

2533_Az_Q2017_Yekun imtahan testinin sualları

Fənn : 2533 İstehsalın iqtisadiyyatı, təşkili və idarə edilməsi

1 Texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin gücü əsasında istehsal gücü necə hesablanır?

texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasili kimi

avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalının hasili kimi

- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondu və texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsalın hasili kimi
- texnoloji avadanlıqları hərəkətə gətirən elektrik mühərriklərinin texniki gücü ilə avadanlıqların iş vaxtı fondunun hasilinin texnoloji ehtiyaclar üçün istehlak olunmuş elektrik enerjisi həcmnin istehsal olunmuş məhsul həcminə çevirən əmsala nisbəti kimi

2 Amortizasiya norması necə hesablanır?

əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyərinə nisbəti kimi

əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətinə nisbəti kimi

- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun faydalı istifadə müddətinə nisbəti kimi
- əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun ləğv olunma dəyəri fərqi əsas fondun ilkin dəyəri ilə onun faydalı istifadə müddətinə nisbətinə nisbəti kimi

3 İstehsal əsas fondların köhnəlmə əmsalı necə müəyyən edilir?

köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə hasili kimi

istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinin əsas fondların köhnəlmə əmsalına nisbəti kimi

köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının qalıq dəyərinə nisbəti kimi

istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinin köhnəlmə məbləğinə nisbəti kimi

- köhnəlmə məbləğinin istehsal əsas fondlarının tam ilkin dəyərinə nisbəti kimi

4 əməyin fondla silahlılığı necə hesablanır?

məhsulun həcmnin istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi

- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- fəhlələrin sayının istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinə nisbəti kimi
- əmək məhsudarlığının fəhlələrin sayına nisbəti kimi
- istehsal əsas fondlarının orta illik dəyərinin məhsulun həcminə nisbəti kimi

5 Müəssisədə avadanlıqlardan intensiv istifadə yollarına aid deyil:

- avadanlığın birdəfəlik yükünün artırılması
- avadanlığa səriştəli texniki qulluq olunması, onun vaxtında və keyfiyyətlə təmir edilməsi, iş yerinin materiallarla fasiləsiz təc-hizi, texnoloji prosesin düzgün təşkil edilməsi
- istehsal prosesinin qrafik üzrə sabit və mün-təzəm, boş-da-yan-ıma hallarına yol vermədən ahəngdar və birqərarda getməsinin tə-min edilməsi
- xammal və materialları istehsala hazırlamaqla, onların key-fi-yətinin texnoloji prosesin tələblərinə və hazırlanan məhsulun keyfiyyətinə uyğun gəlməsinin təmin edilməsi
- material emalının sürətinin artırılması

6 Aşağıdakılardan hansı avadanlıqlardan ekstensiv istifadənin yaxşılaşdırılması yollarına aid deyil?

növbəlilik əmsalının artırılması

avadanlıqların boşdayanma vaxtının azaldılması

- xammal və materialların key-fiy-yətinin texnoloji prosesin tələblərinə uyğun gəlməsini təmin etməklə il ərzində avadanlıqlardan istifadə müddətinin artırılması
- avadanlıqların ümumi sayında fəaliyyət göstərməyənlərin xüsusi çəkisinin azaldılması

7 Müəssisənin istehsal gücünü müəyyən edən amillərə aid deyil:

- avadanlıqlardan istifadə səviyyəsi
- avadanlığın vaxt fondu
qurulmuş avadanlıqların sayı
istehsal mey-dan-ça-larının sahəsi
avadanlığın texniki cəhətdən əsaslandırılmış məhsul-darlıq norması

8 Avadanlığın ekstensiv yüklənməsi əmsalı necə hesablanır?

- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının cəmi kimi
- avadanlığın faktiki iş vaxtının avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtına nisbəti kimi
gün (sutka) ərzində müəssisənin, sexin avadanlıqları tərəfindən işlənmiş dəzgah-növbələrin sayının qurulmuş avadanlıqların sayına nisbəti kimi
- avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtının avadanlığın faktiki iş vaxtına nisbəti kimi
avadanlıqdan mümkün istifadə vaxtı ilə avadanlığın faktiki iş vaxtının hasilı kimi

9 əsas fondların təzələnmə əmsalı necə hesablanır?

- köhnəlmə məbləğinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
- yeni işə salınmış əsas fondların dəyərinin ilin axırına olan əsas fondların dəyərinə nisbəti
ilkin dəyər əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti
bərpa dəyərinin əsas fondların ilkin dəyərinə nisbəti
köhnəlmə məbləğinin əsas fondların qalıq dəyərinə nisbəti

10 əsas fondlardan ekstensiv istifadə əmsalı:

- əsas fondların mənəvi köhnəlməsini göstərir
- əsas fondlardan yeniləşmə səviyyəsini göstərir
əsas fondlardan güc görə istifadəni göstərir
fondlailahlılığın artmasını göstərir
- əsas fondlardan vaxta görə istifadəni göstərir

11 əsas fondların sıradan çıxma və yeniləşmə əmsalının yüksək olması göstərir ki,

- əsas fondlardan istifadə səmərəliliyi yüksəlir
- fondverimi artır
- müəssisədə yenedənqurma işləri aparılır
- əsas fondların amortizasiyası artır
əsas fondlar sürətlə könelir

12 Texnologilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının mürək-kəb-lyi, material-əmək, fondtutulmuşu göstəriciləri aid edilir
maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutulmuşu göstəriciləri aid edilir
maşının istismarının mürək-kəb-lyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir

13 Məmulatın etibarlılığı:

məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtilə onun üçün müəy-yən edil-miş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir

- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir

14 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- nəzarət avadanlığı və cihazlarının alınması xərcləri
- məhsulun yenidən emalı xərcləri
- nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
- nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri

15 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- zəyın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər
- avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər
- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər

16 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
- umumzavod xərcləri

17 İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, onlarla yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

18 İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir

19 İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir
- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir
- əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır

20 İnnovasiyanın əlaməti hansıdır?

- heç vaxt köhnəlməmə imkanı
- istehsal prosesində bir dəfə iştirak edir
- kommersiya baxımından reallaşdırılması imkanı

əsas fondların dəyərini artırması imkanı
yalnız yeni məhsul növləri formasında olması

21 Bu göstəricilərin hansından müəssisənin innovasiya fəaliyyətinin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsində istifadə olunmur?

- xalis cari dəyər
- növbəlilik əmsalı
- ödənmə müddəti
- rentabellik indeksi
- daxili rentabellik norması

22 İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin

- elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi
- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi

23 Aşağıdakılardan hansı texniki-texnoloji innovasiyaların yaradılması məqsədlərinə aid deyil:

- elektronika və kompüter texnikası və s. əsasında istehsalatın idarəetmə proseslərinin kompleks tənzimlənməsi
- istehsal olunan məmulatların konstruktiv-texnoloji mürəkkəbliyinin konstruktiv yeniliklər hesabına azaldılması
- yeni materialların tətbiqi hesabına məmulatların istehsalı üçün sərf olunan materialların həcmnin azaldılması
- texnoloji təchizatın, alətlərin, qurğuların texniki səviyyəsi və keyfiyyətinin yüksəldilməsi və əməyin elmi əsaslar əsasında təşkili hesabına məmulatların texnoloji ağırlığı və əl işinin azaldılması
- müəssisənin maşın və avadanlıqlarının əsaslı təmiri yolu ilə onların məhsuldarlığının artırılması

24 Texnoloji trayektoriya əyrisi nəyi göstərir:

- məhsulun qiyməti ilə onun istehsalına sərf olunmuş re-surslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə bu məqsəd üçün sərf olunmuş re-surslar arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə məhsul satışından əldə olunan gəlirin artımı arasındakı əlaqəni
- məhsulun potensial texniki səviyyəsi (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) ilə onun real məhsuldarlığı arasındakı əlaqəni
- məhsulun texniki səviyyəsinin (texniki faydalılıq, güc, məhsuldarlıq və s.) artımı ilə onun qiyməti arasındakı əlaqəni

25 əsas fondların amortizasiyası nədir?

- mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
- əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi
- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyər
- əsas fondların satışından gələn gəlirdir
- əsas fondların dəyərindəki artım

26 əsas fondların qiymətləndirmə üsulları hansılardır?

- işləmə müddəti və satış dəyərinə görə
- qalıq və satış dəyərinə görə
- ilkin və bərpa dəyərinə görə
- köhnəlmə və amortizasiya dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə və təzələnmə əmsalına görə

27 Aşağıda göstərilən istehsal vasitələrindən hansı əsas fond deyil?

nəqliyyat vasitəsi

- qurğu
- bina
- dəzğah
- məmumat

28 İstehsalın əsas fondlarının quruluşu necə hesablanır?

- ünsürlərdən hər birinin ümumi dəyərdəki xüsusi çəkisi aktiv hissələrin dəyərlərinin passiv hissə dəyərlərinə nisbəti əsas fondların dəyərinin istehsal gücündə xüsusi çəkisi texnoloji avadanlıqların dəyərinin binaların dəyərinə nisbəti binaların dəyərinin istehsal avadanlıqlarının dəyərinə nisbəti

29 İstehsalın əsas fondlarının tərkibinə nələr daxildir?

- ötürücü mexanizmlər və tara materialları
- bina və nəqliyyat vasitələri qurğu və materiallar nəqliyyat vasitələri və istehsal tullantıları binalar və yanacaq ehtiyatları

30 Qeyri-maddi aktivlər köhnəlmənin hansı növünə məruz qalır?

- texniki köhnəlmə
- iqtisadi köhnəlmə
- mənəvi köhnəlmə
- fiziki köhnəlmə
- sosial köhnəlmə

31 Mövcud uçot qaydasına müvafiq olaraq aşağıdakılardan hansı müəssisənin əsas fondların dəyərinə daxil edilir?

- təchizat və satış təşkilatlarının anbarlarında olan maşın və avadanlıqların dəyəri istehsal müəssisələrinin anbarlarında olan maşın və avadanlıqların dəyəri
- istehsal meydançasında quraşdırılmış maşın və avadanlıqların dəyəri yolda olan və əsaslı tikintinin balansında olan avadanlıqların dəyəri quraşdırmaq üçün verilmiş, quraşdırılması nəzərdə tutulmuş avadanlıqların dəyəri

32 əsas fondların təkrar istehsal xarakteristikası hansı göstəricilər vasitəsilə öyrənilir?

- artma əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı köhnəlmə əmsalı, yeniləşmə əmsalı ekstensiv yüklənmə əmsalı və intensiv yüklənmə əmsalı inteqral əmsalı, təzələnmə əmsalı və sıradançıxma əmsalı növbəlik əmsalı, köhnəlmə əmsalı və yeniləşmə əmsalı

33 Müəssisələrin istehsal əsas fondlarına əmlak vergisi onun hansı dəyərə görə təyin edilir?

- bərpa və qalıq dəyərinə görə
- ilkin dəyərinə görə
- ləğv olunma dəyərinə görə
- qalıq dəyərinə görə
- ilkin və qalıq dəyərinə görə

34 Müəssisəsinin əsas fondlarına nə aid deyil?

- Zavoddaxili su kəmərləri
- Binalar
- Hazır məhsul anbarında olan avadanlıq

Sexdə qurulmuş avadanlıq
Nəqliyyat vasitələri

35 Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

avadanlıqların yerləşdirilməsində
avadanlıqların yerini dəyişdikdə
avadanlıq satıldıqda
avadanlıq yeni alınanda

- avadanlıq fiziki köhnələndə

36 Müəssisədə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

istehsalın inkişafı fondundan
amortizasiya fondundan

- təmir fondundan
nizamnamə fondundan
ehtiyat fondundan

37 əsas fondların aşınma növləri hansılardır?

texniki , mənəvi, sosial, siyasi

- fiziki, mənəvi, sosial, iqtisadi
fiziki, texniki, mənəvi, sosial
texniki, texnoloji, fiziki, mənəvi
mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi

38 əməyin ödənişinin vaxtamuzd formasına aiddir:

dolayı vaxtamuzd
birbaşa vaxtamuzd

- mükafatlı vaxtamuzd
akord sistemi
mütərəqqi vaxtamuzd

39 əməyin ödənilməsinin tarif sisteminə daxildir:

iş yerlərinin təşkilinə qoyulan tələblər, işçilərin ixtisasına qoyulan tələblər, işçinin əmək haqqı
tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı, əmək haqqı təlimatı, əmək məcəlləsi
işçilərin mükafatlandırılması sistemi, əmək haqqının minimum səviyyəsi

- tarif cədvəli, tarif dərəcəsi, tarif ixtisas məlumat (sorğu) kitabı
əməyin ödənilməsi qaydası və əmək şəratinə qoyulan tələblər

40 əmək haqqı nədir?

vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait
müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar

- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir

41 Sənaye-istehsal heyətinə daxil edilmir:

- mənzil-kommunal təsərrüfatının işçiləri
mühafizə işçiləri və yanğın söndürənlər
köməkçi fəhlələr
əsas fəhlələr
mütəxəssislər

42 Sənaye fəhlələri icra etdikləri işin xarakterindən fərqlərə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 6
- 2
- 3
- 4
- 5

43 Müəssisədə işləyən kuryerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına

44 Müəssisədə təchizat-satış işçiləri hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına

45 Menecerlər hansı işçilər kateqoriyasına aiddir?

- mühəndis-texniki işçilər kateqoriyasına
- fəhlələr kateqoriyasına
- mühafizə işçiləri kateqoriyasına
- kiçik xidmətedici heyət kateqoriyasına
- qulluqçular kateqoriyasına

46 Müəssisələrdə kadrların strukturu necə müəyyən edilir?

- köməkçi fəhlələrin sayınının əsas fəhlələrin sayına nisbətində görə
- əsas fəhlələrin sayında heyətin orta siyahı sayının xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayında müxtəlif kateqoriyalı işçilərin xüsusi çəkisinə görə
- mühafizə işçilərinin sayının əsas və köməkçi fəhlələrin ümumi sayında xüsusi çəkisinə görə
- heyətin orta siyahı sayının rəhbər və mütəxəssislərin sayına nisbətində görə

47 İşlərinin xarakterinə görə fəhlələr qrupuna aid deyil:

- müəssisə ərazisinə nəzarət edənlər
- məhsulun keyfiyyətinə nəzarət edənlər
- təmir işini həyata keçirənlər
- xammal və hazır məhsulu nəql edənlər
- əmək predmetini emal edənlər

48 Sənaye fəhlələri ixtisas dərəcələrinə görə neçə qrupa bölünürlər?

- 4
- 5
- 3
- 2
- 6

49 İstehsal heyəti icra etdikləri funksiyaların xarakterinə görə hansı kateqoriyalarına bölünürlər?

mühəndis-texniki işçilər, fəhlələr, şagirdlər, mühafizə işçiləri, vergi orqanlarının əməkdaşları

- fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, qulluqçular, kiçik xidmətedici heyət, şagirdlər, mühafizə işçiləri sahibkarlar, səhmdarlar, menecerlər, fəhlələr, mühəndis-texniki işçilər, şagirdlər, qulluqçular menecerlər, marketoloqlar, mühasiblər, mühəndislər, yardımçı təsərrüfat işçiləri, payçılar baş mühəndis, ixtisaslı fəhlələr, qulluqçular, servis xidməti göstərənlər, satıcılar, klub işçiləri

50 əməyin ödənişinin işmüzd forması olan mütərəqqi işmüzd əmək haqqı sistemində:

- normadan artıq hazırlanmış hər məhsul üçün norma daxilində olan iş qiymətlərindən yüksək qiymətlə haqq verilir fəhlənin aldığı əmək haqqı onun xidmət etdiyi əsas fəhlələrin əmək haqqından və ya istehsal etdiyi məhsulun miqdarından birbaşa asılı olur işçilərin əmək haqqısı işləmiş olduqları saatların miqdarına görə hesablanır əmək haqqı briqadanın icra edəcəyi iş üzrə bütövlükdə hesablanılır birbaşa əmək haqqından əlavə işin konkret kəmiyyət və keyfiyyət göstəriciləri üzrə tapşırıqların yerinə yetirilməsi və artıqlaması ilə yerinə yetirilməsi üçün müəyyən məbləğdə mükafat alır

51 Məhsulun rəqabət qabiliyyəti qiymətləndirilərkən hansı xərclər nəzərə alınır?

- məhsulun əldə edilməsinə, daşınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi
- məhsulun əldə edilməsinə çəkilən birdəfəlik xərclərlə məhsulun istismarına çəkilən orta məjmu xərclərin cəmi məhsulun əldə edilməsinə çəkilən xərclər məhsulun əldə edilməsinə və daşınmasına çəkilən xərclərin cəmi məhsulun alınmasına və təmirinə çəkilən xərclərin cəmi

52 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

- məmulatın estetik göstəriciləri
- etibarlılıq göstəriciləri
- ekoloji göstəricilər
- erqonomik göstəricilər
- məmulatın nəql ounma qabiliyyəti

53 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi məmulatın orijinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş və göz oxşamağı kimi xassələri özündə birləşdirir?

- etibarlılıq göstəriciləri
- məmulatın nəql ounma qabiliyyəti
- məhsulun təyinatı göstəriciləri
- məmulatın estetik göstəriciləri
- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri

54 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- zay məhsulla əlaqədar olan xərclər
- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər

55 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması
- işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi
- tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
- hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
- istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi

56 Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi

texniki şərtlərin hazırlanması
 eskiz layihəsinin hazırlanması
 texniki layihənin hazırlanması
 avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi

57 Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması
- texniki layihənin hazırlanması
- texniki təklifin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması

58 Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

- texniki təklifin hazırlanması
- eskiz layihəsinin hazırlanması
- marşrut texnologiyasının hazırlanması
- texniki layihənin hazırlanması
- layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması

59 İnnovasiyanın texnoloji potensialı nəyi ifadə edir?

- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondverminin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın fondtutumululuğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın əməktutumululuğunu göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın obyektiv fiziki, kimyəvi, bioloji və digər parametrlərinin son həddini göstərir
- yeniliyin əsasında dayanan konsepsiyanın materialtutumululuğunu göstərir

60 Tədavül fondlarına daxildir:

- istehsal ehtiyatları.
- bitməmiş istehsal;
- hazır məhsul
- məşin və avadanlıqlar;
- gələcək dövrün xərcləri;

61 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texniki-təşkilati itkilər
- təchizat itkiləri
- xalis məsrəf
- texnoloji itkilər
- texnoloji tullantılar

62 Dövriyyə fondlarının tərkib üsürləri hansılardır?

- gələcək dövrün xərcləri, tədavül fondları, pul vəsaitləri
- yanacaq, təmir ehtiyatları və hazır məhsul
- tədavül fondları, gələcək dövrün xərcləri və pul vəsaitləri
- istehsal ehtiyatları, bitməmiş istehsal və gələcək dövrün xərcləri
- pul vəsaitləri, azqiyətli tezköhnələn əşyalar, debitor borcları

63 Müəssisənin dövriyyə fondları nədir?

- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır
- yalnız bir istehsal tsiklində iştirak edib, öz dəyərini yaradılan məhsulun üzərinə tamamilə keçirən və öz natural formasını dəyişən istehsal fondlarıdır

istehsal prosesinə uzun müddət xidmət edən, natural formasını dəyişmədən öz dəyərini istehsal edilən məhsulun üzərinə hissə-hissə keçirən istehsal fondlarıdır
öz natural formasını dəyişən, lakin istehsal prosesində birbaşa iştirak etməyən fondlar istehsal prosesində iştirakından asılı olmayaraq, dəyərini itirən fondlardır

64 Maddi resursların təfsilləşdirmə dərəcəsinə görə məsrəf normaları necə qruplaşdırılır?

- iriləşdirilmiş və kütləvi normalar
- perspektiv və müfəssəl normalar
- qrup və iriləşdirilmiş normalar
- iriləşdirilmiş və müfəssəl normalar
- müfəssəl və qrup normaları

65 İstehsal müəssisələrində adətən gələcək dövrün xərcləri dövriyyə fondlarının neçə faizini təşkil edir?

- 15
- 5
- 10
- 20
- 25

66 Hazır məhsul:

- istehsal ehtiyatlarına aiddir
- normalaşdırılmayan tədavül fondlarına aiddir
- normalaşdırılan tədavül fondlarına aiddir
- əsas fondlara aiddir
- normalaşdırılan dövriyyə fondlara aiddir

67 Müəssisədə bitməmiş istehsal-a aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsal prosesinə daxil olmuş və emal prosesində olan xammal və materialların dəyəri.
- yeni məhsulun layihələndirilməsi və nümunə-si-nin yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- əsas fondların yaradılması ilə əlaqədar xərclər;
- istehsal prosesinə daxil olmamış xammal və materialların dəyəri;
- hazır məhsulun dəyəri

68 Gələcək dövrün xərclərinə daxildir:

- hazırkı dövrdə satılmış, lakin gələcəkdə ödəniləcək məhsullar;
- gələcəkdə çəkilmiş, lakin hazırkı dövrdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;
- hazırkı dövrdə maya dəyərinə daxil edilmiş və xərc kimi geri qaytarılmış xərclər;
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə gəlir kimi məhsulun reallaşdırılmasından əldə edilən vəsaitlər;
- hazırkı dövrdə çəkilmiş, lakin gələcəkdə xərc kimi məhsulun maya dəyərinə daxil edilməklə geri qaytarılan xərclər;

69 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal ehtiyatlarına aid deyil?

- tara və tara materialları
- yola salınmış, lakin haqqı ödənilməmiş məhsullar
- xammal, əsas material və satın alınmış yarımfabrikatlar
- alətlər, təsərrüfat əşyaları və digər azqiymətli, tezköhnələn əşyalar
- köməkçi materiallar

70 Hansı məsrəf norması konstruktor-texnoloji sənədlər və aparılmış xüsusi laboratoriya tədqiqatı əsasında planlaşdırılmış təşkilati-texniki tədbirlərin həyata keçirilməsi müddəti nəzərə alınmaqla konkret müəssisənin məhsulu üçün işlənib hazırlanır?

müfəssəl məsrəf norması

- fərdi məsrəf norması
- perspektiv məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- qrup məsrəf norması

71 Dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisi necə hesablanır?

topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi;

istehsal edilmiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi.

- dövrdəki günlərin sayının dövretmə əmsalına nisbəti kimi;
- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi;

72 Aşağıdakılardan amillərdən hansı dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinə təsir göstərir?

- istehsal tsiklinin uzunluğu
- işçilərin axını
- işçilərin sayı
- əsas fondların orta illik dəyəri
- mənfəətin həcmi

73 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslıdır?

istehsal tsiklinin uzunluğundan, əsas fondların yeniləşmə əmsalından və məhsulun maya dəyərindən istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən, məhsulun maya dəyərindən və əməyin təşkilindən

- istehsal tsiklinin uzunluğundan, məhsulun maya dəyərindən və istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən
- istehsal olunan məhsulun həcmi, işçilərin sayı və istehsal tsiklinin uzunluğundan
- istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibindən, reallaşdırılmış məhsulun həcmindən

74 Dövriyyə vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı necə hesablanır?

dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə sürətinin dövrdəki günlərin sayına nisbəti kimi

dövriyyə vəsaitlərinin bir dövriyyəsinin gün hesabı ilə uzunluğu göstəricisinin tərsi kimi

- dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi
- istehsal edilmiş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi
- topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi

75 Dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsalı necə hesablanır?

dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının dövriyyə fondlarının həcminə nisbəti kimi

dövriyyə fondlarının həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi

topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin tədavül fondlarının həcminə nisbəti kimi

dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalığının topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcminə nisbəti kimi

- topdansaş qiymətində realizə olunmuş məhsulun həcmninin dövriyyə vəsaitlərinin orta illik qalıqına nisbəti kimi

76 Hansı məsrəf norması il üçün istehsalı planlaşdırılmış məhsulların plan maya dəyərinin kalkulyasiyasında istifadə olunur?

- perspektiv məsrəf norması
- müfəssəl məsrəf norması
- illik məsrəf norması
- iriləşdirilmiş məsrəf norması
- fərdi məsrəf norması

77 Müxtəlif istehsal müəssisələrində dövriyyə fondlarının ümumi dəyərində bitməmiş istehsalın payı aşağıdakı hansı amillə əlaqədar deyil?

- maşın və avadanlıqların dəyəri ilə istehsal tsiklərinin müxtəlif orta davamiyyəti ilə istehsalın fasiləli və fasiləsizliyi ilə avadanlıqların növbəlilik əmsali ilə istehsal tipi ilə

78 Bitməmiş istehsaldakı dövriyyə vəsaitlərinin normativi aşağıdakı amillərin hansından aslı deyil?

- reallaşdırılmış məhsulun həcmindən istehsal tsiklinin uzunluğundan məhsulun maya dəyərindən istehsal prosesində xərclərin artma xarakterindən istehsal olunan məhsulun həcmindən

79 İki məhsulgöndərmə arasında vaxt intervalında müəssisənin normal işini təmin etmək üçün hansı növ ehtiyat yaradılır?

- cari ehtiyat
sığorta ehtiyatı
müəssisədaxili ehtiyat
mövsumü ehtiyat
hazırlıq ehtiyatı

80 Böyük miqdarda və müntəzəm istifadə olunan köməkçi materiallara avans edilmiş dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- bitməmiş istehsal üzrə hesablandığı kimi hesablanır. analitik mətləhlə, keçmiş illərin məlumatları əsasında hesablanır; cari, sığorta və hazırlıq ehtiyatı kimi hesablanır;
- xammal və əsas materiallar üzrə hesablanılan qaydada hesablanır; gələcək dövrün xərclər üzrə hesablandığı kimi hesablanır;

81 Müəssisədə bitməmiş istehsalın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsal prosesində xərclərin artma xarakteri. istehsal olunan məhsulun həcmi və tərkibi;
- debitor bəndlərinin həcmi və tərkibi; istehsal tsiklinin uzunluğu; məhsulun maya dəyəri;

82 Dövriyyə vəsaitlərinin ayın əvvəlinə qalığı 200 min man, ayın axırına qalığı 300 min man-a, reallaşdırılmış məhsulun həcmi 1200 min manatdırsa, onda ay üzrə dövriyyə vəsaitlərinin dövretmə əmsali nəyə bərabərdir?

- 12;
- 2,4;
- 4;
- 4,8;
- 6;

83 Fərz edək ki, məhsulun xalis çəkisi 1,2 kq-dır. Məhsul vahidinin istehsalına məsrəf norması 1,6 kq müəyyən edilmişdir. Məhsulun hər birinin istehsalına faktiki material sərfi isə 1.5kq təşkil etmişdir. Belə olan halda materialdan qənaət neçə faiz olmuşdur?

- 6,6 %
- 2,6 %

3,6 %

4,6 %

5,6 %

84 Xərclərin qeyri-bərabər artımı üçün istehsal tsiklinin müddəti üzrə xərclərin çoxalma əmsalı necə hesablanır?

bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin fərqi kimi
 bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin cəmi kimi
 məmulatların istehsal maya dəyərinin bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinə nisbəti kimi

- bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyərinin məmulatların istehsal maya dəyərinə nisbəti kimi
 bitməmiş istehsaldakı məmulatların orta dəyəri ilə məmulatların istehsal maya dəyərinin hasili kimi

85 Bitməmiş istehsalda dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu ilə məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərin cəminin xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi

- istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının hasili kimi

istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclərə nisbəti kimi
 istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğunun xərclərin çoxalma əmsalına nisbəti kimi
 istehsal tsiklinin günlərlə uzunluğu, məhsul istehsalına çəkilən birgünlük xərclər və xərclərin çoxalma əmsalının cəmi kimi

86 Hazır məhsula dövriyyə vəsaitlərinin normativi necə hesablanır?

- istehsal maya dəyəri ifadəsində əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı və hazır məhsulun günlük ehtiyat normasının hasili kimi
 hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışına nisbəti kimi
 istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışının hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasına nisbəti kimi
 istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının cəmi kimi
 istehsal maya dəyəri ilə əmtəəlik məhsulun bir günlük buraxılışı ilə hazır məhsuldan günlük ehtiyat normasının fərqi kimi

87 Sənaye müəssisələrində materiallara qənaətin həcmi necə hesablanır?

məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
 məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi
 məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin hasili kimi
 məhsul vahidinə material məsrəf norması, hesabat ilində faktiki istehsalın həcmi və hesabat ilində materialın faktik məsrəfi göstəricilərinin cəmi kimi

- məhsul vahidinə material məsrəf norması ilə hesabat ilində faktiki istehsalın həcmindən hesabat ilində materialın faktik məsrəfinin fərqi kimi

88 Aşağıdakı xərc maddələrindən hansı maya dəyərinə daxil edilmir?

reklam xərcləri.
 əmək haqqı xərcləri;
 icarə haqqı xərcləri;

- sosial-mədəni ehtiyaclara çəkilən xərclər
 material xərcləri;

89 Zərərsizlik həddi nədir?

məhsul satışından mədəxilin məhsulun maya dəyərinə çox olduğu istehsalın həcmi göstərir;
 məhsul satışından mədəxilin məhsulun texnoloji maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir.
 məhsul satışından mədəxilin məhsulun sex maya dəyərinə bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir;

- məhsul satışından mədəxilin məhsulun maya dəyərində bərabər olduğu istehsalın həcmi göstərir; məhsul satışından mədəxilin məhsulun maya dəyərindən kiçik olduğu istehsalın həcmi göstərir;

90 Məhsulun sex maya dəyərində daxil edilməyən xərc növü hansıdır?

- əsas fəhlələrin əmək haqqı
- əsas və köməkçi materiallar
- köməkçi fəhlələrin əmək haqqı
- texnoloji avadanlıqların saxlanması və istismarına çəkilən xərclər
- inzibati idarə işçilərinin əmək haqqı

91 Xərclərin kalkulyasiya maddələri üzrə təsnifləşdirilməsi nəyə xidmət edir?

- konkret məhsul vahidinin maya dəyərini müəyyən etməyə
- amortizasiya ayırmalarını müəyyən etməyə
- ümumi məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə
- əmək haqqı xərclərini müəyyən etməyə
- əmətəlik məhsulun maya dəyərini müəyyən etməyə

92 Hansı xərclər dəyişən xərclərə aiddir?

- təmir təsərrüfatında işləyən fəhlənin əmək haqqı
- müəssisə direktorunun əmək haqqı
- əsas fondların amortizasiyası xərcləri
- müəssisənin baş mühasibinin əmək haqqı
- əsas sexdə işləyən əsas fəhlənin əmək haqqı

93 İstehsal məsrəfləri iqtisadi elementlər üzrə necə qruplaşdırılır?

- material xərcləri (geri qaytarılan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), amortizasiya ayırmaları, fəhlələrin əsas və əlavə əmək haqqı, fəhlələrin əlavə əmək haqqı, sosial ehtiyaclara ayırmalar və sair xərclər
- material, amortizasiya ayırmaları, nəqliyyat, satış və satışdan sonrakı servis xərcləri
- xammal və materiallar, texnoloji ehtiyaclar üçün yanacaq və enerji, istehsal fəhlələrinin əsas əmək haqqı, istehsal fəhlələrinin əlavə əmək haqqı, sosial sığortaya ayırmalar, sex xərcləri, ümumzavod xərcləri
- material xərcləri (qaytarılan, istifadəsi mümkün olan tullantıların dəyəri çıxılmaqla), əmək haqqı xərcləri, sosial sığorta ayırmaları, əsas fondların amortizasiyası və sair xərclər
- xammal, material, enerji, gələcək dövrün xərcləri, reklam xərcləri, zavoddaxili və zavoddan kənar nəqliyyat, su, qaz, cərimə və vergi və sair xərclər

94 Müəssisədə maya dəyərində idarə olunmasında hansı məsələ həll olunmur?

- əmətəlik (ümumi, reallaşdırılan) məhsulun və ayrı-ayrı məhsul növlərinin maya dəyərində formalaşdırılması
- faktiki xərclərin plandan kənarlaşmalarına nəzarətin həyata keçirilməsi
- digər müəssisələrin istehsal xərclərinə nəzarət etmə
- maya dəyərində aşağı salınması ehtiyatlarının aşkar edilməsi və onlardan istifadə olunması
- hər bir məhsul növünə qiymətin müəyyən edilməsi və məhsul vahidinin rentabelliyyətinin müəyyənləşdirilməsi

95 İstehsalın həcmindən aslı olaraq xərclər necə qruplaşdırılır?

- müstəqim və qeyri-müstəqim xərclər;
- müstəqim və sex xərcləri;
- qeyri-müstəqim və zavod xərcləri;
- sex və zavod xərcləri;
- sadə və kompleks xərclər;

96 Məhsulun maya dəyərində quruluşu dedikdə nə başa düşülür?

- ümumi məhsul istehsalının həcmində maya dəyərində xüsusi çəkisi;
- müəssisənin illik məhsul dövriyyəsinin həcmində maya dəyərində xüsusi çəkisi.
- müəssisənin mənfəətində maya dəyərində xüsusi çəkisi;

- məhsulun tam maya dəyərində müxtəlif növ məsrəflərin xüsusi çəkisi;
müxtəlif növ məsrəflərin dəyərində məhsulun tam maya dəyərini xüsusi çəkisi;

97 əsaslı xərclərə nə aiddir?

- menecerlərin əmək haqqı xərcləri;
- əsas fondların yaradılmasına sərf olunan xərclər;
material xərcləri.
köməkçi fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;
əsas fəhlələrin əmək haqqı xərcləri;

98 Texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi ilə əlaqədar sex məsrəflərinin məbləği hansı maya dəyərinə bərabərdir?

- texnoloji maya dəyəri;
kommersiya maya dəyəri;
tam maya dəyəri
istehsal maya dəyəri;
sex maya dəyəri

99 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə maya dəyərini idarəedilməsi prosesinə aid olunmur?

- məhsulun maya dəyərini təhlili
maya dəyərini aşağı salınması yollarının müəyyən olunması
- məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi
maya dəyərini proqnozlaşdırılması və planlaşdırılması
məhsulun maya dəyərini kalkulyasiyası

100 Məhsulun tam maya dəyərini müəyyən olunması aşağıdakı hansı məsələlərin həlli üçün zəruri deyil:

- işin maliyyə nəticələrini, uyğun olaraq vergini və mənfəəti düzgün müəyyən etmək
marketing tədqiqatları və bunun əsasında ən az xərclə yeni məhsul istehsalına başlamaq haqqında qərarın qəbulu
məhsulun maya dəyərini ayırı-ayrı xərc maddələrinin təsirini müəyyən etmək
qiymətin əmələgəlməsi
- müəssisədə əmək məhsuldarlığını və fondverimini hesablamaq

101 Müəssisədə məhsulun maya dəyərini təhlili və planlaşdırılması zamanı əsasən aşağıdakı göstəricilərdən istifadə edilmir?

- əmtəlik məhsula görə hesablanan əmək məhsuldarlığı göstəricisindən
istehsal xərcləri smetası
əmtəlik məhsulun maya dəyəri
bütün nomenklatura üzrə məhsul vahidinin maya dəyərini kalkulyasiyası
əmtəlik məhsulun maya dəyərini və əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin aşağı salınması üzrə tapşırıqlar

102 Aşağıdakılardan hansı zərərsizliyin təhlilinin əsas vəzifələrinə aid deyil?

- planlaşdırılan səviyyədə mənfəəti və tələbi təmin etməyə imkan verən bir məhsulun qiymətinin müəyyən edilməsi
zərərsizlik həddinin tapılması
planlaşdırılmış mənfəəti əldə etmək üçün məhsulun satış həcmi müəyyən olunması
- işçilərin sayının müəyyən edilməsi
ən səmərəli istehsal texnologiyasının seçilməsi

103 Aşağıdakılardan hansı xərc maddəsi istehsal maya dəyərini tərkibinə aid deyil?

- ümum sex xərcləri
istehsal fəhlələrinin əmək haqqı
əsas xammal və materiallara sərf edilən xərclər

texnoloji avadanlıqlar üzrə amortizasiya ayırmaları

- məhsulun satışı ilə əlaqədar xərclər

104 Məhsulun materialtutumluğu nədir?

- məhsulun maya dəyərində material xərclərinin nisbətən böyük xüsusi çəkiyə malik olduğunu göstərir məhsul vahidinin istehsalına nə qədər material işlədildiyini göstərir müəssisə anbarının nə qədər material tutumu olduğunu göstərir müəssisədə anbarların hazır məhsulə qabiliyyətidir məhsul vahidində işlədilən material həcmindən tullantı həcmi çıxıldıqdan sonra qalan hissədir

105 Məhsulun fondtutumluğu nədir?

əsas fondların 1 manatına orta illik dəyərini istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən istehsal edilmiş məhsulun həcmi göstərir

məhsul vahidinin düşən istehsal fondlarının dəyərini göstərir

əsas fondların orta illik dəyərinin məhsulun maya dəyərinə nisbətini göstərir

istehsal edilmiş məhsulun 1 manatına düşən əsas fondların orta illik dəyərini göstərir

- məhsulun maya dəyərində amortizasiya ayırmalarının xüsusi çəkisidir

106 əmtəlik məhsulun 1 manatına düşən xərclərin dəyişməsi aşağıda sadalanan amillərdən hansının təsiri altında olmur?

- müəssisənin debitor borclarının dəyişməsi
material resurslarına qiymətin dəyişməsi
məhsul istehsalına çəkilən xərclərə qənaət
məhsulun topdan satış qiymətinin dəyişməsi
buraxılan məhsulların quruluşundakı dəyişiklik

107 Xərclərin proses üzrə uçotu metodundan istifadə etməklə məhsulun maya dəyərinin hesablanması aşağıdakı hansı mərhələdən keçmir?

şərti vahidlərdə buraxılışın həcmi müəyyən edilməsi

natural ifadədə buraxılışın həcmi hesablanması

şərti məhsul vahidinin maya dəyərinin müəyyən edilməsi

- istehsal tsiklinin tərkibinin müəyyən edilməsi
ümumi məhsulun istehsalına çəkilmiş xərclərin hesablanması

108 Ticarət vasitəçilərinə aid deyil:

distributerlər

agentlər

- konsaltinq təşkilatı
kommivoyajerlər
dilerlər

109 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə marketinq fəaliyyətinin metodlarına daxil deyil?

qiymət siyasətinin işlənilib hazırlanması

istehlakçıların (alıcıların) təhlili

- daxili mühitin təhlili
bazarda məhsulun hərəkətinin və satışın planlaşdırılması
xarici mühitin təhlili

110 Aşağıdakılardan hansı marketinqin funksiyalarına daxil deyil?

məhsul çeşidinin planlaşdırılması

istehsalın optimal strukturunun müəyyən edilməsi

yeni istehlakçıların tapılması və seçilməsi

- məhsul göndərənlərlə hesablaşmaların səmərəli təşkili
satışdan sonrakı xidmətin təşkili

111 Müəssisələrin maddi-texniki təminat işi başlanğıcından sonuna qədər neçə mərhələni özündə birləşdirir?

- 5
- 7
- 8
- 4
- 3

112 Aşağıdakılardan hansı maddi-texniki təminatın əsas funksiyalarına aid deyil?

- müəssisənin idarəetmə aparatının işini təkmilləşdirmək
material resurslarının müəssisəyə gətirilməsi, qəbulu və qorunub saxlanması işləri üzrə nəzarətin təşkil edilməsi
istehsal bölmələrində məhsul istehsalına lazım olan xammal və materiallara tələbatın – sifarişlərin müəyyən edilməsi
material resurslarına sifarişləri yoxlamaq üçün ümumi-ləş-diriji hesablamaların aparılması və yekun sifariş-lərin tərtibi
səmərəli təminat formasının seçilməsi və onun iqtisadi cəhətdən əsaslandırılması

113 Maddi-texniki təminat nədir?

- müəssisəni zəruri həcmdə maliyyə resursları ilə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə innovasiya prosesinin həyata keçirilməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə investisiya fəaliyyətinin tələb olunan həcmdə maliyyələşməsinin təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın material resurs-lar və texniki vasitə-lər-lə təmin edilməsi prosesidir
- müəssisədə istehsalın yüksək ixtisaslı karlarla təmin edilməsi prosesidir

114 Müəssisənin avadanlığa ehtiyacı hansı hallarda yaranmır?

- avadanlıqlar fiziki və mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- müəssisənin istehsal gücünü artırmaq zərurəti yarandıqda
- avadanlıqlar mənəvi cəhətdən köhnəldikdə
- müəssisənin buraxdığı məhsulun komplektləşdirilməsi (dəstləndirilməsi) zəruriliyi yarandıqda
- əməyin stimullaşdırılmasına ehtiyac yarandıqda

115 Firma nöqtəyi-nəzərindən satışla əlaqədar funksiyaların vasitəçilərə verilməsi məqsədəuyğun amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- son istehlakçılarla mü-tə-madi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- əlaqələrin sayının azalması
- xidmətin yaxşılaşdırılması
- miqyasa görə qənaət
- funksional uyğunsuzluğun azalması

116 Müəssisədə satış sistemləri onların təşkilinə görə necə qruplaşdırılır?

- analitik və sintetik satış sistemləri
- intensiv və selektiv satış sistemləri
- əsas və köməkçi satış sistemləri
- birbaşa və dolaylı satış sistemləri
- daxili və xarici satış sistemləri

117 İstehsalçı firma özünəməxsus aşağıdakı struktur bölmələrindən istifadə edərək satış həyata keçirə bilməz?

- əmtə ehtiyatları yaratmadan sövdələşmələrin bağ-lanması, bazarın öyrənilməsi, sifarişlərin yerinə yetirilməsi
- üz-rə funksiyaları icra edən satış kontorları

- yerli bazarı, rəqibləri tanıyan, istehlakçıların tələblərinə uyğun satış şərtləri və xidmətləri təklif edə bilən ixtisaslı müəssisələrə malik regional satış filialları
- pərakəndə satış şəbəkəsi (köşklər, mağazalar, salonlar və s.)
- funksional vəzifələrinə, həm də əmtənin müştəriyə nümayişini həyata keçirməli olan, sövdələşmələr bağlamaq və ya bu hüquqa malik olmayan xüsusi agentliklər
- xammal və material ehtiyatlarının yaradılması üçün tədarük funksiyaları icra edən təchizat kontorları

118 Firma birbaşa satış sisteminin üstünlüyünə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- əmtənin hərəkəti ilə bağlı risklərin azalması
- əlaqələrin sayının azalması
- son istehlakçılarla müəamədi olaraq sıx əlaqələr saxlanması
- məhsulun son istehlakçıya bilavasitə çatdırılması ilə əlaqədar xərclərin azalması
- əmtə ehtiyatlarının yaradılması ilə əlaqədar istehsaldankənar xərclərin azalması

119 Aşağıdakılardan hansı satışın təşkilinə aid edilir?

- iş qüvvəsi və istehsal vasitələrinin məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinin təşkili
- müəssisədə innovasiya prosesinin təşkili
- müəssisədə heyətin fəaliyyətinin səmərəli təşkili
- müəssisədə istehsalın material resursları və texniki vasitələrlə təmin edilməsinin təşkili
- məhsulun reallaşdırılmasının forma və metodlarının, onun istehlakçılara çatdırılması üsullarının seçilməsi

120 Aşağıdakılardan hansı satış siyasətinin əsas elementlərinə aid edilmir?

- məhsulların nəqli
- məhsulların istehsalı
- məhsulun saxlanması
- məhsulun tamamlanması
- istehlakçılarla əlaqələr

121 Tranzit norması nədir?

- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin minimum miqdarıdır
- istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmnin maksimum miqdarıdır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir

122 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

- iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə
- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar
- müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxtaşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasilələsizliyini təmin etmək məqsədilə
- gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə
- istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar

123 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablaşma metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrifi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal programında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrifi normasına nisbəti kimi
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal programında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur

məsrəf norması hələlilik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur

124 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur

məsrəf norması hələlilik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur

məsrəf norması hələlilik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur

- məsrəf norması hələlilik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətləri nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalinin hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlilik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

125 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur

hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi

hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi

126 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi

məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur

məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

127 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur

istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal hazırlanmasına sərf edilən istehlakı üçün vaxta nisbəti kimi

materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur

materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt dövrü vəsaitlərinin orta qalığına vurulur

materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi

128 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur

orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi

- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur

iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi

orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur

129 Müəssisədə istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün avadanlığa ümumi tələbatı hesablayarkən aşağıdakıların hansından istifadə edilmir?

plan ili üçün görülmək işin həcmi
iş vahidinin yerinə yetirilməsi üçün vaxt norması
növbələrin sayı (növbəlilik əmsalı)

- avadanlığın keyfiyyət göstəricisi (etibarlıq göstəricisi)
avadanlıqdan istifadə əmsalı

130 Yüngül sənaye üçün kombinləşmənin hansı forması daha səciyyəvi ola bilər?

üfqi kombinləşmə
tullantılardan istifadəyə görə
● xammalın ardıcıl emalına görə
istehsal-texniki
xammalın kompleks emalına görə

131 Üfqi kombinləşmə tipinin səciyyəvi xüsusiyyəti hansıdır?

- bu, əlaqəli istehsalların hamısında istehsal həcmlərinin böyüməsini nəzərdə tutur
bu, ilkin xammalın emalının bir neçə axınının mövcudluğunu nəzərdə tutur ki, nəticədə bir neçə sahənin məhsulu alınır
bu, xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
bu, xammalın bir-biri ilə əlaqəli bir neçə müəssisədə hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
bu, xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsulun, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsulların alınmasını nəzərdə tutur

132 Qarışıq kombinləşmə tipi nə vaxt olur?

- xammal ardıcıl emal olunanda
xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınanda
müxtəlif müəssisələrdə istehsal edilən hissə və qovşaqlar bir müəssisədə hazır məhsul kimi yığılanda
məhsulun həm istehsalı, həm də satışı bir müəssisədə cəmləşəndə
xammal kompleks emal olunanda

133 Kombinləşmənin əsas şərti nədir?

- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir
kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir
● müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir

134 İstehsallar arasında əlaqələrin xarakterindən asılı olaraq kombinasiləşmənin tipləri hansılardır?

- şaquli, üfqi, qarışıq
xammalın ardıcıl emalı, xammalın kompleks emalı, tullantılardan istifadə
fərdi, seriyalı, kütləvi
alət, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
aqreqat, istehsal-texniki, texnoloji

135 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı kombinləşmə üçün səciyyəvi deyildir?

- vahid nəqliyyat bazası
vahid enerji sistemi
müxtəlif istehsalların ərazicə birliyi
● vahid satış şəbəkəsinin olması

kombinata daxil olan istehsalların texniki-iqtisadi vəhdəti

136 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı həm kombinləşməyə, həm də təmərküzləşməyə şamil olunur?

müəssisələrin istehsal etdiyi məhsul digəri üçün xammaldır

- müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi
- müxtəlif istehsalların birliyi
- anoloji məhsullar istehsal edən müəssisələrin birliyi
- işçilərin sayının azalması

137 Aşağıdakı əlamətlərdən hansə kombinləşdirməni xarakterizə edir? (Sürət 08.10.2015 16:52:45)

Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili tiplərindən biridir

Kombinləşdirmə - müəssisədə istehsalın təşkili üsullarından biridir

- Kombinləşdirmə - istehsalın ictimai təşkili formalarından biridir
- Kombinləşdirmə - marketinqin təşkili üsuludur
- Kombinləşdirmə - müəssisənin maliyyə vəziyyətinin təhlili vasitəsidir

138 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə imkanları daha məhduddur?

neft emalı sənayesi

- maşınqayırma
- neft-kimya sənayesi
- yeyinti sənayesi
- metallurgiya

139 Ümumi əmək bölgüsü nədir?

ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır

- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır
- istehsal proseslərində müasir texnika və texnologiyanın tətbiq edilməsidir
- sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

140 Sahə üzrə ixtisaslaşma nədir?

iqtisadi əməkdaşlıq birliklərinə daxil olan ölkələrin müəyyən məhsulların istehsalı və satışı üzrə ixtisaslaşmasıdır

- ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün hazırlanmasını təmin etmək məqsədilə bu işə hər hansı sahənin uyğunlaşdırılmasıdır
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir sahədə cəmləşməsidir
- iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

141 Müəssisədaxili ixtisaslaşdırma nədir?

ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir

- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, istehsalı uzun dövr üçün təkrar-la-nan məhsul istehsalının bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir
- istehsal prosesinin və iş yerlərinin səmərəli və yüksək məhsuldarlıqlı texnika ilə təmin olunmasıdır
- özünün konstruk-si-ya-sına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir

142 İxtisaslaşdırma necə meydana çıxır?

müxtəlif istehsalların bir müəssisədə birləşməsi nəticəsində

müəssisələrin ölçüsünün böyüməsi nəticəsində

istehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi nəticəsində

- əmək bölgüsünün inkişafı və dərinləşməsi nəticəsində müəssisələr arasında uzunmüddətli təsərrüfat əlaqələrinin yaranması nəticəsində

143 Fərdi əmək bölgüsü nədir?

sənayenin, kənd təsərrüfatının və başqa sahələrin daxilində müxtəlif müstəqil sahələrin (alt sahələrin) əmələ gəlməsidir

iqtisadiyyatın iri sahələrə – sənaye, kənd təsərrüfatı, nəqliyyat və s. bu kimi sahələrə bölünməsidir

müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanmasıdır

- müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib hissələrinə – sex və istehsal sahələrinə ayrılmasıdır
- ölkənin beynəlxalq bazarlarda bir məhsul üzrə ixtisaslaşmasıdır

144 Müəssisənin ölçüsü nədir?

İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin istehsal xərclərinin həcmi ilə müəyyən olunur

Bu, istehsalın ölçüsüdür

İstehsal prosesinin nəticəsi olmaqla müəyyən dövr ərzində müəssisənin əldə etdiyi mənfəətin həcmi əks etdirir

- istehsal prosesinin təşkili formasının kəmiyyət xarakteristikasıdır və müəssisədə toplanmış məhsulda və əmək resurslarının məcmusu ilə, həmçinin istehsalın ölçüsü ilə müəyyən olunur
- istehsal prosesinin nəticəsini ifadə edir və natural, əmək və ya dəyər göstəricilərində məhsulun kəmiyyəti ilə müəyyən olunur

145 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

aqreqat, mexaniki, texniki

fərdi, seriyalı və kütləvi

istehsal, satış, idxal və ixrac

- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji
- konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat

146 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi
- məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması
- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi
- məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi

147 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- texnoloji mərhələ üzrə
- avadanlıq formasında
- hissə formasında
- istehsal-texniki formada
- əşya formasında

148 Təmərküzləşmənin aqreqat forması daha çox iqtisadi üstünlüklərə malikdir. Ona görə ki:

bu, istehsalın həm intensiv, həm də ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsidir

bu, istehsalın ekstensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür

- bu, istehsalın intensiv yolla təmərküzləşdirilməsi olduğundan qənaət imkanı böyükdür
- bu zaman istehsal meydançalarının genişlənməsi baş verdiyindən əlavə xərclər artır
- bu zaman yeni istehsal bölmələrinin enerji təminatı əlavə xərclər tələb edir

149 Aşağıdakılardan hansı səmərəlilik baxımından iri müəssisənin üstünlüyünü şərtləndirən amil hesab edilmir:

- İstehsalın iri müəssisələrdə cəmlənməsi daxili bazarda rəqabət iştirakçılarının sayının artmasına gətirib çıxarır
- İri istehsallarda elmi-tədqiqat və sınaq laboratoriyaları, güclü konstruktör büroları yaratmaq mümkün olur
- İri müəssisələrdə daha güclü və məhsuldarlığı yüksək olan avadanlıqlar tətbiq etmək mümkündür
- İri istehsallarda istehsalın və əməyin mütərəqqi təşkili formalarına keçmək daha asan olur
- İri istehsalda hazırlanan məhsulun maya dəyəri kiçik istehsallara nisbətən aşağı səviyyədə olur

150 Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaq-qabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinəlaşdırılmış yem istehsalı
- bədii məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boya, dəftərxana ləvazimatı istehsalı
- ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri
- elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurgiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşınqayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi

151 Aqreqat təmərküzləşməsi necə baş verir?

- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
- müəssisədə qurulmuş aqreqat və avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- köməkçi və xidmətdə təsərrüfatlarda avadanlıqların sayının artırılması yolu ilə
- müəssisədə köməkçi və xidmətdə bölmələrin sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə

152 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin azalmasıdır
- sahəyə daxil olan müəssisələrin orta ölçüsünün artmasıdır
  - sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır
  - sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

153 Bazar iqtisadiyyatı şəraitində istehsalın ictimai təşkilinin hansı forması daha çox perspektivli sayılır?

- istehsalın kooperativləşməsi
- istehsalın təmərküzləşməsi
- istehsalın universallaşması
- istehsalın kombinəlaşması
- istehsalın ixtisaslaşması

154 Şaquli kombinəlaşmənin səciyyəvi xüsusiyyəti nədir?

- xammalın bir növünün ardıcıl emalından əsas yarımfabrikat və ya hazır məhsul, tullantılardan isə əlavə yarımfabrikat və ya əlavə hazır məhsullar alınır
- xammalın ardıcıl olaraq emal edilərək yarımfabrikat və hazır məhsula çevrilməsini nəzərdə tutur
  - xammalın kompleks emalını nəzərdə tutur
  - ayrı-ayrı müəssisələrdə istehsal olunan qovşaq və hissələr bir müəssisədə son məhsul kimi yığılır
  - müxtəlif müəssisələrdə istehsal olunan məhsullar bir müəssisə tərəfindən satılır

155 Azərbaycanda kombinatların yaradılması üçün daha geniş imkanların olduğu sənaye sahəsi hansıdır?

- hasilat sənayesi
- yeyinti sənayesi
- ağır metallurgiya
- neft-kimya sənayesi

ağac emalı sənayesi

156 Aşağıdakılardan hansı kombinləşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə etmir?

xammal, hazır məhsul və yarımfabrikatların daşınma xərclərinə qənaət
kombinatın əsas istehsalatlarında əmək predmetləri və vasitələrinə, iş qüvvəsinə çəkilən xərclərə qənaət
istehsalın təşkili ilə əlaqədar olan vəsaitə qənaət

- müəssisənin istehsal quruluşunun sadəliyi
- istehsal ehtiyatları həcmində ciddi surətdə azalması

157 Neftayırma müəssisələri üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

texnoloji mərhələ üzrə

- xammalın kompleks emalı
- şaquli kombinləşdirmə
- xammalın ardıcıl emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

158 Mineral (üzvi) xammalın emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

texniki kombinləşdirmə
xammalın ardıcıl emalı
texnoloji mərhələ üzrə

- xammalın kompleks emalı
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan

159 Qara metallurjiya kombinatı üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

istehsal-texniki kombinləşdirmə
üfiqi kombinləşdirmə

- xammalın ardıcıl emalı
- xammalın kompleks emalı
- texnoloji mərhələ üzrə

160 Sahədaxili kooperativləşdirmə nədir?

belə kooperativləşdirmə ayrı-ayrı ölkələrdə olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır

- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır
- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yertəşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır

161 Rayonlararası kooperativləşdirmə nədir?

belə kooperasiya əlaqələri müxtəlif sahələrin müəssisələri arasında yaranır

- kooperativləşdirmənin bu formasında təsərrüfat əlaqələri müxtəlif rayonlarda yerləşdirilmiş müəssisələr arasında baş verir
- belə kooperativləşdirmə iqtisadi rayonun daxilində olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələrinin yaradılmasına əsaslanır
- belə kooperativləşdirmə zamanı 2 qonşu ölkənin sərhəd rayonlarında olan müəssisələr arasında təsərrüfat əlaqələri yaranır
- belə kooperasiya əlaqələri eyni sahənin iki və daha çox müəssisələri arasında yaranır

162 Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

- hissə üzrə kooperativləşdirmə
- əşya üzrə kooperativləşdirmə

aqreqat üzrə kooperativləşdirmə
 istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə
 texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə

163 İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər hansılardır?

- sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı, ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı
 hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
 ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı, texnoloji mərhələlərin sayı
 əşya, hissə, texnoloji mərhələnin miqdarı və sayı
 sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu

164 Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
 baş müəssisə kooperativləşdirməyə daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
- bir müəssisə digərinə müəyyən yarımfabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
 baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir

165 Aşağıdakı göstəricilər arasında istehsalın təmərküzləşməsini daha düzgün əks etdirəni hansıdır?

- istehsal dövriyyə fondlarının orta illik dəyəri
 texnoloji prosesə sərf edilən enerji gücünün kəmiyyəti
 sənaye-istehsal heyətinin orta illik sayı
 istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri
- istehsal edilən məhsulun həcmi

166 Sənayedə təmərküzləşmənin hansı forması daha səmərəli hesab edilir?

- müəssisələrdə eyni tip avadanlıqların sayının artırılması
- ixtisaslaşmış istehsalın təmərküzləşməsi
 kombinəlanmış istehsalın təmərküzləşməsi
 universal müəssisələrin ölçülərinin artırılması
 avadanlıqların güc vahidlərinin artırılması yolu ilə təmərküzləşmə

167 Texnoloji təmərküzləşmə necə baş verir?

- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün artırılması yolu ilə qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə
 müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
 aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişikliklərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması yolu ilə
 qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə yanaşı həm də onlardan hər birinin gücünün azaldılması yolu ilə

168 İstehsal-texniki təmərküzləşmə necə baş verir?

- müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
 aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda dəyişikliklərin, məhsuldarlığı yüksək olanların sayının azaldılması yolu ilə
 müəssisədə qurulmuş avadanlıqların əsaslı təmiri və modernləşdirilməsi yolu ilə
 müəssisədə qurulmuş avadanlıqlardan istismarda olanların sayının artırılması yolu ilə
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması yolu ilə

169 Toxuculuq kombinatları üçün kombinəlaşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- üfiqi kombinləşmə
- tullantılardan istifadəyə görə
- xammalın ardıcıl emalına görə
- istehsal-texniki
- xammalın kompleks emalına görə

170 Kombinləşməyə daxil olan müəssisələrin texniki-iqtisadi vəhdəti nə deməkdir?

- kombinatın ümumi gəlirləri kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bərabər bölünür
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal etdikləri məhsulların qiymətləri bir-birinə uyğunlaşdırılır
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə istifadə edilən avadanlıqlar eyni olur, məhsulun nomenklaturası və çeşidi məhdudlaşdırılır
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyniadlı və eyni keyfiyyətdə məhsullar istehsal olunur
- kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrin istehsal gücləri öz ölçülərinə görə uzlaşdırılmış olur, məhsulun nomenklaturası və keyfiyyətinə görə isə bir-birilə analoq təşkil edirlər

171 Emal sənaye müəssisəsinin hasilat müəssisəsinə yaxınlaşdırılmasına əsaslanan kombinatlar hansı istehsallar üçün səciyyəvidir?

- əmək predmetinə təsirin kimyəvi üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin mexaniki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün
- kütləvi və seriyalı istehsallar üçün
- avtomatlaşdırılmış istehsallar üçün
- əmək predmetinə təsirin fiziki üsullarının tətbiqinə əsaslanan istehsallar üçün

172 Aşağıdakı sənaye sahələrinin hansında kombinləşmə mümkün deyildir?

- hasilat sənayesi
- metallurgiya
- ağac emalı sənayesi
- yeyinti sənayesi
- emal sənayesi

173 Əlvan metal filizlərinin emalı kombinatları üçün kombinləşmənin hansı forması səciyyəvidir?

- şaquli kombinləşdirmə
- tullantılardan istifadəyə əsaslanan
- xammalın ardıcıl emalına görə
- üfiqi kombinləşdirmə
- xammalın kompleks emalına görə

174 İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,)
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
- ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqlərin və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya mərkəzləşdirilmiş istehsal-ların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi
- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçı-lara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət, istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
- əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti
- ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

175 Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyalaşma səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
- məhsul bahidinin materialtutumu
- ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
- məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarım-fabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi

müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi

176 Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

- elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
- müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması
- buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədəuyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
- müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
- buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi

177 Metallurgiya və elektroenergetikada istehsalın təmərküzləşməsinə müəyyən edən əsas amil hansıdır?

- istehsalın texnologiyası və təşkili xarakteri
- əsas aqreqlərin orta gücü
- istehsalda istifadə edilən xammal və materialların həcmi
- istehsal xərclərinin həcmi
- istehsal alətlərinin kompleksi

178 Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- əlvan metallurgiya
- ağac emalı və mebel istehsalı
- musiqi alətlərinin hazırlanması
- polimer materialların istehsalı
- kombinləşdirilmiş yem istehsalı

179 Miqyas artımından qənaətin (miqyasın müsbət effektinin) davamlı olduğu sənaye sahələrinə aşağıdakılardan hansı xasdır:

- belə sahələrdə çoxlu sayda kiçik müəssisələr fəaliyyət göstərir
- belə sahələrdə iri ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir
- belə sahələrdə kiçik və orta ölçülü müəssisələr üstünlük təşkil edir

180 İstehsal miqyasının mənfi effekti nədir?

- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin artması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə müəssisənin mənfəətinin azalmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artmasını əks etdirir
- bu, istehsal həcmnin azalması ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin azalmasını əks etdirir

181 Müəssisənin minimal səmərəli ölçüsü nədir?

- müəssisədə istehsalın təkrarlanma dərəcəsi
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini minimuma endirə biləcək ən aşağı istehsal həcmidir
- müəssisənin uzunmüddətli orta istehsal xərclərini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- uzunmüddətli dövrdə müəssisənin mənfəətini maksimumlaşdıran istehsal həcmi
- istehsal həcmnin artım tempi ilə məhsul vahidinə çəkilən xərclərin artım tempinin bərabər olması

182 Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olunan ölçüsüdür
- minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür
- mənfəətlə xərcin mütənəşiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür

183 Kombinəlaşmış istehsalların təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansına təminat vermir?

- müəssisənin mənfəətinin düzgün bölüşdürülməsini təmin edir
- texnoloji proqnozların yerinə yetirilməsinin ardıcılığını təmin edir
- xammalın kompleks emalını təmin edir
- aralıq məhsul və tullantılardan istifadə edilməsini təmin edir
- ətraf mühitin çirklənməsinin azalmasını təmin edir

184 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkilərinin mütəmadi artması
- bütün sənaye müəssisələrinin birliyi
- istehsal həcmində kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
- yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
- sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

185 Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır?

İstehsalın təmərküzləşməsi, ixtisaslaşması, kooperativləşməsi və kombinəlaşması arasında sıx qarşılıqlı əlaqələr vardır

- İstehsalın ictimai təşkili formaları ilə istehsalın səmərəliliyinin artırılması arasında birbaşa əlaqə yoxdur
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai əmək bölgüsünün dərinləşməsinin nəticəsidir
- İstehsalın təmərküzləşməsi istehsalın ictimai təşkili formaları arasında daha mürəkkəbidir
- İstehsalın ictimai təşkili formaları ictimai istehsalın intensivləşdirilməsi və səmərəliliyinin yüksəldilməsinin amilidir

186 Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürlər:

ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə
kiçik və orta müəssisələrə
istehsal və kommertiya müəssisələrinə
əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

- istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə

187 Müəssisə ləğv edilərkən dördüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır
ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir

- büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

188 Müəssisə ləğv edilərkən üçüncü növbədə onun hansı kreditorlarının tələbləri ödənilir?

təsisçilər ilə hesablaşmalar aparılır
ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditorların tələbləri ödənilir

- işdən çıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəlliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
büdcəyə məcburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

189 İstehsalın strukturunun hansı tipində sex həmcins texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üzrə ixtisaslaşır?

predmet tip
təşkilati tip
qarışıq tip

texniki tip

- texnoloji tip

190 Müəssisənin ölçüsünü təyin etmək üçün istifadə olunan əsas göstərici hansıdır?

satışın həcmi

sahə mənsubiyyəti

mənfəətin həcmi

- işçilərin sayı və illik dövriyyəsinin həcmi
aktivlərin dəyəri

191 İmtiyazlı səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

hədd yoxdur

100 faizini təşkil etməlidir

50 faizindən çox olmalıdır

75 faizindən az ola bilməz

- 25 faizindən çox ola bilməz

192 Adi səhmlər səhmdar cəmiyyətin Nizamnamə kapitalının:

hədd yoxdur

- 75 faizindən az ola bilməz
25 faizindən çox ola bilməz
100 faizini təşkil etməlidir
50 faizindən çox ola bilməz

193 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə yalnız müəssisənin nizamnamə fonduna qoyduqları pay həcmində məsuliyyət daşıyırlar?

əlavə məsuliyyətli müəssisə

təsərrüfat ortaqlıqları

komandit ortaqlıq

tam ortaqlıq

- məhdud məsuliyyətli müəssisə

194 Qapalı tipli səhmdar cəmiyyətlərdə səhmdarların maksimum sayı nə qədər olmalıdır?

40 nəfər

- 50 nəfər
49 nəfər
100 nəfər
55 nəfər

195 Müəssisənin hansı təşkilati-hüquqi formasında bütün iştirakçılar (müəssisənin təsisçiləri və ya sahibləri) müəssisənin öhdəliklərinə görə öz əmlakları ilə tam məsuliyyət daşıyırlar?

komandit ortaqlıq

qapalı tipli səhmdar cəmiyyət

məhdud məsuliyyətli müəssisə

açıq tipli səhmdar cəmiyyət

- tam ortaqlıq

196 İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə

kiçik, orta və iri müəssisələrə

istehsal, kommərsiya və xidmət müəssisələrinə

əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

197 Müəssisənin təşkilati-hüquqi formalarına aiddir?

özəl müəssisə və müştərək müəssisə

istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələri

- məhdud məsuliyyətli müəssisə və səhmdar cəmiyyəti
- kiçik, orta və iri müəssisələr
- dövlət müəssisəsi və xarici müəssisə

198 İstehsalın strukturunun hansı tipində sexlər müəyyən məmulatların və ya onların hissələrinin hazırlanması üzrə ixtisaslaşırlar?

- predmet tip
- təşkilati tip
- qarışıq tip
- texniki tip
- texnoloji tip

199 Sənaye müəssisələrinin istehsal strukturunun hansı tipləri mövcuddur?

texnoloji, iqtisadi və təşkilati tiplər

texnoloji, əşya və təşkilati tiplər

- texnoloji, predmet və qarışıq tiplər
- texniki, predmet (əşya) və qarışıq tiplər
- mexaniki, təşkilati və texnoloji tiplər

200 Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil

buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq

əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq

- əsas fondların təzələnməsinə vəsaitləri azaltmaq
- müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək
- ən az xərlə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək

201 Asılı müəssisə nədir?

bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə, onda ikin-ci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 100 faizinə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikin-ci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 20 faizdən çox paya malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin asılı müəssisəsi hesab edilir

202 Hansı halda müəssisə törəmə müəssisəsi hesab edilir?

bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalının 49 faizinə malikdirsə və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun 75 faizini alırsa, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

- bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında üstün iştirakına və ya onlar arasında bağlanmış müqaviləyə görə onun qəbul etdiyi qərarları müəyyənləşdirmək imkanına malik olursa, onda ikin-ci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 10 faizə malikdirsə və bu iştirak payı müəssisənin ümumi yığınağını istənilən vaxı çağırmağa imkan verirsə, onda ikin-ci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

bir müəssisə digərinin nizamnamə kapitalında 25 faizə malikdirsə, onda ikinci müəssisə birincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

bir müəssisə digərinin istehsal etdiyi məhsulların hamısını alırsa və bağlanmış müqaviləyə görə onun istehsal etdiyi məhsulun hamısını yaxın iki ildə almalıdırsa, onda birinci müəssisə ikincinin törəmə müəssisəsi hesab edilir

203 Müəssisənin hüquqi şəxs kimi xüsusiyyətlərinə aid deyil

- müəssisə, iştirakçılarının mülkiyyətindən fərqli olan, xüsusiləşmiş mülkiyyətə malik olur
- müəssisənin bağladığı əqdlərə görə yaranan öhdəlikdə onun rəhbərinin şəxsi öhdəliklərinə çevrilir
- müəssisə öz öhdəliklərinə görə müstəqil məsuliyyət daşıyır
- müəssisə, iştirakçılarının tərkibindən asılı olmayaraq, prinsipə, müddətsiz mövcud olur
- müəssisə, müstəqil iradəyə malik olur

204 Müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyəti ilə əlaqədar qərarların qəbul edilməsində nəzərə alınmayan amillər:

- potensial və mövcud alıcıların zövqlərinin dəyişməsi
- müəssisənin istehsal potensialı
- müəssisənin istehsal gücü
- müəssisənin fəaliyyət göstərəcəyi sahələrdə əsas fondların quruluşunda baş verən dəyişikliklər
- müəssisənin qarşısına qoyulan məqsədlər

205 Müəssisənin xarici mühitini formalaşdıran subyektlərə aid deyil

- borc verən qurumlar
- onun təhcizatçıları
- dövlət orqanları
- onun məhsulunun potensial və mövcud istehlakçıları
- onun kadrları

206 Müəssisənin ləğv edilməsi prosesinə aid deyil

- onun kreditorları ilə irəli sürdüləri tələblərin siyahısının müəyyən edilməsi
- onun kreditorlarının tələblərini bildirməsi qaydası və müddəti haqqında məlumatın dərc edilməsi
- onun kreditorlarını aşkar edilməsi və debitor borclarının alınması
- onun kadrlarının tərkibinin müəyyən edilməsi
- onun əmlakının tərkibinin müəyyən edilməsi

207 Müəssisə ləğv edilmir:

- lazımı xüsusi icazə (lisenziya) olmadan fəaliyyət göstərdikdə
- onun təsisçilərinin (iştirakçılarının) ümumi yığıncağının qərarı ilə
- onun yaradılması zamanı yol verilmiş qanunvericilik pozuntuları ilə əlaqədar qanunla qadağan edilmiş fəaliyyət həyata keçirdikdə
- onun təsisçiləri (iştirakçıları) dəyişdikdə

208 İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürülər:

- ixtisaslaşdırılmı, axınlı və fərdi müəssisələrə
- ixtisaslaşdırılmı, ixtisaslaşdırılmı, kombinəşmiş müəssisələrə
- istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
- ixtisaslaşdırılmı, universal və qarışıq müəssisələrə
- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

209 Fəaliyyət miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

- xırda, böyük və transmilli müəssisələrə
- kiçik, böyük, qarışıq müəssisələrə
- kiçik, orta və iri müəssisələrə

axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
kütləvi, seri-yalı və fərdi müəssisələrə

210 Müəssisənin istehsal quruluşu

onun idarəetmə strukturudur
onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir
onun dövrüyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir
onun kapitalının strukturunu əks etdirir

- onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlerini əks etdirir

211 Müəssisə bölündükdə onun öhdəlikləri:

- onun öhdəlikləri bölüşdürücü akt üzrə uyğun hissələrdə yaranan yeni müəssisələrə keçir
onun öhdəlikləri müəssisələrdən birinə keçir
yaranan müəssisələrdən biri kreditrlərə verilməklə öhdəliklər ödənilir
mövcud öhdəliklər ləğv edilir
onun öhdəlikləri əmlakı hesabına ödənilir

212 Müəssisə ləğv edilərkən hansı kreditrlərin tələbləri ilk növbədə ödənilir?

Birinci növbədə qalan kreditrlər ilə hesablaşmalar aparılır
Birinci növbədə müvafiq vədəli ödənişlərin kapitallaşdırılması yolu ilə o fiziki şəxslərin tələbləri ödənilir ki, ləğv edilən müəssisə onların qarşısında həyata və ya sağlamlığa zərər vurulması üçün məsuliyyət daşıyır
Birinci növbədə işdənçıxma müavinətlərinin verilməsi, əmək müqaviləsi üzrə işləyən şəxslərin əməyinin ödənilməsi və müəliflik müqavilələri üzrə haqların ödənilməsi üzrə hesablaşmalar aparılır

- Birinci növbədə ləğv edilən müəssisənin əmlakının girov qoyulması ilə təmin edilmiş öhdəliklər üzrə kreditrlərin tələbləri ödənilir
Birinci növbədə büdcəyə məjburi ödənişlər üzrə borc ödənilir

213 Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

müəssisədə profil məhsulların istehsalını həyata keçirirlər
xidmətedici sexlərin normal fəaliyyəti üçün şərait yaradırlar

- müəssisədə istehsal tullantılarından təkrar emalını həyata keçirirlər
əsas sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar
köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün zəruri şəraiti yaradırlar

214 Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

xidmətedici sex

- sosial-məişət bölməsi

yardımcı sex
əsas sex
köməkçi sex

215 Müəssisənin istehsal potensialı nədir?

bazarın yerli məhsul tutumu
müəssisəyə dövlətin icazə verdiyi maksimum istehsal imkanı və istehsal gücü
müəssisə məhsullarının satıla biləcək maksimum həcmi

- müəssisənin kadrları, istehsal vasitələri, informasiya və maliyyə vəsaitlərinin məcmusudur
müəssisənin illik istehsal həcmi

216 Müəssisənin sexli quruluşunda onun ilk əsas inzibati-istehsal vahidinə aiddir:

iş yeri
idarəetmə aparatı
briqada

- sex

istehsal sahəsi

217 Məhsulun hazırlanmasında maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- tara sexi
- enerji sexi
- təmir sexi
- alət sexi
- yığma sexi

218 İstehsal tsikli nədir?

- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır
- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır

219 İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- fərdi, seryalı, kütləvi
- fərdi, dəstəli, axınlı
- dəstəli, kütləvi, seryalı
- fərdi, kütləvi, axınlı
- fərdi, dəstəli, kütləvi

220 əməliyyatın taktı:

- müəssisədə bir gündə istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- əməliyyata daxil olan ma-te-ria-lların sayını özündə əks etdirir
- əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

221 əməliyyatın tempi:

- ma-te-ria-ılın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir

222 İstehsalın tipi müəyyən olunur:

- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, fiziki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə;
- istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki, kimyəvi və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə
- məhsulun nomenklaturasının genişliyi, buraxılışın müntəzəmliyi, stabilliyi və həcmi ilə şərtlənən istehsalın texniki, təşkilati, texnoloji, mexaniki və iqtisadi xüsusiyyətləri ilə

223 Müəssisədə istehsalın təşkili əhatə edir?

iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin ərazi baxımından düzgün yerləşdirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrini ilə müəssisənin səmərəli təminatına yönəldilmiş təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman və məkan baxımından düzgün əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir
- iş qüvvəsi, əmək predmetləri və əmək vasitələrinin zaman baxımından keyfiyyətlərinin artırılmasına yönəldilmiş texniki-təşkilati tədbirlər kompleksini əhatə edir

224 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən miqdar məhsulun hazırlanması üzrə istehsal prosesi və onu təşkil edən ayrı-ayrı tərkib hissələrinin eyni vaxtdan bir təkrar olunmasına əsaslanır?

- bərabərlik prinsipi
- fasiləsizlik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- paralellik prinsipi
- mütanasiblik prinsipi

225 İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur?

- fasiləsizlik prinsipi
- bərabərlik prinsipi
- paralellik prinsipi
- ahəngdarlıq prinsipi
- mütanasiblik prinsipi

226 İstehsalın təşkilinin qarşıq forması xarakterizə olunur :

- xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yemə yetirilməsi ilə

227 İstehsalın təşkilinin fərdi forması xarakterizə olunur:

- əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi əsasında xətti strukturla əmək predmetlərinin ardıcıl verilməsinə əsaslanan sex strukturları ilə xammal və materialın istehsala verilməsinin paralel – ardıcıl ötürülməsi ilə qarışıq məkan strukturu ilə materialların istehsala ardıcıl, paralel və ya qarışıq şəkildə verilməsi ilə qarışıq və ya xətti struktura əsaslanan əsas və köməkçi əməliyyatların vahid istehsal prosesində birləşdirilməsinə əsaslanması ilə əməliyyatların bütövlükdə bir iş yerində yemə yetirilməsi ilə

228 7. İstehsal baxımından təşkil etmə dedikdə, nə nəzərdə tutulur?

- məqsədlərin müəyyən edilməsi, alternativ variantların müəyyən olunması, qəbul edilmiş qərarların qiymətləndirilməsi sistemi;
- idarəetmə məqsədlərinin, forma və metodlarının məcmusu;
- informasiyanın emalı, təhlili və verilməsi;
- plan göstəriciləri ilə faktiki göstəricilər arasındakı kənarlaşmaların müəyyən edilməsi;
- canlı əməyin istehsalın maddi ünsürləri ilə səmərəli əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş kompleks tədbirlər sistemi.

229 6. “İstehsalın təşkili” fənninin obyektinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəssisənin satışla əlaqədar bölmələri.
- müəssisənin qeyri-istehsal bölmələri;
- müəssisə və onun istehsalla əlaqədar bölmələri;
- ölkə iqtisadiyyatı;
- müəssisənin idarəedilməsi metodları;

230 5. "İstehsalın təşkili" fənni aşağıdakı məsələlərdən hansını nəzərə almır?

istehsalın texniki hazırlığını həyata keçirilməsini.

- mühasibat uçotunun təşkilinin təkmilləşdirilməsini;
iş vaxtı itkilərini minimuma endirilməsini;
istehsalın təşkilini təkmilləşdirilməsini;
mövcud ehtiyatlardan səmərəli istifadəni təmin edilməsini;

231 4. "İstehsalın təşkili" fənni aşağıdakı məsələlərdən hansını öyrənmir?

müəssisənin quruluşu və onun daha da təkmilləşdirilməsi istiqamətlərini;

- müəssisənin yaradılması və idarəedilməsinin təşkilini;
istehsal hazırlığının təşkilini.
müəssisənin birqərarlı və ahəngdar işini;
istehsal prosesi və onun təşkilinə edilən əsas tələbləri;

232 2. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə istehsalın təşkili formalarıdır?

kooperativləşmə, fərdi və qarışıq forması.

- texnoloji, predmet, düzxətli, fərdi və qarışıq forması;
axınlı, predmet və düzxətli forması;
təmərküzləşmə, düzxətli və fərdi forması;
ixtisaslaşdırma texnoloji, fərdi və qarışıq forması;

233 1. İstehsalın təşkili nədir?

istehsalı ərazi üzrə səmərəli yerləşdirilməsi prosesini əhatə edir;

- canlı əməyin istehsalın maddi ünsürləri ilə səmərəli əlaqələndirilməsinə yönəldilmiş kompleks tədbirləri əhatə edir;
istehsal prosesinin maddi resurslarla təmin edilməsi prosesindən ibarətdir;
müəssisənin istehsal vasitələri ilə təmin edilməsi prosesidir;
müəssisədə istehsalın əmək resursları ilə təmin edilməsi prosesidir;

234 42. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin Baş Planına qoyulan tələblərə aid deyil?

- müəssisənin idarəetmə strukturunun mütərəqqiliyinin təmin olunması.
istehsalat, idarəetmə və anbar binalarının təhlükəsizliyinin təmin edilməsi;
istehsal və anbar binaları məhsulun hazırlanmasının texnoloji ardıcılığı üzrə yerləşdirilməsi;
yükdaşıma məntəqələri arasındakı məsafə mümkün qədər qısa olması;
istehsalın genişləndirilməsinə, yenidənqurulmasına və texnika ilə silahlanma səviyyəsinin yüksəldilməsinə şərait yaratması;

235 41. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin istehsal strukturuna daxildir?

xidmətedici təsərrüfat, idarəetmə orqanları, yeməxana, kitabxana.

- xidmətedici və əlaltı sexlər, idarəetmə orqanları, yeməxana;
əsas, köməkçi, xidmətedici və əlaltı sexlər, idarəetmə orqanları;
xidmətedici təsərrüfat, əsas, köməkçi və əlaltı sexlər, idarəetmə orqanları, yeməxana;
əsas, köməkçi, və əlaltı sexlər, xidmətedici təsərrüfat;

236 40. Aşağıdakı sexlərdən hansı texnoloji prinsip üzrə qurulmamışdır?

- mühərrik sexi;
rəngləmə sexi;
mexaniki emal sexi.
tökmə sexi;
dəmirçi sexi;

237 39. Aşağıdakı sexlərdən hansı əşya prinsip üzrə qurulmamışdır?

- mühərrik sexi;
- ayaqqabı sexi;
- alət sexi;
- tara sexi;
- mexaniki emal sexi.

238 38. Aşağıdakı sexlərdən hansı texnoloji prinsip üzrə qurulmuşdur?

- mexaniki emal sexi;
- alət sexi.
- mühərrik sexi;
- ayaqqabı sexi;
- tara sexi;

239 37. Aşağıdakılardan hansı xidmətedici təsərrüfata aid deyildir?

- alət təsərrüfatı;
- enerji təsərrüfatı;
- nəqliyyat təsərrüfatı;
- anbar təsərrüfatı;
- istilik-güc təsərrüfatı.

240 36. Aşağıdakılardan hansı xidmətedici təsərrüfata aiddir?

- tullantıların emalı sexi.
- alət təsərrüfatı;
- enerji təsərrüfatı;
- mexaniki-emal sexi;
- Təmir təsərrüfatı;

241 34. Hansı sex əsas sex deyildir?

- hazırlıq sexi;
- yığıma sexi.
- mexaniki-emal sexi;
- alət sexi;
- naxış vurma sexi;

242 33. Hansı sex əsas sexlərə aiddir?

- elektrik təmir sexi;
- mexaniki-emal sexi;
- model sexi.
- alət sexi;
- təmir-mexaniki sex;

243 32. Hansı sex köməkçi sex deyildir?

- mexaniki-emal sexi;
- model sexi.
- alət sexi;
- təmir-mexaniki sex;
- elektrik təmir sexi;

244 31. Aşağıdakılardan hansı bənd müəssisənin ümumi strukturunu tam şəkildə əhatə edir?

- xidmətedici və əlaltı sexlər, idarəetmə orqanları, yeməxana;
- xidmətedici təsərrüfat, idarəetmə orqanları, yeməxana, kitabxana, tibb məntəqəsi.
- əsas, köməkçi, xidmətedici və əlaltı sexlər, idarəetmə orqanları;

əsas, köməkçi, və əlaltı sexlər, xidmətedici təsərrüfat;

- xidmətedici təsərrüfat, əsas, köməkçi və əlalçı sexlər, idarəetmə orqanları, yeməxana, kitabxana, tibb məntəqəsi;

245 30. Əşya prinsip üzrə sexlərin yaradılması nəyə əsaslanır?

müəssisədə tullantılardan təkrarən istifadəyə əsaslanır;

müxtəlif məmulatların hazırlanması zamanı yerinə yetirilən işlərin texnoloji eyniliyinə;

sexdə yerləşdirilmiş avadanlıqların sayına əsaslanır;

müəssisədə bəzi sexlər yerinə yetirilən işlərin texnoloji eyniliyinə görə yaradılır, bəziləri məmulatların (detalların) istehsalına cəmləşirlər.

- müəyyən bir məmulatın və ya onun hansı bir hissəsinin hazırlanmasına;

246 29. Texnoloji prinsip üzrə sexlərin yaradılması nəyə əsaslanır?

müəssisədə bəzi sexlər yerinə yetirilən işlərin texnoloji eyniliyinə görə yaradılır, bəziləri məmulatların (detalların) istehsalına cəmləşirlər.

- müxtəlif məmulatların hazırlanması zamanı yerinə yetirilən işlərin texnoloji eyniliyinə;

müəyyən bir məmulatın və ya onun hansı bir hissəsinin hazırlanmasına;

sexdə yerləşdirilmiş avadanlıqların sayına əsaslanır;

müəssisədə tullantılardan təkrarən istifadəyə əsaslanır;

247 28. Qarışq prinsip üzrə sexlərin yaradılması nəyə əsaslanır?

əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayına əsaslanır.

- müəssisədə bəzi sexlər yerinə yetirilən işlərin texnoloji eyniliyinə görə yaradılır, bəziləri məmulatların (detalların) istehsalına cəmləşirlər;

müxtəlif məmulatların hazırlanması zamanı yerinə yetirilən işlərin texnoloji eyniliyinə;

müəyyən bir məmulatın və ya onun hansı bir hissəsinin hazırlanmasına;

müəssisədə tullantılardan təkrarən istifadəyə əsaslanır;

248 26. İstehsalın həcmnin artması müəssisənin quruluşuna necə təsir göstərir?

müəssisədə idarəetmənin strukturunda funksional bölmələrin ixtisarına şərait yaranır.

- müəssisənin bölmələrin sayı, tərkibi, ölçüsü və onlarda çalışan işçilərin sayı artır;

müəssisədə istehsal edilən məhsulun nomenklaturası genişlənir;

istehlak olunan xammal və materialın növü, çeşidi artır;

müəssisənin istehsal quruluşu sadələşir;

249 25. Müəssisənin quruluşunun hansı növü var?

texniki və texnoloji

- ümumi və istehsal

ümumi və xüsusi

cari və hazırlıq

istehsaldaxili və istehsaldankənar

250 24. Müəssisənin quruluşu dedikdə, nə nəzərdə tutulur?

müəssisənin tərkibinə daxil olan istehsal bölmələrində avadanlıqların sayı

- müəssisənin tərkibinə daxil olan bölmələr arasında kəmiyyət nisbəti

müəssisənin tərkibinə daxil olan bölmələrin təbəçiliyi

müəssisənin tərkibinə daxil olan bölmələrin inkişaf səviyyəsi

müəssisənin tərkibinə daxil olan təhizat bölmələrinin sayı

251 23. Müəssisənin vəsailələrinə (struktur bölmələrinə) aşağıdakılardan hansı aid deyil?

sex

- briqada

istehsal meydançası

iş yeri

istehsal sahəsi

252 22. Mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması dərəcəsinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
kiçik, orta və iri müəssisələrə
istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

- əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

253 21. Miqyasına görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə

- kiçik, orta və iri müəssisələrə
istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə
əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

254 20. İl ərzində işləmə müddətlərinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə

- fasiləsiz, fasiləli və mövsümi işləyən sənaye müəssisələri
axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

255 19. İstehsal etdikləri xammal və materialların xarakterinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

axınlı və fərdi müəssisələrə
kütləvi və seriyalı müəssisələrə

- hasiledici və emaledici müəssisələrə
orta və iri müəssisələrə
istehsal və xidmət müəssisələrinə

256 18. İstehsalın təşkili üsuluna görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə

- axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə
kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə
əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə
kiçik, orta və iri müəssisələrə

257 17. Buraxılan məhsulun iqtisadi təyinatına görə müəssisələr bölünürülər:

ixtisaslaşdırılmış və universal müəssisələrə

- istehlak şeyləri və istehsal vasitələri istehsal edən müəssisələrə
kiçik və orta müəssisələrə
istehsal və kommersiya müəssisələrinə
əl əməyinə əsaslanan və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə

258 16. Müəssisənin fəaliyyətində onun qarşısında duran vəzifələrə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

istehsalın texnika ilə silahlanma səviyyəsinin yüksəltmək;

- istehsal-təsərrüfat fəaliyyətini tənzimləyən qanun və qaydaları təkmilləşdirmək.
ən az xərclə daha yüksək nəticələr əldə etmək;
buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini müntəzəm surətdə yaxşılaşdırmaq;
elmi cəhətdən əsaslandırılmış norma və normativləri işləyib hazırlamaq;

259 15. Müəssisənin nizamnaməsində aşağıdakılardan hansı əks olunmur?

müəssisənin fəaliyyət istiqamətləri;

- müəssisənin sex və istehsal sahələrinin təşkili məsələləri;
müəssisənin idarəetmə və nəzarət orqanları.
müəssisənin ləğv edilməsi məsələləri;
müəssisənin fəaliyyətinin yenidən təşkili məsələləri;

260 14. Aşağıdakılardan hansı istehsal quruluşunun təkmilləşdirilməsi istiqamətlərinə aid deyil?

əsas, köməkçi və xidmətedici sex və təsərrüfatlar arasında səmərəli nisbətlərin təmin olunması;
kiçik istehsalların birləşdirilməsi;

- istehsal bölmələrinin səmərəli ölçüsünün müəyyən edilməsi;
sexsiz istehsal quruluşunun tətbiqi;
müəssisənin idarəetmə aparatının strukturunun təkmilləşdirilməsi.

261 12. İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisələr bölünürlər:

kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə;

- ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq müəssisələr;
istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə.
kiçik, orta və iri müəssisələrə;
axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə;

262 11. İstehsalın təşkili tipinə görə sənaye müəssisələri bölünürülər:

axınlı, dəstəli və fərdi müəssisələrə.

- kütləvi, seriyalı və fərdi müəssisələrə;
kiçik, orta və iri müəssisələrə;
istehsal, kommersiya və xidmət müəssisələrinə;
əl əməyinə əsaslanan, mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış müəssisələrə;

263 10. Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil.

bölmələrin heyətlərinin say nisbəti

- istehsal bölmələri arasındakı tabeçilik
istehsal bölmələri arasındakı nisbət
istehsal bölmələrinin əsas fondlarının dəyərinin nisbəti
istehsal sahələri arasındakı əmək bölgüsü

264 9. Məhsulun istehsalında iştirak etməyən bölmə hansıdır?

əsas sex

- sosial-məişət bölməsi
köməkçi sex
xidmətedici sex
yardımçı sex

265 6. Müəssisənin əlaltı sexləri nə ilə məşğul olurlar?

bilavasitə məhsulun hazırlanması ilə məşğul olurlar, lakin onlar həm əsas və həm də köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün şərait yaradırlar;

bilavasitə maddi nemətlər istehsalı ilə məşğul olurlar.

bilavasitə məhsul istehsalı ilə məşğul olurlar, lakin onlar əsas sexlərin normal fəaliyyət göstəriciləri üçün bütün zəruri şərait yaradırlar;

bilavasitə məhsulun hazırlanması ilə məşğul olurlar, lakin onlar, həm əsas və həm də köməkçi sexlərin normal işləmələri üçün bütün zəruri şəraiti yaradırlar;

- əsas sexlərin istehsal tullantılarından təkrarən istifadə edilməsi məqsədilə yaradılır və onlar müəssisədə hazırlanan məhsulların maya dəyərinin aşağı salınmasında mühüm rol aynayırlar;

266 5. Müəssisənin hansı struktur bölməsi onun ilk əsas inzibati-istehsal vahididir?

idarəetmə aparatı
briqada

- sex

istehsal sahəsi
iş yeri

267 4. Maşınqayırma müəssisəsində aşağıdakı sexlərindən hansı əsas sex hesab edilir?

- tara sexi
- yığma sexi
- təmir sexi
- alət sexi
- enerji sexi

268 3. Aşağıdakı amillərdən hansı müəssisənin ahəngdar işləməsində əsas rol oynayır?

- əmək haqqının təşkili;
- müəssisənin dispetçer xidməti
- müəssisənin social xidmət bölməsi.
- müəssisənin satış şöbəsi;
- maşın və avadanlıqların modernləşdirilməsi;

269 2. Qarışıq prinsip üzrə qurulmuş sexlər hansı istehsal şəraitində geniş tətbiq edilir?

- fərdi və iri seriyalı
- kütləvi və iri seriyalı
- kütləvi və orta seriyalı
- orta və iri seriyalı
- fərdi və kiçik seriyalı

270 1. Texnoloji prinsip üzrə qurulmuş sexlər hansı istehsal şəraitində geniş tətbiq edilir?

- fərdi və iri seriyalı
- fərdi və kiçik seriyalı
- kütləvi və iri seriyalı
- kütləvi və orta seriyalı
- orta və iri seriyalı

271 42. Dövriyyə zadeli nə vaxt yaradılır?

- ayrı-ayrı iş yerlərində, istehsal sahələrində istehsalın həcmının artırılması üçün yaradılır;
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına nisbətən fərqləndiyi halda yaradılır;
- zadellərə olan günlük minimum tələbatı ödəmək üçün yaradılır.
- iş yerlərinin əvvəlcədən nəzərdə tutulmamış boşdayanmalar yarandığı və zay məhsulların buraxıldığı təqdirdə sığortalamaq üçün yaradılır;
- bir iş yerində əməliyyata sərf olunan vaxtın başqasına bərabər olduğu halda yaradılır;

272 41. Dəstəli istehsalda zadelin həcmi:

- zadellərə günlük maksimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur;
- zadellərə orta günlük tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur;
- zadellərə günlük minimum tələbatın sexlərin sayına hasili kimi müəyyən olunur.
- zadellərə günlük minimum tələbatın istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur;
- zadellərə günlük maksimum tələbatla minimum tələbat arasındakı fərqin istehsal tsiklinin uzunluğuna hasili kimi müəyyən olunur;

273 40. İstehsal tsiklinin uzunluğu göstəricisindən hansı halda istifadə edilmir?

- dövriyyə fondlarının kəmiyyətinin planlaşdırılmasında;
- idarəetmə aparatının strukturunu planlaşdırarkən.

məhsulun və onun hissələrinin istehsal müddəti hesablanmasında;
 operativ-istehsal planlarının tərtibində;
 bitməmiş istehsalın həcmnin hesablanmasında;

274 38. İstehsal tsiklinə aşağıdakılardan hansı amil təsir göstərmir?

- müəssisənin iş rejimi.
- istehsalın ixtisaslaşdırılması;
- istehsalın və əməyin təşkili;
- satış şöbəsinin təşkili;
- istehsalın mexnikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması;

275 37. İstehsal tsiklinə aşağıdakılardan hansı daxil deyildir?

- satış əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinə sərf olunan vaxt.
- nəzarət əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinə sərf olunan vaxt;
- təbii əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinə sərf olunan vaxtdır;
- texnoloji əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinə sərf olunan vaxt;
- nəqləmə əməliyyatlarının yerinə yetirilməsinə sərf olunan vaxt;

276 36. İstehsal tsiklinin qısaltdılması təsir göstərmir?

- dövriyyə vasitələrinə olan tələbatın azalmasına.
- fondveriminin və əmək məhsullarının yüksəldilməsinə;
- müəssisənin məhsul buraxılışı imkanlarının artmasına;
- müəssisənin investisiya qoyuluşlarının həcmnin artmasına;
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə;

277 35. Müəssisədə iş yerlərinə bu və ya digər istehsal əməliyyatlarının, texnoloji proseslərin təhkim olunması məqsədüəyğunluğunun müəyyən edilməsi tədbirlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəyyən əməliyyatların yerinə yetirilməsində daha səmərəli əmək proseslərinin tətbiqi.
- səmərəli soyutma qızdırma və yığıma rejiminin tətbiqi;
- istehsal proseslərində əmək cisimlərinin paralel hərəkət formalarının tətbiqi;
- iş yerinin ixtisaslaşdırılması dərəcəsinin artırılması;
- emal edilən hissələri avtomatik yükləyən və boşaldan qurğuların tətbiqi;

278 34. Aşağıdakılardan əmək proseslərinin səmərələşdirilməsinin istiqamətlərinə aid deyil?

- müəyyən əməliyyatların yerinə yetirilməsində daha səmərəli əmək proseslərinin tətbiqi;
- texnoloji avadanlığın, alət və qurğuların işinin səmərəliliyini və qənaətçilliyini təmin edən tədbirlərin işlənilib hazırlanması.;
- müəyyən iş yerinə texnoloji proseslərin təhkim olunması məqsədüəyğunluğunun müəyyən edilməsi;
- müəssisənin fəaliyyətinin maliyyə təminatının yaxşılaşdırılması .
- istehsal proseslərində əmək cisimlərinin paralel hərəkət formalarının tətbiqi;

279 33. Aparatlaşdırılmış proseslər:

- fəhlə tərəfindən sazlanmasına, onun vaxtlı-vaxtında xammal və materiala yüklənməsinə və hazır məhsulun boşaldılmasına nəzarət etməklə əməliyyatların tamamilə maşın və avadanlıqlar tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir;
- icrası mexanizm və maşınlar tərəfindən in həyata keçirilən proseslərin fəhlə tərəfindən istiqamətləndirilməsidir; mexanikləşdirilmiş əmək vasitələrinin köməyi ilə fəhlənin (işçinin) bilavasitə yerinə yetirdiyi proseslərdən ibarətdir;
- xüsusi aqreqlatlarda (məsələn, marten peçlərində, elektrik vannalarda və s.) əmək cisimlərinə istilik, elektrik və ya kimyəvi enerjinin təsiri ilə yerinə yetirilən proseslərdir.
- məmulat və detalların emalının fəhlənin idarə etdiyi maşın tərəfindən, köməkçi işlər isə əl ilə fəhlə tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir;

280 32. Avtomatlaşdırılmış proseslər:

xüsusi aqreqlatlarda (məsələn, marten peçlərində, elektrik vannalarda və s.) əmək cisimlərinə istilik, elektrik və ya kimyəvi enerjinin təsiri ilə yerinə yetirilən proseslərdir.

icrası mexanizm və maşınlar tərəfindən ın həyata keçirilən proseslərin fəhlə tərəfindən istiqamətləndirilməsidir; mexanikləşdirilmiş əmək vasitələrinin köməyi ilə fəhlənin (işçinin) bilavasitə yerinə yetirdiyi proseslərdən ibarətdir;

- fəhlə tərəfindən sazlanmasına, onun vaxtlı-vaxtında xammal və materiala yüklənməsinə və hazır məhsulun boşaldılmasına nəzarət etməklə əməliyyatların tamamilə maşın və avadanlıqlar tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir; məmumat və detalların emalının fəhlənin idarə etdiyi maşın tərəfindən, köməkçi işlər isə əl ilə fəhlə tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir;

281 31. Maşınlı proseslər:

xüsusi aqreqlatlarda (məsələn, marten peçlərində, elektrik vannalarda və s.) əmək cisimlərinə istilik, elektrik və ya kimyəvi enerjinin təsiri ilə yerinə yetirilən proseslərdir.

icrası mexanizm və maşınlar tərəfindən ın həyata keçirilən proseslərin fəhlə tərəfindən istiqamətləndirilməsidir; mexanikləşdirilmiş əmək vasitələrinin köməyi ilə fəhlənin (işçinin) bilavasitə yerinə yetirdiyi proseslərdən ibarətdir;

- məmumat və detalların emalının fəhlənin idarə etdiyi maşın tərəfindən, köməkçi işlər isə əl ilə fəhlə tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir; fəhlə tərəfindən sazlanmasına, onun vaxtlı-vaxtında xammal və materiala yüklənməsinə və hazır məhsulun boşaldılmasına nəzarət etməklə əməliyyatların tamamilə maşın və avadanlıqlar tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir;

282 30. Maşın-əl prosesləri:

xüsusi aqreqlatlarda (məsələn, marten peçlərində, elektrik vannalarda və s.) əmək cisimlərinə istilik, elektrik və ya kimyəvi enerjinin təsiri ilə yerinə yetirilən proseslərdir.

məmumat və detalların emalının fəhlənin idarə etdiyi maşın tərəfindən, köməkçi işlər isə əl ilə fəhlə tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir;

mexanikləşdirilmiş əmək vasitələrinin köməyi ilə fəhlənin (işçinin) bilavasitə yerinə yetirdiyi proseslərdən ibarətdir;

- icrası mexanizm və maşınlar tərəfindən ın həyata keçirilən proseslərin fəhlə tərəfindən istiqamətləndirilməsidir; fəhlə tərəfindən sazlanmasına, onun vaxtlı-vaxtında xammal və materiala yüklənməsinə və hazır məhsulun boşaldılmasına nəzarət etməklə əməliyyatların tamamilə maşın və avadanlıqlar tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir;

283 29. Əl-mexanikləşdirilmiş proseslər:

xüsusi aqreqlatlarda (məsələn, marten peçlərində, elektrik vannalarda və s.) əmək cisimlərinə istilik, elektrik və ya kimyəvi enerjinin təsiri ilə yerinə yetirilən proseslərdir.

məmumat və detalların emalının fəhlənin idarə etdiyi maşın tərəfindən, köməkçi işlər isə əl ilə fəhlə tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir;

icrası mexanizm və maşınlar tərəfindən ın həyata keçirilən proseslərin fəhlə tərəfindən istiqamətləndirilməsidir;

- mexanikləşdirilmiş əmək vasitələrinin köməyi ilə fəhlənin (işçinin) bilavasitə yerinə yetirdiyi proseslərdən ibarətdir; fəhlə tərəfindən sazlanmasına, onun vaxtlı-vaxtında xammal və materiala yüklənməsinə və hazır məhsulun boşaldılmasına nəzarət etməklə əməliyyatların tamamilə maşın və avadanlıqlar tərəfindən həyata keçirildiyi proseslərdir;

284 28. Müəssisədə aşağıdakılardan hansı əmək proseslərinə aid deyil?

maşınlı proseslər;

əl-mexanikləşdirilmiş proseslər;

əl əməyinin tətbiqinə əsaslanan proseslər;

- rənglənmiş maşınların boyasının quruması prosesi.
- maşın-əl prosesləri;

285 27. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi xammal, material və ya yarımfabrikatın istehsala buraxılıb hazır məhsul alınana qədər onların ən qısa yolunun təmin edilməsinə əsaslanır?

İxtisaslaşma prinsipi.

Paralellik prinsipi;

Mütənasiblik prinsipi;

- Düzxəttilik prinsipi;
- Fasiləsizlik prinsipi;

286 26. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəyyən məhsulun istehsalı ilə əlaqədar istehsal prosesinin ayrı-ayrı mərhələlərinin eyni zaman kəsiyində həyata keçirilməsini nəzərdə tutur?

İxtisaslaşma prinsipi.

Mütənasiblik prinsipi;

Düzxəttilik prinsipi;

- Paralellik prinsipi;
- Fasiləsizlik prinsipi;

287 25. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi əməliyyatlararası fasilələrin maksimum ixtisar edilməsini nəzərdə tutur?

İxtisaslaşma prinsipi.

Mütənasiblik prinsipi;

Düzxəttilik prinsipi;

- Fasiləsizlik prinsipi;
- Paralellik prinsipi;

288 24. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipi müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri və iş yerləri arasında əməyin peşələrə görə düzgün bölgüsünü və onların kooperasiyasını nəzərdə tutur?

Ahəngdarlıq prinsipi;

Mütənasiblik prinsipi;

Düzxəttilik prinsipi;

- İxtisaslaşma prinsipi.
- Paralellik prinsipi;

289 22 Fasiləsizlik prinsipi:

xammal, material və ya yarımfabrikatın istehsala buraxılıb hazır məhsul alınana qədər onların ən qısa yolunun təmin edilməsinə əsaslanır; müəyyən məhsulun istehsalı ilə əlaqədar istehsal prosesinin ayrı-ayrı mərhələlərinin eyni zaman kəsiyində həyata keçirilməsini nəzərdə tutur; müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri və iş yerləri arasında əməyin peşələrə görə düzgün bölgüsünü və onların kooperasiyasını əks etdirir;

- əməliyyatlararası fasilələrin maksimum ixtisar edilməsini nəzərdə tutur. müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur;

290 20. Mütənasiblik prinsipi:

əməliyyatlararası fasilələrin maksimum ixtisar edilməsini nəzərdə tutur.

müəyyən məhsulun istehsalı ilə əlaqədar istehsal prosesinin ayrı-ayrı mərhələlərinin eyni zaman kəsiyində həyata keçirilməsini nəzərdə tutur;

müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri və iş yerləri arasında əməyin peşələrə görə düzgün bölgüsünü və onların kooperasiyasını əks etdirir;

- müəssisənin qarşılıqlı əlaqəli və biri-birindən asılı olan bölmələrinin vaxt vahidi ərzində mümkün olan bərabər məhsuldarlığını nəzərdə tutur; xammal, material və ya yarımfabrikatın istehsala buraxılıb hazır məhsul alınana qədər onların ən qısa yolunun təmin edilməsinə əsaslanır;

291 19. Paralellik prinsipi:

əməliyyatlararası fasilələrin maksimum ixtisar edilməsini nəzərdə tutur.

paralellik prinsipi;

ahəngdarlıq prinsipi;

- mütənasiblik prinsipi;

3. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipində müəssisənin sex, istehsal sahəsi və iş yerləri üzrə məhsul buraxılışının uyğunlaşmasını nəzərdə tutur?

292 18. İxtisaslaşma prinsipi:

əməliyyatlararası fasilələrin maksimum ixtisar edilməsini nəzərdə tutur.

mütənasiblik və qarışıq prinsiplər üzrə;

müəyyən məhsulun istehsalı ilə əlaqədar istehsal prosesinin ayrı-ayrı mərhələlərinin eyni zaman kəsiyində həyata keçirilməsini nəzərdə tutur;

- müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri və iş yerləri arasında əməyin peşələrə görə düzgün bölgüsünü və onların kooperasiyasını əks etdirir;

2. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

293 17. Bunlardan hansı müəssisədə əmək proseslərinə aid olunmur?

maşınlı proseslər;

əl-mexanikləşdirilmiş proseslər;

əl əməyinin tətbiqinə əsaslanan proseslər;

- təbii proseslər;
- maşın-əl prosesləri;

294 16. Təhkimətmə əmsalı necə hesablanır?

qurulmuş avadanlıqların işçilərin sayına nisbəti kimi;

- vaxt vahidi ərzində yerinə yetirilən və ya yetirilməli olan texnoloci əməliyyatların iş yerlərinin sayına nisbəti kimi.

iş yerlərinin texnoloji əməliyyatların sayına nisbəti kimi;

ahəngdarlıq göstəricisinin birqərarlıq göstəricisinə nisbəti kimi;

birqərarlıq göstəricisinin ahəngdarlıq göstəricisinə nisbəti kimi;

295 15. Təhkimətmə əmsalı nədir?

İstehsalın operativliyini xarakterizə edən göstərijidir;

İstehsalın ahəngdarlığını xarakterizə edən göstərijidir;

İstehsalın təşkili üsulunu xarakterizə edən göstərijidir;

- İstehsalın tipini xarakterizə edən göstərijidir;
- İstehsalın birqərarlığını xarakterizə edən göstərijidir;

296 14. Kiçik seriyalı istehsallar üçün təhkimətmə əmsalı neçəyə bərabərdir?

11 – 20;

16 -20;

10-15;

- 21 – 40;

1 – 10;

297 13. İstehsal prosesləri mürəkkəblilik dərəcəsinə görə necə təsnifləşdirilir?

əsas, köməkçi və fərdi istehsal prosesləri;

mexaniki və fiziki-kimyəvi istehsal prosesləri;

əsas, köməkçi və xidmətedici istehsal prosesləri;

- sintetik, analitik və birbaşa istehsal prosesləri;
- dəstəli, fərdi və əsas istehsal prosesləri;

298 11. Əmək predmetlərinin texnoloji prosesə ardıcıl verilməsi zamanı istehsal tsiklinin uzunluğu necə hesablanır?

dəstədəki detalların sayının bir detalın sexdə qalma vaxtına hasili kimi.

dəstədəki detalların daşınması üçün sərf olunan vaxtın ölçülməsi kimi;

dəstədəki detalların emalı zamanı təbii proseslərə sərf olunan vaxtın cəmi kimi;

- dəstədəki detalların sayının bütün əməliyyatlarda bir detalın emalına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi; dəstədəki detalların sayının bir detalın sexlərarası daşınmasına faktiki vaxt sərfinə hasili kimi;

299 10. Əmək cisminin hansı hərəkət formasında istehsal tsikli daha qısa olur?

- ardıcıl-qarışıq
- qarışıq
- ardıcıl
- paralel
- paralel-qarışıq

300 9. İstehsal tsikli nədir?

- xammalın əsas və köməkçi sexdə olma vaxtıdır;
- xammalın istehsala daxil olduğu andan onun istehlakına qədər olan vaxt intervalıdır;
- xammalın əsas köməkçi və xidmətedici sexlərdə olma vaxtıdır;
- xammalın istehsala daxil olduğu andan hazır məhsula çevrilməsinə qədər olan vaxt intervalıdır;
- xammalın əsas sexdə olma vaxtıdır;

301 8. İstehsal prosesləri təşkili tipinə görə necə qruplaşdırılır?

- dəstəli, kütləvi, seryalı.
- fərdi, dəstəli, kütləvi;
- fərdi, dəstəli, axınlı;
- fərdi, seryalı, kütləvi;
- fərdi, kütləvi, axınlı;

302 7. İstehsal prosesləri təşkili üsuluna görə necə qruplaşdırılır?

- kütləvi, fərdi, seryalı;
- dəstəli, fərdi, kütləvi;
- dəstəli, seryalı, axınlı;
- fərdi, dəstəli, axınlı;
- kütləvi, fərdi, axınlı;

303 5. Əməliyyatın tempi:

- materialın və ya materiallar partiyasının əməliyyatda qaldığı vaxtı özündə əks etdirir.
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detalların sayını əks etdirir;
- vaxt vahidi ərzində istehsal edilmiş detallara sərf olunan əməlin kəmiyyətini əks etdirir;
- vaxt vahidi ərzində əməliyyata daxil olan detalların sayını əks etdirir;
- vaxt vahidi ərzində əməliyyatda iştirak edən işçilərin sayını əks etdirir;

304 4. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipində dövrlər üzrə bərabər, yaxud artan ölçüdə məhsul buraxılışını nəzərdə tutur?

- Fasiləsizlik prinsipi;
- Mütanasiblik prinsipi;
- Düzxəttilik prinsipi;
- Ahəngdarlıq prinsipi;
- Paralellik prinsipi;

305 3. İstehsalın təşkilinin hansı prinsipində müəssisənin sex, istehsal sahəsi və iş yerləri üzrə məhsul buraxılışının uyğunlaşmasını nəzərdə tutur?

- Fasiləsizlik prinsipi;
- Paralellik prinsipi;
- Düzxəttilik prinsipi;
- Mütanasiblik prinsipi;

Ahəngdarlıq prinsipi;

306 2. Aşağıdakı prinsiplərdən hansı istehsalın təşkili prinsiplərinə aid deyil?

- paralellik prinsipi;
- mütənasiblik prinsipi;
- fasiləsizlik prinsipi;
- bərabərlik prinsipi;
- ahəngdarlıq prinsipi;

307 1. İstehsalat sahələri və iş yerləri hansı prinsiplər əsasında yaradılır?

- mütənasiblik və qarışıq prinsiplər üzrə;
- əşya və düzxətlik prinsipləri üzrə;
- mütənasiblik və düzxətlik prinsipləri üzrə;
- əşya və texnoloji prinsiplər üzrə.
- mütənasiblik və texnoloji prinsiplər üzrə;

308 48. Müəssisələrin qarşısında duran əsas vəzifələrə aid deyil:

- müəssisənin maliyyə resurslarından səmərəli istifadə etmək;
- buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini yaxşılaşdırmaq;
- ən az xərcə daha yüksək iqtisadi nəticələr əldə etmək;
- dövlət büdcəsinə ödənilən vergilərin həcmi artırmaq.
- əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq;

309 47. Müəssisənin istehsal quruluşu:

- onun dövriyyə vəsaitlərinin strukturunu əks etdirir.
- onun idarəetmə strukturudur;
- onun təsərrüfat fəaliyyətinin idarə edilməsi mexanizmidir;
- onun daxili bölmələrinin tərkibi və nisbətlərini əks etdirir;
- onun kapitalının strukturunu əks etdirir;

310 46 . Müəssisənin istehsal quruluşuna aid deyil:

- müəssisənin məhsul buraxılışında ayrı-ayrı istehsal bölmələrinin paylarını
- istehsal bölmələrinin əsas fondlarının onların ümumi həcmində payları
- istehsal bölmələrinin işçilərinin onların ümumi sayında payları
- müəssisənin istehsal bölmələrində işləyənlərin sayında ayrı-ayrı kateqoriyalı işçilərin payları
- istehsal bölmələrinin istehsalın ümumi həcmində payları

311 44. Müəssisənin ərazisi hansı zonalara ayrılır?

- idarəetmə zonası, istehsalat zonası və istirahət zonası;
- inzibati zona, nəqliyyat şəbəkələri zonası və anbar zonası;
- idarəetmə zonası, istirahət zonası və təhcizat zonası;
- idarəetmə zonası, istehsalat zonası və anbar zonası.
- maddi-texniki təhcizat zonası, istehsalat zonası və satış zonası;

312 43. Müəssisənin Baş Planı dedikdə nə nəzərdə tutulur?

- müəssisənin təşkilat strukturunun təkimilləşdirilməsi planı.
- müəssisənin idarəetmə strukturunun layihəsi;
- müəssisənin iqtisadi və sosial inkişafının kompleks planı;
- müəssisənin ərazisində onun bölmələrinin yerləşdirilməsi planı;
- müəssisənin perspektiv inkişaf planı;

313 Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

- aqreqat, istehsal-texniki və texnoloji aqreqat, mexaniki, texniki konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat istehsal, satış, idxal və ixrac fərdi, seriyalı və kütləvi

314 Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi

- məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması

315 Təmərküzləşmənin mütləq mənada artması nədir?

bütün cavablar düzgündür

sahəyə daxil olan müəssisələrin işçilərinin sayının artmasıdır

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artmasıdır sahəyə daxil olan müəssisələrin əsas fondlarının dəyərinin artmasıdır sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artmasıdır

316 İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

müəssisədə işçilərinin sayının azalması

əmək bölgüsünün dərinləşməsi

texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması

müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi

- müəssisələrin iriləşməsi

317 İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

bütün sənaye müəssisələrinin birliyi

yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması

istehsal həcmnin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi

- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkirlərinin mütəmadi artması sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası

318 İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması

fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal

- istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması

319 56. Müəssisələr ölçülərinə görə qruplaşdırılarkən hansı göstəricidən istifadə edilmir?

enerji qurğularının gücü.

işçilərin sayı;

əsas fondların dəyəri;

- istehsalın rentabelliği; istehsalın həcmi;

320 55. Təmərküzləşdirmənin səviyyəsinin qiymətləndirilməsində aşağıdakı göstəricilərdən hansı istifadə edilir?

əmək məhsuldarlığı və fondverimi.

işçilərin sayı və əmək məhsuldarlığı;
 əsas fondların dəyəri və fondverimi;

- istehsalın həcmi və işçilərin sayı;
 istehsalın həcmi və istehsalın səmərəliliyi;

321 54. Təmərküzləşdirmənin yollarına hansı aiddir?

kütləvi və seryalı.
 ekstensiv və kütləvi;
 dəstəli və axınlı;

- ekstensiv və intensiv;
 kütləvi və inteknsiv;

322 53. Aşağıdakılardan hansı kombinələşdirmənin iqtisadi səmərəliliyini xarakterizə edir?

avadanlıqların boşdayanma halları azalır
 məhsulun rəqabət qabiliyyəti yüksəlir
 idarəetmənin çevikliyi artır

- xammal və materialların daşınma xərclərinə ciddi qənaət olunur
 məhsulların satış sürəti artır

323 52. Aşağıdakı göstəricilərin hansından kombinələşmənin səviyyəsini qiymətləndirmək üçün istifadə edilir?

kombinatın müəssisələrində olan avadanlıqların orta gücü
 kombinatla kooperasiya əlaqələrinə girmiş müəssisələrin sayı
 kombinatda bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı

- kombinatlarda birləşdirilən texnoloji mərhələ və sahələrin sayı
 kombinatın müəyyən dövrdə əldə etdiyi mənfəət

324 51. Kombinələşmənin əsas şərti nədir?

eyni bir ərazidə analoji müəssisələrin cəmləşdirilməsidir
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələrdə eyni texnoloji avadanlıqlardan istifadə edilməsidir
 kombinata daxil olan müxtəlif müəssisələr arasında bazarın bölüşdürülməsidir

- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküzləşdirilməsidir
 müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsidir

325 48. Sənayedə kombinələşdirmə nədir?

sənaye istehsalının ölkənin ərazisi üzrə bir qərarda yerləşdirilməsidir.
 birlik və müəssisələrin istehsal etdiyi məhsulların növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayının artması prosesidir.
 istehsalın daha iri müəssisələrdə təmərküzləşməsi prosesidir.

- istehsal imkanlarının genişləndirilməsi məqsədilə müxtəlif sənaye sahələri müəssisələrinin fəaliyyətlərinin vahid istehsal kompleksində birləşdirməsidir.
 müəssisələrin fəaliyyətlərinin dövlət tərəfindən əlaqələndirilməsidir.

326 47. İstehsalın ixtisaslaşdırılmasının iqtisadi səmərəliliyinin əsas göstəriciləri hansılardır?

məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,)
 ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin mənfəətinin həcmi
 ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi, bir iş yerinə düşən hissə-əməliyyatların sayı
 əsaslı vəsait qoyuluşunun ödənmə müddəti, müəssisələr arasında kooperasiya əlaqələrinin müddəti

- məhsul istehsalına cari məsrəflərə və onun istehlakçılara çatdırılmasına çəkilən nəqliyyat xərclərinə qənaət,
 istehsalın ixtisaslaşdırılmasından əldə edilən illik iqtisadi səmərə
 ayrı-ayrı detalların, qovşaqların, aqreqatların və pəstahların buraxılışı üzrə ixtisaslaşdırılmış və ya
 mərkəzləşdirilmiş istehsalların müəssisə və sexləri tərəfindən buraxılan məhsulların istehsalın ümumi həcmində
 xüsusi çəkisi, ixtisaslaşdırılmış sex və sahələrin xüsusi çəkisi

327 46. Aşağıdakı göstəricilərin hansı kooperasiyaləşmə səviyyəsini təhlilində istifadə edilir?

ixtisaslaşmış sex və istehsal sahələrinin xüsusi çəkisi
 məhsul vahidinin maya dəyərində enerji məsrəflərinin xüsusi çəkisi
 məhsul vahidinin materialtutumu

- məhsul vahidinin maya dəyərində "satın alınmış yarımfabrikat və məmulatlar" adlı xərc maddəsinin xüsusi çəkisi müəssisənin pərakəndə satış şəbəkəsinə verdiyi məhsulun həcmi

328 45. Texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə nədir?

- bir müəssisə digərinə müəyyən yarımfabrikatlar göndərir və ya onun üçün məhsul istehsalı texnologiyasının müəyyən bir mərhələsinin icrasını həyata keçirir
 baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili bazarda satışını həyata keçirir
 baş müəssisə kooperasiyaya daxil olan zavodlardan elektrik mühərrikləri, generatorlar, nasoslar, kompressorlar və s. kimi məmulatlar almaqla hazır məhsulun istehsalını tamamlayır
 son hazır məhsulun istehsalı üzrə ixtisaslaşmış baş müəssisə əlaqədar müəssisələrdən hissə və qovşaqlar almaqla məhsulun istehsalı işini tamamlayır
 baş müəssisə əməkdaşlıq etdiyi müəssisələrin məhsullarının daxili və xarici bazarda satışını həyata keçirir

329 44. Maşınqayırma zavodu kooperasiyaya daxil olduğu müəssisələrdən porşen, radiator, diyircəkli yastıq, şin və başqa hissə və qovşaqlar alır. Bu, kooperativləşdirmənin hansı formasını əks etdirir?

texnoloji mərhələ üzrə kooperativləşdirmə
 əşya üzrə kooperativləşdirmə
 aqreqat üzrə kooperativləşdirmə

- hissə üzrə kooperativləşdirmə
 istehsal-texniki üzrə kooperativləşdirmə

330 42. Kooperativləşdirmənin hansı formaları vardır?

rayondaxili, rayonlararası, ölkə daxili, ölkələrarası, sahədaxili, sahələrarası
 sahədaxili, ölkədaxili
 ölkədaxili, ölkələrarası

- rayondaxili, rayonlararası, sahədaxili, sahələrarası
 sahələr aras, sahədaxili, rayondaxili

331 40. İxtisaslaşdırma səviyyəsini səciyyələndirən göstəricilər?

işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu işləyənlərin orta illik sayı, sahədə əmək haqqı fondu, sahəyə illik vəsait qoyuluşu
 ixtisaslı fəhlələrin ümumi sayı, ixtisaslaşmış müəssisələrin ümumi sayı

- hissə və məhsulun sahə üzrə məbləği, sahənin ümumi sənaye məhsulunda xüsusi çəkisi
 sənayedə müstəqil sahələrin sayı; ixtisaslaşmış sahə məhsulunun ümumi istehsaldakı payı, müəssisənin istehsal etdiyi əsas məhsulun ümumi ixtisaslaşmış müəssisələr və sexlərin ümumi istehsaldakı payı istehsalda xüsusi çəkisi, növü, tipi, ölçüsü və modellərin sayı,
 sənaye sahəsinin ümumi həcmi, sahədəki müəssisələrin sayı, sahədə

332 39. Bir il ərzində müəssisə tərəfindən 1 milyon 800 min manatlıq ümumi məhsul buraxılışı həyata keçirilmişdir. Bunun 1 milyon 260 min manatını əsas (profil) məhsul təşkil etmişdir. Bu məlumatlar əsasında müəssisənin ixtisaslaşdırılması əmsalını hesablayın.

65 faiz
 45 faiz
 60 faiz
 ● 70 faiz
 80 faiz

333 37. Aşağıdakı amillərdən hansı istehsalın ixtisaslaşdırılmasının dərinləşməsinə mənfi təsir göstərir?

buraxılan məhsulun çeşidinin uzunmüddətli və məqsədə uyğun konstruktiv sabitliyinin yaradılması
 elmi-texniki tərəqqinin yüksək tempi
 buraxılan məhsula perspektiv dövr üçün tələbatın artması və satış bazarının genişlənməsi

- müəssisənin buraxdığı məhsulun nomenklatura və çeşidinin genişlənməsi
müəssisədə məhsul buraxılışının təmərküzləşməsi və istehsalın optimal ölçüyədək artması

334 36 Mərkəzləşdirilmiş tökmə müəssisəsinin ixtisaslaşma formasını göstərin.

- avadanlıq formasında
- hissə formasında
- istehsal-texniki formada
- texnoloji mərhələ üzrə
- əşya formasında

335 35. Soyuducu istehsalını həyata keçirən zavod hansı formada ixtisaslaşmış sayılır?

- avadanlıq formasında
- hissə formasında
- istehsal-texniki formada
- əşya formasında
- texnoloji mərhələ üzrə

336 34. Əşya formasında ixtisaslaşdırma nədir?

sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının müxtəlif müəssisələr arasında bölünməsidir.

- bilavasitə istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bu və ya digər bir müəssisədə cəmləşdirilməsidir; istehlakçıya çatan hazır məhsul istehsalının bir neçə müəssisə arasında bölünməsidir; müəssisənin əmək predmetinin emalı mərhələlərindən birinin yerinə yetirilməsinə cəlb edilməsidir; sonradan istehsalda istifadə edilmək və hazır məhsulu dəstləşdirmək məqsədilə onun ayrı-ayrı hissələrinin buraxılışının bu və ya digər bir müəssisədə təmərküzləşdirilməsidir;

337 33. Aşağıdakı fikirlərdən hansı yanlıştır:

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması nisbi təmərküzləşmədir; bilavasitə müəssisə miqyasında istehsal fəaliyyətinin müxtəlif növləri üzrə tərkib ayırması fərdi əmək bölgüsünü əks etdirir; müəssisə miqyasında istifadə olunan insan əməyinin, tətbiq edilən texnikanın xüsusiyyətləri əsasında bir sıra funksiya və əməliyyatlar üzrə öz tərkib hissələrinə parçalanması texniki əmək bölgüsünü əks etdirir; müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisədaxili ixtisaslaşdırmanı əks etdirir;
- müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsi müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırmanı əks etdirir.

338 31. Müəssisə miqyasında ixtisaslaşdırma nədir?

- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə fərqli olan istehsalların bir müəssisədə cəmləşməsidir. eyni adlı məhsulların bazarda satışının yalnız bir müəssisədə cəmləşməsidir;
- özünün konstruksiyasına, hazırlanma texnologiyasına görə analoq təşkil edən, tətbiq sahəsi məhdud olan, istehsalı uzun dövr üçün təkrarlanan məhsul istehsalının bir müəssisədə təmərküzləşməsidir; ictimai və ya şəxsi tələbatı ödəmək üçün məhdud nomenklaturada məhsul istehsalının nisbətən uzun dövr üçün bir sahədə cəmləşməsidir; müəyyən texnoloji əməliyyatların yerinə yetirilməsi üçün onların sex, istehsal sahəsi və iş yerləri arasında bölüşdürülərək cəmləşdirilməsidir;

339 30. İxtisaslaşdırmanın formaları hansılardır?

- əşya və bazar üzrə
- əşya, hissə və texnoloji mərhələ üzrə
- daxili, xarici bazar və əşya üzrə
- istehsal və istehlak malları üzrə
- sahə və texnologiya üzrə

340 29. İxtisaslaşdırma nədir?

müəssisənin nisbətən uzun müddətə müəyyən bazar segmentinə uyğun fəaliyyətidir.
müəssisənin həmişə eyni məhsul göndərənlərlə işləməsidir.

- konstruktiv qurluşuna, hazırlanma texnologiyasına və iqtisadi təyinatına görə həmcins məhsul istehsalın məhdud sayda müəssisələrdə təmərküzləşməsidir.
müəssisənin həmişə eyni istehlakçılara xidmət göstərməsi və məhsul satmasıdır.
müəssisənin mümkün olan bütün fəaliyyət sferalarına daxil olmasıdır.

341 28. İstehsalın təmərküzləşdirilməsinin iqtisadi səmərəliliyi nədə ifadə olunur?

müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində yeni iş yerlərinin yaradılmasında;
eyniadlı məhsul istehsalçılarının sayının azalması nəticəsində sahənin idarə edilməsinin asanlaşmasında;
müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində xammal və materialların emalı imkanlarının genişlənməsində.
müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində bazarlara daha çox məhsul çıxarılmasında;

- müəssisənin ölçülərinin artması nəticəsində istehsalın texniki-iqtisadi göstəricilərinin yaxşılaşmasında;

342 26. Aşağıdakı istehsal sahələrindən hansında həm kiçik, həm orta, həm də iri müəssisələr təqribən eyni dərəcədə səmərəli fəaliyyət göstərə bilirlər?

- ağac emalı və mebel istehsalı;
əlvan metallurjiya.
kombinləşdirilmiş yem istehsalı;
polimer materialların istehsalı;
musiqi alətlərinin hazırlanması;

343 25. Aşağıdakı sənaye sahələrində iri müəssisələr tam üstünlüyə malikdir:

- elektroenergetika, neft emalı, qara və əlvan metallurjiya, kimya və neft-kimya sənayesi, sement istehsalı, maşın-qayırma, şüşə və çini-saxsı sənayesi;
istehlak malları istehsalı, istehsal vasitələrinin istehsalı, tikinti materialları sənayesi, emal sənayesi.
ağac emalı və mebel, sellüloz – kağız, poliqrafiya, tikinti materialları, toxuculuq, balıq, konserv sənaye sahələri;
bədihi məmulatlar istehsalı, musiqi alətlərinin hazırlanması, oyuncaq istehsalı, kimyəvi təmizləmə və boyama, dəftərxana ləvazimatı istehsalı;
yeyinti sənayesi; yüngül sənaye, gön-dəri və ayaqqabı sənayesi, metal emalı sənayesi, kombinləşdirilmiş yem istehsalı;

344 23. Aşağıdakı cəhətlərdən hansı təmərküzləşmə prosesinə xasdır?

- eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin hamısının bir mərkəzdən idarə edilməsi.
● məhsul istehsalının iri müəssisələrdə cəmləşməsi;
məhsul istehsalının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;
məhsul bazarının müəssisələr arasında bərabər bölünməsi;
eyni məhsulu istehsal edən müəssisələrin sayının artması;

345 22. İstehsalın təmərküzləşməsi aşağıdakılardan hansı biri ilə xarakterizə olunur?

- müəssisədə işçilərinin sayının azalması;
● müəssisələrin iriləşməsi;
əmək bölgüsünün dərinləşməsi.
texnoloji cəhətdən müxtəlif istehsalların bir müəssisədə uzlaşdırılması;
müəssisənin ölçülərinin kiçilməsi;

346 20. İstehsalın ictimai təşkili formaları hansılardır?

- fərdi, seriyalı və kütləvi istehsal;
● istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, kooperativləşdirilməsi və kombinləşdirilməsi;
istehsalın təmərküzləşdirilməsi, ixtisaslaşdırılması, mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması.
istehsalın mexanikləşdirilməsi, kompleks mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kompleks avtomatlaşdırılması;
istehsalın elektrikləşdirilməsi, mexanikləşdirilməsi, avtomatlaşdırılması və kimyalaşdırılması;

347 19. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin optimal ölçüsünə təsir edən istehsaldan xaric amillərə aiddir?

- texnikanın inkişaf səviyyəsi
- fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi
- istehsalın təşkili vəziyyəti
- tətbiq olunan texnologiyanın səviyyəsi
- iqtisadi-coğrafi amilləri

348 18. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin optimal ölçüsünə təsir edən istehsaldaxili amillərə aiddir?

- iqtisadi-coğrafi amilləri
- regionun mənimsənilmə vəziyyəti
- texnikanın inkişaf səviyyəsi
- nəqliyyat amilləri
- demoqrafik vəziyyəti

349 17. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin optimal ölçüsünə təsir edən istehsaldan xaric amillərə aid deyildir?

- iqtisadi-coğrafi amilləri
- texnikanın inkişaf səviyyəsi
- nəqliyyat amilləri
- demoqrafik vəziyyəti
- regionun mənimsənilmə vəziyyəti

350 16. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin optimal ölçüsünə təsir edən istehsaldaxili amillərə aid deyildir?

- texnikanın inkişaf səviyyəsi
- iqtisadi-coğrafi amilləri
- fəhlələrin mədəni-texniki səviyyəsi
- istehsalın təşkili vəziyyəti
- tətbiq olunan texnologiyanın səviyyəsi

351 15. Təmərküzləşdirmənin istehsal-texniki forması:

- sahədə yeni yaradılmış müəssisələrin payının artması ilə xarakterizə olunur
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması ilə xarakterizə olunur
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması onlardan hər birinin gücünün artırılması ilə eyni zamanda baş verməsi ilə xarakterizə olunur
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə xarakterizə olunur
- sahənin ümumi məhsulunda kiçik müəssisələrin payının artması ilə xarakterizə olunur

352 14. Texnoloji təmərküzləşdirmə:

- sahədə yeni yaradılmış müəssisələrin payının artması ilə xarakterizə olunur
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması onlardan hər birinin gücünün artırılması ilə eyni zamanda baş verməsi ilə xarakterizə olunur
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə xarakterizə olunur
- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması ilə xarakterizə olunur
- sahənin ümumi məhsulunda kiçik müəssisələrin payının artması ilə xarakterizə olunur

353 13. Aqreqat təmərküzləşməsi:

- aqreqat və avadanlıqların texnoloji strukturunda daha güclülərin, məhsuldarlığı yüksək olanların payının artması ilə xarakterizə olunur
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması onlardan hər birinin gücünün artırılması ilə eyni zamanda baş verməsi ilə xarakterizə olunur
- qurulmuş avadanlıqların sayca çoxaldılması ilə xarakterizə olunur

sahənin ümumi məhsulununda kiçik müəssisələrin payının artması ilə xarakterizə olunur
sahədə yeni yaradılmış müəssisələrin payının artması ilə xarakterizə olunur

354 12. Mütləq təmərküzləşmə nədir?

- sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artması
sahənin ümumi məhsulununda kiçik müəssisələrin payının artması
sahənin müəssisələrində əmək məhsuldarlığının artması
sahəyə daxil olan müəssisələrin gəlirlərinin artması
sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması

355 11. Nisbi təmərküzləşmə nədir?

- sahənin ümumi istehsalında iri müəssisələrin payının artması
sahənin müəssisələrində əmək məhsuldarlığının artması
sahəyə daxil olan müəssisələrin ölçülərinin artması
sahəyə daxil olan müəssisələrin gəlirlərinin artması
sahənin ümumi məhsulununda kiçik müəssisələrin payının artması

356 10. Müəssisənin optimal ölçüsü nədir?

- az xərclə daha yüksək təsərrüfat nəticələrinə nail olmaqdır.
mənfəətlə xərcin mütənasiblik təşkil etdiyi ölçüsüdür
az xərclə daha az mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
çox xərclə daha çox mənfəət əldə edilə bilən ölçüsüdür
minimum xərclə risksiz fəaliyyət göstərə bilən ölçüsüdür

357 9. Təmərküzləşməni səciyyələndirən göstəriciləri hansılardır?

ölçülərinə görə ən kiçik ölçülü müəssisələr qrupunun ümumi məhsul istehsalındakı payı
müəssisənin istehsal səviyyəsinin yalnız fəaliyyət göstərdiyi sahədə deyil, ümumiyyətlə sənayedəki xüsusi çəkisi
və əsas fondların orta illik dəyəri
sənayenin tərkibində olan müstəqil sahələrin sayı, hər sahədə müəssisələrin sayı və orta ölçüsü

- sahə müəssisələrin orta ölçüsü, ümumi məhsulun müxtəlif ölçülü müəssisə qrupları üzrə bölünmə payı, məhsul istehsalının həcmi, heyətin orta illik sayı, istehsal əsas fondlarının orta illik dəyəri.
ən iri müəssisələrin sahənin əsas fondları və əmək resurslarının neçə faizinə sahib olması.

358 8. Təmərküzləşmənin formaları hansılardır?

istehsal və satış
konstruksiya, texnoloji ardıcılıq, son məhsul istehsalı və təşkilati-təsərrüfat
aşağı, orta və yuxarı səviyyəli
istehsal, satış, idxal və ixrac

- aqrəqat, istehsal-texniki və texnoloji

359 7. İstehsalın təmərküzləşməsi nədir?

- sahədə məhsul istehsalı üzrə iri müəssisələrin xüsusi çəkilərinin
sənaye sahəsində kiçik müəssisələrin tamamilə iflası mütəmadi artması
istehsal həcminin kiçik müəssisələrdə həyata keçməsi prosesinin genişlənməsi
yerli müəssisələr tərəfindən sənaye istehsalının getdikcə artması
bütün sənaye müəssisələrinin birliyi

360 6. Axın xəttinin uzunluğu nədir?

bir-birinin ardınca buraxılan hissələrin emal olunmasına sərf edilən vaxt intervalını hissələrin emal olunmasının sərf edilən vaxt intervalını səciyyələndirir;
onun tempi ilə xarakterizə olunur;
səxdə yerləşdirilmiş avadanlıqların sayını xarakterizə edir;

nəqliyyat vasitələrinin iş yerləri arasındakı hərəkətinin və ya hissələrin bir iş yerindən digərinə verilməsinin intensivliyini xarakterizə edir;

- onda yerləşdirilmiş iki qonşu iş yerləri arasındakı məsafəni səciyyələndirir;

361 5. İxtisaslaşdırılması dərəcəsinə görə axın xətləri hansı qruplara bölünür?

ümumizavod, sex və sahə axın xətlərinə;

qismən mexanikləşdirilmiş, kompleks mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış axın xətlərinə;

ixtisaslaşmış universal axın xətlərinə;

- birəşyalı və çoxəşyalı axın xətlərinə;
- fasiləli və fasiləsiz axın xətlərinə;

362 4. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aid deyil?

bitməmiş istehsalın və istehsal ehtiyatları həjminin yüksək olması ilə əlaqədar maddi-texniki təminatın təşkilinin mürəkkəbliyi;

istehsal və məhsulun satışı xərjlərinin yüksək, dövrüyyə fondlarının dövretmə sürətinin və avadanlıqlardan istifadə səviyyəsinin aşağı olması;

- yüksək ixtisaslı və nisbətən geniş ixtisas profilli kadrlardan istifadə edilməsi;
- yalnız universal avadanlıqlardan istifadə;
- yüksək ixtisaslı və həm də geniş ixtisas profilli fəhlələrdən istifadə;

363 3. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin fərdi üsuluna aiddir?

- istehsalı təkrar olunmayan geniş nomenklatura;
- yüksək ixtisaslı və nisbətən geniş ixtisas profilli kadrlardan istifadə edilməsi;
- bir neçə növ materialın eyni zamanda emalı;
- əmək predmetlərinin bir iş yerindən digərinə verilməsi üçün əməliyyatlararası xüsusi nəqliyyatın mövcud olması;
- istehsal prosesinin böyük sayda əməliyyatlara bölünməsi;

364 2. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin dəstəli üsuluna aiddir?

cra olunan işin, əsasən, əl əməyi ilə yerinə yetirilməsi;

istehsal prosesinin fasiləsizliyinin səviyyəyə yüksək olması;

- bir iş yerinə bir neçə əməliyyatın təhkim edilməsi;
- ayrı-ayrı əməliyyatların icrası üçün iş yerlərinin dəqiq ixtisaslaşması;
- iriləşdirilmiş texnologiyaların hazırlanması;

365 1. Aşağıdakı əlamətlərdən hansı istehsalın təşkilinin axınlı üsuluna aiddir?

yalnız universal avadanlıqlardan istifadə;

eyni tip avadanlıqların əsasən qrup halında yerləşdirilməsi

emal olunacaq materialın istehsala partiyalarla buraxılması;

eyni tipli avadanlıqların qrup şəklində yerləşdirilməsi;

- avadanlıqların texnoloji xəritəyə müvafiq olaraq yerləşdirilməsi;

366 30. Yeni məhsulların bazara çıxarılması mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

layihənin işlənməsi məqsədə uyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılması məhsula, onun hazırlanmasına, istehsalına nəzarətinə, qəbuluna və göndərilməsinə olan bütün tələblərin müəyyənləşdirilməsi

yeni hazırlanmış məhsulların sınaqdan və attestasiyadan keçirilməsi

- yeni məhsulun bazar tərfəindən sürətlə qəbul edilməsi və mənfəətin yüksək artması mərhələsi
- yeni məhsul növlərinin layihələşdirilməsi mərhələsi

367 29. Yeni məhsulların bazara çıxarılması mərhələlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

yeni məhsulun bazar tərfəindən sürətlə qəbul edilməsi və mənfəətin yüksək artması mərhələsi

- yeni məhsul növlərinin layihələşdirilməsi mərhələsi
- tənəzzül mərhələsi

yetkintik mərhələsi
bazara çıxma mərhələsi

368 28. Müəssisədə istehsalın texniki hazırlığını planlaşdırarkən istifadə edilən tədqiqat üsulu:

yeni bazarların mənimsənilməsi və servis xidməti qurumlarının yaradılmasında istifadə edilir
statistik məlumatlardan istifadə etməklə yeni yaradılacaq məhsulun əmək və maddi-enerji ehtiyatları üzrə norma və normativlər hazırlanıqda istifadə edilir
daima təkrarlanan işlərdə (əməliyyatlarda, proseslərdə) əmək və maddi-enerji ehtiyatları üzrə norma və normativləri müəyyən etdikdə istifadə edilir

- yeni məhsul növlərinin bir və ya bir neçə parametrləri üzrə korrelyasiya asılılıqlarının işlənilib hazırlanmasını tələb edir
yeni hazırlanmış məhsulların sınaqdan və attestasiyadan keçirilməsində istifadə edilir

369 27. Müəssisədə istehsalın texniki hazırlığını planlaşdırarkən istifadə edilən analoji üsul:

yeni məhsul növlərinin bir və ya bir neçə parametrləri üzrə korrelyasiya asılılıqlarının işlənilib hazırlanmasını tələb edir

yeni hazırlanmış məhsulların sınaqdan və attestasiyadan keçirilməsində istifadə edilir
daima təkrarlanan işlərdə (əməliyyatlarda, proseslərdə) əmək və maddi-enerji ehtiyatları üzrə norma və normativləri müəyyən etdikdə istifadə edilir

- statistik məlumatlardan istifadə etməklə yeni yaradılacaq məhsulun əmək və maddi-enerji ehtiyatları üzrə norma və normativlər hazırlanıqda istifadə edilir
yeni bazarların mənimsənilməsi və servis xidməti qurumlarının yaradılmasında istifadə edilir

370 26. Müəssisədə istehsalın texniki hazırlığını planlaşdırarkən istifadə edilən birbaşa üsul:

yeni məhsul növlərinin bir və ya bir neçə parametrləri üzrə korrelyasiya asılılıqlarının işlənilib hazırlanmasını tələb edir

yeni hazırlanmış məhsulların sınaqdan və attestasiyadan keçirilməsində istifadə edilir
statistik məlumatlardan istifadə etməklə yeni yaradılacaq məhsulun əmək və maddi-enerji ehtiyatları üzrə norma və normativlər hazırlanıqda istifadə edilir

- daima təkrarlanan işlərdə (əməliyyatlarda, proseslərdə) əmək və maddi-enerji ehtiyatları üzrə norma və normativləri müəyyən etdikdə istifadə edilir
yeni bazarların mənimsənilməsi və servis xidməti qurumlarının yaradılmasında istifadə edilir

371 25. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə istehsalın texniki hazırlığı planının bölməsinə aid deyildir?

standartlar, texniki şərtlər və fabrik-zavod normativləri bölməsi

yeni məhsul növlərinin tətbiqi və köhnələrin istehsaldan çıxarılması bölməsi

yeni məhsul növlərinin layihələşdirilməsi, hazırlanması və mənimsənilməsin üzrə elmi-tədqiqat və layihə-konstruktor işləri bölməsi

- yeni bazarların mənimsənilməsi və servis xidməti qurumlarının yaradılması bölməsi
yeni hazırlanmış məhsulların sınaqdan və attestasiyadan keçirilməsi bölməsi

372 24. Əməliyyat texnologiyasında aşağıdakılardan hansı əks olunur?

istehsal ediləcək məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsiplial konstruktiv həllər əsas əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsi

müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığı

- əməliyyatının yerinə yetirilməsinə dair göstəriş və parametrlər vaxt normalarının hesablanması

373 23. Texnoloji xəritələrdə aşağıdakılardan hansı əks olunur?

istehsal ediləcək məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsiplial konstruktiv həllər əsas əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsi

müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığı

- əməliyyatının yerinə yetirilməsinə dair göstəriş və parametrlər vaxt normalarının hesablanması

374 22. Marşrut texnologiyasında aşağıdakılardan hansı əks olunmur?

vaxt normalarının hesablanması

əsas əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsi

müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığı

- istehsal ediləcək məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsipial konstruktiv həllər alətlərin seçimi

375 21. Texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

məhsula, onun hazırlanmasına, istehsalına nəzarətinə, qəbuluna və göndərilməsinə olan bütün tələblərin müəyyənləşdirilməsi

məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsipial konstruktiv həllərin və onun xarakteristikasının əks olduğu ilkin konstruktör sənədlərinin hazırlanması

layihənin işlənməsi məqsədəuyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını əks etdirən konstruktör sənədlərinin hazırlanması

- xüsusi texnoloji ləvazimatların müəyyənləşdirilməsi və layihələndirilməsi hazırlanan məmulatın quruluşu haqqında tam təsəvvür verən son texniki işləmələrin və işçi sənədlərin hazırlanması üçün əsas məlumatların əks olduğu konstruktör sənədlərinin hazırlanması

376 20. Aşağıdakılardan hansı konstruktör mərhələsinə aid deyildir?

məhsula, onun hazırlanmasına, istehsalına nəzarətinə, qəbuluna və göndərilməsinə olan bütün tələblərin əks olduğu sənədlərin məcmusudur

məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsipial konstruktiv həllərin və onun xarakteristikasının əks olduğu ilkin konstruktör sənədlərinin məcmusudur.

layihənin işlənməsi məqsədəuyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını əks etdirən konstruktör sənədlərinin məcmusudur

- məhsulun satış bazarları, istehsal həcmi, maya dəyəri, qiymətinin əks olduğu sənədlərin məcmusudur hazırlanan məmulatın quruluşu haqqında tam təsəvvür verən son texniki işləmələrin və işçi sənədlərin hazırlanması üçün əsas məlumatların əks olduğu konstruktör sənədlərinin məcmusudur.

377 19. Texniki şərtlər:

məhsulun satış bazarları, istehsal həcmi, maya dəyəri, qiymətinin əks olduğu sənədlərin məcmusudur məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsipial konstruktiv həllərin və onun xarakteristikasının əks olduğu ilkin konstruktör sənədlərinin məcmusudur.

layihənin işlənməsi məqsədəuyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını əks etdirən konstruktör sənədlərinin məcmusudur

- məhsula, onun hazırlanmasına, istehsalına nəzarətinə, qəbuluna və göndərilməsinə olan bütün tələblərin əks olduğu sənədlərin məcmusudur hazırlanan məmulatın quruluşu haqqında tam təsəvvür verən son texniki işləmələrin və işçi sənədlərin hazırlanması üçün əsas məlumatların əks olduğu konstruktör sənədlərinin məcmusudur.

378 18. Texniki layihə:

məhsulun satış bazarları, istehsal həcmi, maya dəyəri, qiymətinin əks olduğu sənədlərin məcmusudur məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsipial konstruktiv həllərin və onun xarakteristikasının əks olduğu ilkin konstruktör sənədlərinin məcmusudur.

layihənin işlənməsi məqsədəuyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını əks etdirən konstruktör sənədlərinin məcmusudur

- hazırlanan məmulatın quruluşu haqqında tam təsəvvür verən son texniki işləmələrin və işçi sənədlərin hazırlanması üçün əsas məlumatların əks olduğu konstruktör sənədlərinin məcmusudur.

məhsula, onun hazırlanmasına, istehsalına nəzarətinə, qəbuluna və göndərilməsinə olan bütün tələblərin əks olduğu sənədlərin məcmusudur

379 17. Eskiz layihəsi:

məhsulun satış bazarları, istehsal həcmi, maya dəyəri, qiymətinin əks olduğu sənədlərin məcmusudur hazırlanan məmulatın quruluşu haqqında tam təsəvvür verən son texniki işləmələrin və işçi sənədlərin hazırlanması üçün əsas məlumatların əks olduğu konstruktör sənədlərinin məcmusudur.

layihənin işlənməsi məqsədəuyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını əks etdirən konstruktör sənədlərinin məcmusudur

- məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsipial konstruktiv həllərin və onun xarakteristikasının əks olunduğu ilkin konstruktör sənədlərinin məcmusudur. məhsula, onun hazırlanmasına, istehsalına nəzarətinə, qəbuluna və göndərilməsinə olan bütün tələblərin əks olunduğu sənədlərin məcmusudur

380 16. Texniki təklif:

- məmulatın quruluşu və iş prinsipi haqqında ümumi anlayış verən prinsipial konstruktiv həllərin və onun xarakteristikasının əks olunduğu ilkin konstruktör sənədlərinin məcmusudur.
hazırlanan məmulatın quruluşu haqqında tam təsəvvür verən son texniki işləmələrin və işçi sənədlərin hazırlanması üçün əsas məlumatların əks olunduğu konstruktör sənədlərinin məcmusudur.
məhsula, onun hazırlanmasına, istehsalına nəzarətinə, qəbuluna və göndərilməsinə olan bütün tələblərin əks olunduğu sənədlərin məcmusudur
- məhsulun satış bazarları, istehsal həcmi, maya dəyəri, qiymətinin əks olunduğu sənədlərin məcmusudur
  - layihənin işlənməsi məqsədə uyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılmasını əks etdirən konstruktör sənədlərinin məcmusudur

381 15. Aşağıdakılardan hansı layihə tapşırığında əks olunmur?

- məhsulun istehsal və istismar prosesində texniki və iqtisadi göstəriciləri
məhsulun təyinatı
məhsulun adı
- məhsulun satış bazarları
məhsulun tətbiq sahəsi

382 14. Aşağıdakılardan hansı konstruktör hazırlığının nəticəsinə aid deyildir?

- materialların spesifikasiyası
kimyəvi məhsulların resepti
çertyojlar
- məhsulların nomenklaturası
hazır məhsulların nümunələri

383 13. Məhsulun hazırlanmasının səmərəli variantını seçərkən hansı iqtisadi göstərici əsas hesab edilir?

- istehsal maya dəyəri
əmək məhsuldarlığı
sex maya dəyəri
- texnoloji maya dəyəri
əmək tutumu

384 12. İstehsalın texniki hazırlığını planlaşdırarkən aşağıdakı məlumatların hansından istifadə edilmir?

- elmi-tədqiqat və layihə-konstruktör təşkilatlarının, yaxud müəssisələrin özlərinin konstruktör bürolarının, texniki və texnoloji şöbələrinin işləyib hazırladıqları tövsiyələr;
plan ilində istehsalın texniki hazırlığı ilə əlaqədar olan işlərin əməktutumluğu və həcmi;
yeni məhsul növlərinin layihələşdirilməsi, hazırlanması və mənimsənilməsi üzrə dövlət təşkilatlarının və ya ayrı-ayrı istehlakçıların sifarişləri;
- elmi-tədqiqat təşkilatlarının inkişaf perspektivləri;
istehsalın texniki cəhətdən inkişaf perspektivləri;

385 11. Marşrut texnologiyası:

- müəssisədə əsas və köməkçi sexləri yerləşməsinə müəyyən edir;
yeni məhsul növlərinin layihələndirilməsi və hazırlanmasının ayrı-ayrı mərhələlərinin başlanma və son müddətlərini müəyyən edir;
istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsini, onların yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılmasını müəyyən edir;
- müəssisədə əsas əməliyyatların yerinə yetirilməsi ardıcılığını və hər bir sexdə bu əməliyyatların hansı konkret qrup avadanlıqlarda yerinə yetirilməsini müəyyən edir.
avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi;

386 10. Aşağıdakılardan hansı texnoloji proseslərin layihələndirilməsinə aiddir?

eskiz layihəsinin hazırlanması.

texniki layihənin hazırlanması;

avadanlıqların orta təmirinin həyata keçirilməsinin layihələndirilməsi;

- avadanlıqların seçilməsi və sex meydançalarında quraşdırılmasının layihələndirilməsi;
- texniki şərtlərin hazırlanması;

387 9. Aşağıdakılardan hansı texnoloji hazırlıq mərhələsinə aiddir?

eskiz layihəsinin hazırlanması.

texniki layihənin hazırlanması;

yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunması;

- marşrut texnologiyasının hazırlanması;
- texniki təklifin hazırlanması;

388 8. Aşağıdakılardan hansı yeni məhsulun layihələndirilməsi mərhələsinə aid deyil?

texniki təklifin hazırlanması.

texniki layihənin hazırlanması;

layihə (texniki) tapşırığının hazırlanması;

- marşrut texnologiyasının hazırlanması;
- eskiz layihəsinin hazırlanması;

389 7. İstehsalın təşkilati hazırlığı mərhələsində:

yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir;

yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir;

yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir;

- istehsalın və əməyin təşkilinin təkmilləşdirilməsi, onların yeni məhsulun, yeni texnika və texnologiyanın hazırlanması şəraitinə uyğunlaşdırılması.
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır;

390 6. İstehsalın maddi hazırlığı mərhələsində:

əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir.

yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir;

yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir;

- yeni məhsulun istehsalının maddi-texniki resurslarla təmin olunmasını həyata keçirilir;
- tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır;

391 5. İstehsalın texnoloji hazırlığı mərhələsində:

əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir;

tikinti işlərinin layihələndirilməsi həyata keçirilir əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır;

yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir;

- yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir;
- əmək şəraitinin yaxşılaşdırılması üzər təkliflər hazırlanır;

392 4. İstehsalın konstruktor hazırlığı mərhələsində:

əmək, material, yanacaq və enerji məsrəflərinin normalaşdırılması həyata keçirilir;

istehsalın təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır;

yeni texnoloji prosesin layihələndirilməsi həyata keçirilir;

- yeni məhsulun layihələndirilməsi həyata keçirilir;
- əməyin təkmilləşdirilməsi üzər təkliflər hazırlanır;

393 3. İstehsalın texniki hazırlığının düzgün ardıcılığını seçin.

elmi-tədqiqat mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi;

elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi;
texnoloji hazırlıq mərhələsi, elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi;

- elmi-tədqiqat mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, texnoloji hazırlıq mərhələsi.
texnoloji hazırlıq mərhələsi, konstruksiya mərhələsi, maddi və təşkilati hazırlıq mərhələsi;

394 2. Müəssisələrdə məhsulun lahiyələndirilməsinin başlanğıc mərhələsi hansıdır?

texnikanın istismarı
məhsulun bilavasitə istehsalı;
texnoloji hazırlıq;

- elmi-tədqiqat işlərinin aparılması
məhsulların reallaşdırılması

395 1. İstehsalın texniki hazırlığına aiddir:

təşkilati və maddi-texniki hazırlıq;
xammalın istehsala verilməsinin hazırlığı və texnoloji hazırlıq;
konstruktor hazırlığı və təşkilati hazırlıq;

- konstruktör və texnoloji hazırlıq;
maddi-texniki və texnoloji hazırlıq;

396 26. Aşağıdakılardan hansı texniki xidmət növü növbə-günlük tapşırıqlar əsasında yerinə yetirilir?

dispetçer xidməti.
planlı-xəbərdaredici texniki xidmət;
standart texniki xidmət;

- çağırışçı texniki xidmət;
orta müddətli texniki xidmət;

397 25. Aşağıdakılardan hansı texniki xidmət növü təqvim-plan qrafikləri əsasında yerinə yetirilir?

dispeçer xidməti.
çağırışçı texniki xidmət;
standart texniki xidmət;

- planlı-xəbərdaredici texniki xidmət;
orta müddətli texniki xidmət;

398 24. Aşağıdakılardan hansı texniki xidmət növündə əvvəlcədən işlənib hazırlanmış plan-qrafiklər tətbiq edilir?

dispeçer xidməti.
çağırışçı texniki xidmət;
planlı-xəbərdaredici texniki xidmət;

- standart texniki xidmət;
orta müddətli texniki xidmət;

399 23. Çağırışçı texniki xidmət:

uzunmüddətli inkişaf planlarına əsasən yerinə yetirilir.
təqvim-plan qrafiklərinə əsaslanır;
əvvəlcədən işlənib hazırlanmış plan-qrafiklər üzrə yerinə yetirilir;

- növbə-günlük tapşırıqlar üzrə yerinə yetirilir;
ortamüddətli inkişaf planlarına əsasən yerinə yetirilir;

400 22. Planlı-xəbərdaredici texniki xidmət:

uzunmüddətli inkişaf planlarına əsasən yerinə yetirilir.
növbə-günlük tapşırıqlar üzrə yerinə yetirilir;
əvvəlcədən işlənib hazırlanmış plan-qrafiklər üzrə yerinə yetirilir;

- təqvim-plan qrafiklərinə əsaslanır;
ortamüddətli inkişaf planlarına əsasən yerinə yetirilir;

401 21. Standart texniki xidmət:

uzunmüddətli inkişaf planlarına əsasən yerinə yetirilir.
növbə-günlük tapşırıqlar üzrə yerinə yetirilir;
təqvim-plan qrafiklərinə əsaslanır;

- əvvəlcədən işlənib hazırlanmış plan-qrafiklər üzrə yerinə yetirilir;
ortamüddətli inkişaf planlarına əsasən yerinə yetirilir;

402 20. Müəssisədə kiçikseriyalı və fərdi istehsal şəraitində əsasən hansı texniki xidmət növündən istifadə edilir?

dispeçer xidməti.
planlı-xəbərdaredici texniki xidmət;
standart texniki xidmət;

- çağırışçı texniki xidmət;
orta müddətli texniki xidmət;

403 19. Müəssisədə ortaseriyalı istehsal şəraitində əsasən hansı texniki xidmət növündən istifadə edilir?

dispeçer xidməti.
çağırışçı texniki xidmət;
standart texniki xidmət;

- planlı-xəbərdaredici texniki xidmət;
orta müddətli texniki xidmət;

404 18. Müəssisədə kütləvi və iriseriyalı istehsal şəraitində əsasən hansı texniki xidmət növündən istifadə edilir?

dispeçer xidməti.
çağırışçı texniki xidmət;
planlı-xəbərdaredici texniki xidmət;

- standart texniki xidmət;
orta müddətli texniki xidmət;

405 17. Müəssisədə fərdi istehsal şəraitində istehsala texniki xidmət nəyin əsasında təşkil edilir?

əsas fəhlələrin rəyi əsasında.
perspektiv planlar;
operativ-istehsal tapşırıqları;

- sex və istehsal sahələrinin növbə-günlük tapşırıqları;
orta müddətli planlar;

406 16. Müəssisədə seriyalı istehsal şəraitində istehsala texniki xidmət nəyin əsasında təşkil edilir?

əsas fəhlələrin rəyi əsasında.
perspektiv planlar;
sex və istehsal sahələrinin növbə-günlük tapşırıqları;

- operativ-istehsal tapşırıqları;
orta müddətli planlar;

407 15. Müəssisədə istehsala texniki xidmətin quruluşuna hansı amil təsir göstərmir?

istehsalın texnologiyası;
istehsalın təşkili tipi;
istehsalın təşkili forması;

- idarəetmə işçilərinin sayından.

istehsalın miqyası;

408 14. Müəssisədə istehsala texniki xidmətin vəzifələrinə aid deyil?

- peşəkəər və stabil əmək kollektivi formalaşdırmaq;
- əsas istehsalları maddi-enerji ehtiyatları ilə təchiz etmək;
- maşın və avadanlıqları vaxtlı-vaxtında təmir etmək;
- standart, planlı-xəbərdarlıq və çağırışçı texniki xidmət;
- istehsal prosesinin gedişatında baş verə biləcək boşdayanmaları aradan qaldırmaq;

409 13. Müəssisədə aşağıdakılardan hansına istehsala texniki xidmətin təşkili təsir göstərmir?

- avadanlıqların saz vəziyyətdə saxlanmasına;
- məhsulun maya dəyərinin aşağı salınmasına;
- məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsinə;
- satış bazarlarının düzgən proqnozlaşdırılmasına.
- əsas sex və istehsal sahələrinin alətlərlə səmərəli şəkildə təmin olunmasına;

410 12. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə istehsala texniki xidmətin təşkilinə qoyulan tələblərə aiddir?

- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir ölkədə yerləşdirilməsini təmin etməlidir.
- müxtəlif profilli istehsalların eyni bir məkanda təmərküləşdirilməsini təmin etməçlidir;
- müəssisənin satış bazarlarının genişləndirilməsini təmin etməlidir;
- istehsala texniki xidmət mütərəqqi norma və normativlərə əsaslanmalıdır;
- istehsala texniki xidmət məhsuldar qüvvələrin optimal yerləşdirilməsini təmin etməlidir;

411 11. Aşağıdakılardan hansı istehsala texniki xidmətin təşkilinin təşkmilləşdirilməsi yollarına aiddir?

- müəssisələrin səhmdar cəmiyyəti formasında yaradılması;
- müəssisənin marketinq strategiyasının formalaşdırılması;
- köməkçi və xidmətedici sex və təsərrüfatların ləğv edilməsi;
- hissə və qovşaqların xüsusi ixtisaslaşdırılmış zavodlarda hazırlanmasının təşkili;
- müəssisədə əsas sexlərin sayının artırılması;

412 10. Müəssisə miqyasında həyata keçirilən texniki xidmətin formaları hansılardır?

- əsaslı, planlı-xəbərdarlıq və normalaşdırılan texniki xidmət;
- qeyri-standart və çağırışçı texniki xidmət;
- qeyri-standart, planlı-xəbərdarlıq və çağırışçı texniki xidmət;
- standart, planlı-xəbərdarlıq və çağırışçı texniki xidmət;
- planlı, çağırışçı və texniki xidmət;

413 8. Planlı-xəbərdarlıq texniki xidmət:

- əmək və maddi-eneji ehtiyatları üzrə norma və normativlərin hazırlanmasıdır
- orta seriyalı istehsal şəraitində daha çox tətbiq edilir və təqvim-plan qrafiklərinə əsaslanır
- kütləvi və iri seriyalı istehsal şəraitində daha geniş tətbiq edilir və əvvəlcədən işlənilib hazırlanmış plan-qrafiklər üzrə yerinə yetirilir
- növbə, günlük tapşırıqlar əsasında fəhlələrin özləri tərəfindən kiçik seriyalı fərdi istehsal şəraitində tətbiq edilir
- layihənin işlənməsi məqsədəuyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılmasıdır

414 7. Standart texniki xidmət:

- əmək və maddi-eneji ehtiyatları üzrə norma və normativlərin hazırlanmasıdır
- növbə, günlük tapşırıqlar əsasında fəhlələrin özləri tərəfindən kiçik seriyalı fərdi istehsal şəraitində tətbiq edilir
- orta seriyalı istehsal şəraitində daha çox tətbiq edilir və təqvim-plan qrafiklərinə əsaslanır
- kütləvi və iri seriyalı istehsal şəraitində daha geniş tətbiq edilir və əvvəlcədən işlənilib hazırlanmış plan-qrafiklər üzrə yerinə yetirilir
- layihənin işlənməsi məqsədəuyğunluğunun texniki və texniki-iqtisadi əsaslandırılmasıdır

415 6. Sənaye müəssisələrində yaradılan köməkçi və xidmətedici sex və təsərrüfatların sayına və tərkibinə hansı amil təsir göstərmir?

- istehsalın miqyası
- istehsalın təşkili tipi
- istehsalın təşkili forması
- istehsala hazırlığın formalarından
- istehsalın təşkili üsulu

416 5. Müəssisədə istehsala texniki xidməti hansı bölmələr həyata keçirir?

- əmək haqqı şöbəsi və enerji təsərrüfatı.
- əsas sexlər və xidmətedici sexlər;
- əsas sexlər və köməkçi sexlər;
- alət təsərrüfatı və təmir təsərrüfatı;
- marketing şöbəsi və maddi texniki təzəizat şöbəsi;

417 4. Aşağıdakılardan hansı müəssisədə istehsala texniki xidmətin təşkilinə qoyulan tələblərə aid deyil?

- istehsala texniki xidmət kompleks xarakter daşmalıdır.
- istehsala texniki xidmət xəbərdaredici rol oynamalıdır;
- istehsala texniki xidmət məqsədəuyğun xarakter daşmalıdır;
- istehsala texniki xidmət məhsuldar qüvvələrin optimal yerləşdirilməsini təmin etməlidir;
- istehsala texniki xidmət mütərəqqi norma və normativlərə əsaslanmalıdır;

418 3. Aşağıdakılardan hansı istehsala texniki xidmətin təşkilinin təşkmilləşdirilməsi yollarına aid deyil?

- ixtisaslaşdırılmış anbarların yaradılması və texniki nəzarət işlərinin mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması səviyyəsinin yüksəldilməsi;
- hissə və qovşaqların xüsusi ixtisaslaşdırılmış zavodlarda hazırlanmasının təşkili;
- eyni xarakterli texniki xidmət işlərinin mərkəzləşdirilməsi;
- köməkçi və xidmətedici sex və təsərrüfatların ləğv edilməsi;
- xidmət işlərinin ixtisaslaşdırılması;

419 2. İstehsala texniki xidmətin formalaşdırılmasına təsir edən amil

- istehsalın təşkili tipi
- işçilərin sayı
- təsərrüfat mexanizmi
- müəssisənin quruluşu
- istehsalın təşkili normativləri

420 35. Avadanlıqların mənəvi köhnəlməsi:

- avadanlıqlardan istifadənin yaxşılaşdırılması hesabına yaranır
- avadanlıqların boş dayanmalarının artması hesabına yaranır
- avadanlıqların zaman keçdikcə texniki-istismar xassələrini itirməsi hesabına yaranır
- yeni daha məhsuldar avadanlıqların yaranması hesabına yaranır
- avadanlıq parkının strukturunun pisləşməsi hesabına yaranır

421 34. Avadanlıqların fiziki köhnəlməsi nədir?

- avadanlıqlardan istifadə səviyyəsinin artırılmasıdır
- yeni daha məhsuldar avadanlıqların yaradılmasıdır
- avadanlıqların təkrar istehsalının ucuz başa gəlməsidir
- avadanlıqların zaman keçdikcə texniki-istismar xassələrini itirməsidir
- avadanlıqların zaman keçdikcə texniki-istismar xassələrinin yaxşılaşdırılmasıdır

422 33. Avadanlıqların amortizasiyası nədir?

əsas fondların satışından gələn gəlirdir
mənəvi aşınmaya məruz qalan əsas istehsal fondlarının dəyəri
əsas fondların dəyərindəki artım

- aşınma ilə əlaqədar, əsas fondun dəyərindən yaradılan məhsulun üzərinə keçən dəyərdir
əsas fondların yeniləri ilə əvəz olunma faizi

423 32. Avadanlıqların köhnəlməsi növləri hansılardır?

texniki və sosial
texniki və texnoloji
fiziki və texniki

- fiziki və mənəvi
mənəvi və psixoloji

424 31. Avadanlıqların tam sökülməsi, yeyilmiş hissə və qovşaqların dəyişdirilməsi, korlanmış hissələrin bərpa olunması necə adlanır?

cari təmir.
təmirlər arası xidmət;
modernləşdirmə;

- əsaslı təmir;
orta təmir;

425 30. Avadanlıqlar qismən sökülməsi, işlənib korlanmış hissə və qovşaqlar yenisi ilə əvəz edilməsi necə adlanır?

cari təmir.
təmirlər arası xidmət;
modernləşdirmə;

- orta təmir;
əsaslı təmir;

426 29. Avadanlıqların vəziyyətinə nəzarət edilməsi, onların yağlamasının həyata keçirilməsi, kiçik qüsurların aradan qaldırılması necə adlanır?

cari təmir.
orta təmir;
modernləşdirmə;

- təmirlər arası xidmət;
əsaslı təmir;

427 28. Müəssisənin təmir təsərrüfatının quruluşuna aşağıdakılardan hansı təsir göstərir?

istehsal edilən məhsulların keyfiyyətinə texniki nəzarətin təşkili.
istehsal sahələrinin xammal və materiallar təmin olunma səviyyəsi;

- təmir işçilərinin yaşı;
istehsalın təşkili tipi;
təmir ediləcək avadanlıqların dəyəri;

428 27. Müəssisənin təmir təsərrüfatının quruluşuna aşağıdakılardan hansı təsir göstərmir?

təmir işlərinin ixtisaslaşdırılması səviyyəsi.
təmir ediləcək avadanlıqların yaşı;
istehsalın təşkili tipi;

- təmir ediləcək avadanlıqların dəyəri;
təmir ediləcək avadanlıqların mürəkkəblik dərəcəsi;

429 26. Modernləşdirmə ilə əsaslı təmir aparıldıqda aşağıdakılardan hansı həyata keçirilir?

avadanlıqlar qismən sökülür və bəzi detallar yeniləri ilə əvəz edilir.
 avadanlıq sökülür və köhnəlmiş detallar yalnız yeniləri ilə əvəz edilir;
 avadanlığın boşdayınma hallarının aradan qaldırılması üçün tədbirlər həyata keçirilir;

- avdanlıqda onun məhsuldarlığını artıran yeni detallar quraşdırılır;
 avadanlıqlar yalnız yağlanır və müayinədən keçirilir;

430 25. Müəssisənin təmir təsərrüfatı adətən kimə tabe olur?

əsas sexin rəisinə;
 baş iqtisadçıya;
 baş energetika;

- baş mühəndisə.
 istehsalat məsələləri üzrə direktor müavininə;

431 24. Təmir-tikinti sex hansı təmir işlərini həyata keçirir?

iş maşın və avadanlıqlarının təmirini həyata keçirir.
 alətlərin təmirini həyata keçirir;
 energetika avadanlıqlarının təmirini həyata keçirir;

- binaların təmirini həyata keçirir;
 texnoloji avadanlıqların təmirini həyata keçirir;

432 23. Təmir-mexaniki sex hansı təmir işlərini həyata keçirir?

tikililərin təmirini həyata keçirir.
 alətlərin təmirini həyata keçirir;
 energetika avadanlıqlarının təmirini həyata keçirir;

- texnoloji avadanlıqların təmirini həyata keçirir;
 binaların təmirini həyata keçirir;

433 22. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin təmir təsərrüfatı üçün xarakterik olan işlərə aiddir?

avadanlıqların amortizasiyasının hesablanması.
 avadanlıqlara olan tələbatın təmin edilməsi;
 avadanlıqların bazar qiymətlərinin müəyyən edilməsi;

- avadanlıqların pasportlaşdırılması və atestasiyası;
 avadanlığa tələbatın hesablanması;

434 21. Müəssisədə təmir-mexaniki sex adətən kimə tabe olur?

əsas sexin rəisinə.
 baş iqtisadçıya;
 baş energetika;

- baş mexanikə;
 istehsalat məsələləri üzrə direktor müavininə;

435 20. Müəssisədə elektrotəmir sexi adətən kimə tabe olur?

əsas sexin rəisinə.
 istehsalat məsələləri üzrə direktor müavininə;
 baş iqtisadçıya;

- baş energetika;
 kommerziya məsələləri üzrə direktor müavininə;

436 19. Əsaslı təmirdə:

avadanlıqlar qismən sökülür, işlənib korlanmış hissə və qovşaqlar yenisi ilə əvəz edilir;
 avadanlıqların dövrü olaraq sökülür və mövcud detallar yeniləri ilə dəyişdirilir;
 avadanlıqların vəziyyətinə nəzarət edilir, gündəlik xidməti, yağlamayı, kiçik qüsurların aradan qaldırılır;

- avadanlıqların tam sökülməsi, yeyilmiş hissə və qovşaqların dəyişdirilməsi, korlanmış hissələrin bərpa olunması nəzərdə tutulur.
avadanlıqlar yuyulur, yağları dəyişdirilir, dəqiqliyi və məhsuldarlığı yoxlanılır, yanacaq və yağ işlətmələri müəyyənləşdirilir;

437 18. Orta təmirdə:

- avadanlıqlar qismən sökülür, işlənilib korlanmış hissə və qovşaqlar yenisi ilə əvəz edilir; avadanlıqların vəziyyətinə nəzarət edilir, gündəlik xidməti, yağlamanı, kiçik qüsurların aradan qaldırılır; avadanlıqların dövrü olaraq sökülür və mövcud detallar yeniləri ilə dəyişdirilir; avadanlıqlar yuyulur, yağları dəyişdirilir, dəqiqliyi və məhsuldarlığı yoxlanılır, yanacaq və yağ işlətmələri müəyyənləşdirilir; avadanlıqların tam sökülməsi, yeyilmiş hissə və qovşaqların dəyişdirilməsi nəzərdə tutulur.

438 17. Dövrü təmirdə:

- avadanlıqların tam sökülməsi, yeyilmiş hissə və qovşaqların dəyişdirilməsi nəzərdə tutulur.
avadanlıqlar yuyulur, yağları dəyişdirilir, dəqiqliyi və məhsuldarlığı yoxlanılır, yanacaq və yağ işlətmələri müəyyənləşdirilir; avadanlıqların vəziyyətinə nəzarət edilir, gündəlik xidməti, yağlamanı, kiçik qüsurların aradan qaldırılır; avadanlıqların dövrü olaraq sökülür və mövcud detallar yeniləri ilə dəyişdirilir; avadanlıqlar qismən sökülür, işlənilib korlanmış hissə və qovşaqlar yenisi ilə əvəz edilir;

439 16. Təmirilər arası xidmətdə:

- avadanlıqların tam sökülməsi, yeyilmiş hissə və qovşaqların dəyişdirilməsi nəzərdə tutulur.
avadanlıqların vəziyyətinə nəzarət edilir, gündəlik xidməti, yağlamanı, kiçik qüsurların aradan qaldırılır; avadanlıqların dövrü olaraq sökülür və mövcud detallar yeniləri ilə dəyişdirilir; avadanlıqlar yuyulur, yağları dəyişdirilir, dəqiqliyi və məhsuldarlığı yoxlanılır, yanacaq və yağ işlətmələri müəyyənləşdirilir; avadanlıqlar qismən sökülür, işlənilib korlanmış hissə və qovşaqlar yenisi ilə əvəz edilir;

440 15. Planlı-ehtiyat təmir sistemi nəyin əsasən aparılır?

- istehsal proqramı əsasında;
plan-qrafiklər əsasında.
əsas fəhlələrin rəyi əsasında;
çağırışlar əsasında;
sifarişlər əsasında;

441 14. Əsas fondların köhnəlməsi növləri hansılardır?

- texniki və mənəvi
fiziki və mənəvi
texnoloji və sosial
kütləvi mənəvi, psixoloji, sosial, iqtisadi
texniki və texnoloji

442 13. Təmir təsərrüfatının əsas vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı daxildir?

- yeni və daha məhsuldar avadanlıqların tətbiqini təmin etdilməsi.
avadanlıqların vaxtından tez köhnəlməsinin qarşısının alınması;
avadanlıqların sayının artırılması;
avadanlıqların sayının azaldılması;
təmir üçün zəruri kadrların hazırlanması;

443 12. Təmir təsərrüfatının əsas vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı daxil deyildir?

- təmir üçün lazım olan hissələri hazırlamaq;
yeni və daha məhsuldar avadanlıqların tətbiqini təmin etmək.

avadanlıqların vaxtından tez köhnəlməsinin qarşısını almaq;
təmir işlərini həyat keçirmək;
avadanlıqları daima işə hazır vəziyyətdə saxlamaq;

444 11. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin təmir təsərrüfatının tərkibinə daxildir?

- dispeçer xidməti;
● təmir-tikinti sexi.
əsas sexlər;
xidmətedici sexlər;
tikinti-quraşdırma təşkilatı;

445 10. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin təmir təsərrüfatının tərkibinə daxil deyildir?

- avadanlıq və ehtiyat hissələri anbarları.
● dispeçer xidməti;
təmir-mexaniki sex;
təmir-tikinti sexi;
elektrotəmir sexi;

446 9. Təmir işlərinin planlaşdırılması prosesində aşağıdakılardan hansı həyata keçirilir?

- alınmış avadanlığın əməktutumu təyin edilir;
● təmir işlərinin əməktutumu təyin edilir;
təmir işlərinin yerinə yetirilməsinə müəssisə rəhbərliyinin sərf edəcəyi vaxt müəyyən edilir.
təmirçi fəhlələrin məhsul istehsalına cəlb edilməsi imkanları qiymətləndirilir;
istifadə edilən avadanlığın məhsuldarlığı qiymətləndirilir;

447 8. Təmir işlərinin planlaşdırılması prosesində aşağıdakılardan hansı həyata keçirilmir?

- təmir işlərinin yerinə yetirilməsinə sərf ediləcək ümumi vaxt müəyyən edilir;
təmir işlərinin əməktutumu təyin edilir;
təmir tskilinin uzunluğu (davamiyyəti) hesablanılır;
təmirçi fəhlələrin sayı müəyyən edilir;
● təmirçi fəhlələrin məhsul istehsalına cəlb edilməsi imkanları qiymətləndirilir.

448 7. Təmir işlərinin aparılması sisteminə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- texniki qulluq və texniki təminat sistemi.
madd-texniki təminat təmir sistemi;
● plan-ehtiyat təmir sistemi;
plan-hazırlıq təmir sistemi;
madd-texniki hazırlıq təmir sistemi;

449 6. Təmir işlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- konstruktor hazırlığı;
● texniki qulluq;
madd-texniki təminat;
texniki hazırlıq;
texnologiyanın təkmilləşdirilməsi;

450 5. Təmir işlərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- texniki hazırlıq;
təmirlərarası xidmət;
kiçik təmir;
müayinələr;
texniki qulluq;

451 4. Müasir dövrdə əsas fondların təmiri hansı mənbədən maliyyələşdirilir?

istehsalın inkişaf fondundan

- vahid təmir fondundan
- amortizasiya fondundan
- nizamnamə fondundan
- aksiya fondundan

452 3. Təmirin hansı növündə texnoloji maşın və avadanlıqlar tamamilə sökülür?

cari təmirdə

- əsaslı təmirdə
- kiçik təmirdə
- orta təmirdə
- bərpa təmirdə

453 2. Avadanlıqlarda təmir işi nə vaxt həyata keçirir?

avadanlıq satıldıqda;

- avadanlıq fiziki köhnəldə;
- avadanlıqların yerləşdirilməsində.
- avadanlıqların yerini dəyişdikdə;
- avadanlıq yeni alınanda;

454 1. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin təmir təsərrüfatı üçün xarakterik olan işlərə aid deyil?

avadanlıqların pasportlaşdırılması və atestasiyası;

- avadanlığa tələbatın hesablanması;
- avadanlıqların modernizasiyası.
- avadanlıqlara texniki xidmət və onların təmiri üçün işlərin planlaşdırılması və yerinə yetirilməsi;
- təmirin texnoloji proseslərinin hazırlanması və onların təminatı;

455 25. Alət itkilərinə nə daxil deyil?

məmulatın emal edilməsi prosesində yaranan itkilər;

- alətlərin istehsalı zamanı yaranan itkilər;
- alətlərin istifadəsi zamanı yaranan itkilər.
- alətlərin saxlanması zamanı yaranan itkilər;
- texnoloji proseslərlə bağlı itkilər;

456 24. Alətlərin alətlərin faydalı sərfi:

istehsal texnologiyasından irəli gələn tullantılar da nəzərə almaqla məhsulun hazırlanmasında istifadə olunan miqdardır;

istehsal edilmiş məhsulun alətlərin cəmi dəyərində nisbətidir.

alətlərin əmətlik məhsulun maya dəyərində payıdır;

alətlərin istehsalına sərf edilmiş metalın çəkisidir;

- bilavasitə məhsulun hazırlanmasında istifadə olunan miqdardır;

457 23. Alətlərin məsrəf normasına aşağıdakılardan hansı aid deyil?

alətlər ehtiyatlarının faydalı sərfi;

- istehsal edilən məhsulun əmət tutumundan.
- təsədüfi səbəblər üzündən əmələ gələn birdəfəlik itkilər;
- istehsal texnologiyasından itkilər;
- istehsal texnologiyasından irəli gələn tullantılar;

458 22. Aşağıdakılardan hansı mexanikləşdirilmiş alətlərə aiddir?

çəkiç;

- yonucular.
- frezerbaşıqları;
- deşicilər;
- pnevmatikalətlər;

459 21. Aşağıdakılardan hansı dəzgah alətlərinə aid deyil?

- çəkiç;
- yonucular.
- burğular;
- frezerbaşıqları;
- deşicilər;

460 20. Aşağıdakılardan hansı əl alətlərinə aiddir?

- çəkiç;
- indikatorlar;
- saxlayıcılar.
- frezerbaşıqları;
- manometrlər;

461 19. Aşağıdakılardan hansı alət növlərinə aid deyil?

- sığorta alətləri.
- mexnikləşdirilmiş alətlər;
- dəmir alətləri;
- dəzgah alətləri;
- əl alətləri;

462 18. Alətlər hansı növlərə bölünür?

- universal və xüsusi;
- fərdi və qrup;
- cari və sığorta.
- fərdi və kütləvi;
- texniki və texnoloji;

463 17. Cari ildə mexaniki-əmal sexində 462 min ədəd hissənin əmal olunması nəzərdə tutulmuşdur. Kəsici alətin maşınla işləmə vaxtı 10 saat və alətin köhnəlmə vaxtı 66 saat olarsa, sexin kəsici alətlərə olan ümumi tələbatı nə qədər olacaqdır?

- 1341 ədəd;
- 70 min ədəd;
- 125 min ədəd.
- 117612 ədəd;
- 3049 min ədəd;

464 16. Aşağıdakılardan hansı alət ehtiyatlarının növlərinə aid deyil?

- «sifariş nöqtəsi» ehtiyatı;
- minimum ehtiyat;
- çağırış ehtiyatı;
- maksimum ehtiyat;
- sığorta ehtiyatı.

465 15. Cari ildə mexaniki-əmal sexində 891 ədəd hissənin əmal olunması nəzərdə tutulmuşdur. Bir hissənin əmal olunmasına sərf olunan vaxt 2 saat və alətin köhnəlmə vaxtı 66 saat olarsa, sexin kəsici alətlərə olan ümumi tələbatı nə qədər olacaqdır?

- 29403 ədəd;
- 27 ədədə;
- 117612 ədəd;
- 125 ədəd.
- 8 ədəd;

466 14. Alətlərin məsrəf normasına aşağıdakılardan hansı daxil deyildir?

- təsədüfi səbəblər üzündən əmələ gələn birdəfəlik itkiləri.
- istehsal texnologiyasının tətbiqindən əldə edilən gəlir;
- alət ehtiyatlarının faydalı sərfi;
- istehsal texnologiyasından və şəraitindən irəli gələn tullantıları;
- istehsal texnologiyasından və şəraitindən irəli gələn itkilər;

467 13. Aşağıdakılardan hansı köməkçi alətlərə aiddir?

- çəkic;
- saxlayıcılar.
- frezələr;
- manometrlər;
- təsərrüfat inventarı;

468 12. Aşağıdakılardan hansı dəmir alətlərinə aiddir?

- saxlayıcılar.
- çəkic;
- frezələr;
- manometrlər;
- təsərrüfat inventarı;

469 11. Aşağıdakılardan hansı ölçü alətlərinə aiddir?

- saxlayıcılar.
- manometrlər;
- frezələr;
- təsərrüfat inventarı;
- çəkic;

470 10. Aşağıdakılardan hansı kəsici alətlərə aiddir?

- saxlayıcılar.
- frezələr;
- manometrlər;
- təsərrüfat inventarı;
- çəkic;

471 9. Aşağıdakılardan hansı maşınqayırma zavodlarında istifadə olunan alət növlərinə aid deyil?

- kəsici alətlərə;
- emaledici alətlər;
- köməkçi alətlər.
- dəmir alətlər;
- ölçü alətləri;

472 8. Alətlərə ehtiyatın həcminə hansı amil təsir göstərir?

- alətlərin indeksləşdirilməsi.
- alətlərin qabariti;
- alətlərin təsnifləşdirilməsi;

alət təsərrüfatında işləyənlərin ixtisas səviyyəsi;

- eyni vaxtda istifadə edilən alətlərin sayı;

473 7. Alətlərə ehtiyatın həcminə hansı amil təsir göstərir?

alətdən istifadənin ehtiyat əmsalı

alətin iş yerlərinə gətirilməsi dövrü

- alətlərin indeksləşdirilməsi
- eyni vaxtda istifadə edilən alətlərin sayı
iş yerlərinin sayı

474 6. Alətə tələbatı müəyyənləşdirərkən hansı göstəricidən istifadə edilir?

saydan

- normalaşdırmadan
- alətlərin təsnifatından
alətin görkəmindən
gücdən

475 5. Alətlərin indeksləşdirilməsi nə məqsədlə aparılır?

alət məsrəfini normalaşdırarkən

- alətləri təsnifləşdirərkən
- alətləri qablaşdırarkən
alətləri təmir edərkən
alətlərin bərpa edərkən

476 4. Aşağıdakılardan hansı alət təsərrüfatına aiddir?

alət sexi, model sexi, maddi-texniki təzəizat şöbəsi.

- alət sexi, model sexi, alət-təmir emalatxanası;
- əsas sexlər, köməkçi sexlər və xidmətedici sexlər;
əmək haqqı şöbəsi, maliyyə şöbəsi və təmir şöbəsi;
istehsal-dispetçer şöbəsi, plan-dispetçer bürosu və sahənin dispetçeri;

477 3. Aşağıdakı bölmələrdən hansı müəssisənin alət təsərrüfatının tərkibinə aid deyil?

alət saxlayan və paylayan anbarlar;

- təmir-mexaniki sex.
- alət sexi;
model sexi;
alət-təmir emalatxanaları;

478 2. Alətlərin məsrəf norması işlənilib hazırlanarkən əsasən hansı üsullardan istifadə edilir?

əsas və köməkçi üsullar;

- adi və iriləşdirilmiş üsullar;
- iriləşdirilmiş və əsas üsullar;
adi və köməkçi üsullar;
texniki və təşkilati üsullar;

479 1. Aşağıdakılardan hansı alət təsərrüfatının əsas vəzifələrinə aid deyil?

müəssisənin istehsal bölmələrini lazımi miqdarda və çeşiddə texnoloji alətlərlə təmin etmək;

- alət istehsalı üzrə ixtisaslaşmış kadrların hazırlanması;
- xüsusi alətlərin müəssisədə hazırlanmasını təşkil etmək.
universal alətlərin kənardan alınmasını təşkil etmək;
müəssisə və onun bölmələrində alət fondu ehtiyatlarını yaratmaq;

480 39. Yanacaq-enerji balansları istifadə edilən enerjinin növlərinə görə hansı qruplara bölünür?

- ümumzavod və iş yerləri üzrə olan enerji balansları.
- xarici və daxili yanacaq balansları;
- perspektiv və cari balansları;
- istilik və elektrik enerji balansları;
- ümumzavod və sex enerji balansları;

481 38. Yanacaq-enerji balansları fəaliyyət göstərmə müddətlərinə görə hansı qruplara bölünür?

- ümumzavod və iş yerləri üzrə olan enerji balansları.
- duru və bərk yanacaq balansları;
- istilik və elektrik enerji balansları;
- perspektiv və cari balansları;
- ümumzavod və sex enerji balansları;

482 37. Sexlər üzrə enerjiyə tələbatın planlaşdırılmasının əsasında nə dayanır?

- məhsul vahidinə texnoloji və mühərrik enerjisinin sərfinin sex norması və natural ifadədə istehsalın həcmi əmətəlik məhsulun maya dəyərində enerjiyə çəkilən xərclərin payı
- məhsul vahidinə enerji və mühərrik enerjisinə sərf olunan xərclərin həcmi
- məhsul vahidinin maya dəyərində enerji xərclərinin payı və istehsalın həcmi
- müəssisənin istehsal həcmi və enerjinin maya dəyəri

483 36. İşıqlandırma üçün elektrik enerjisinin sərfi həcmi:

- ışığılandırılan sahəyə və işıqlandırma normasına görə müəyyən edilir
- avadanlıqların sayına, işıqlandırma normasına və işıqlandırma saatlarının plan miqdarına görə müəyyən edilir
- işçilərin sayına, işıqlandırma normasına və işıqlandırma saatlarının plan miqdarına görə müəyyən edilir
- işıqlandırılan sahəyə, işıqlandırma normasına və işıqlandırma saatlarının plan miqdarına görə müəyyən edilir
- binaların həcmində, onların sahəsinə və işıqlandırma normasına görə müəyyən edilir qızdırmaq üçün

484 35. Müəssisədə pardan hansı məqsədlər üçün istifadə edilmir:

- məişət ehtiyacları üçün
- mühərrik enerjisi kimi
- texnoloji məqsədlər üçün
- otaq havasının dəyişdirilməsi üçün
- binaları qızdırmaq üçün

485 34. Texnoloji məqsədlər üçün enerjiden istifadə edilir:

- tozun sorulması üçün
- otaq havasının dəyişdirilməsi üçün
- binaların qızdırılması üçün
- yüksək hərarət yaratmaq üçün
- binaların işıqlandırılması üçün

486 33. Təsərrüfat və məişət işlərin həyata keçirilməsi məqsədilə enerjiden istifadə edilmir:

- tozun sorulması üçün
- otaq havasının dəyişdirilməsi üçün
- binaların qızdırılması üçün
- yüksək hərarət yaratmaq üçün
- binaların işıqlandırılması üçün

487 32. Təsərrüfat və məişət işlərin həyata keçirilməsi məqsədilə enerjiden istifadə edilir:

- nəqliyyat vasitələrini hərəkətə gətirmək üçün

yüksək hərarət yaratmaq üçün
 avadanlıqların mühərriklərini işlətmək üçün

- binaların işıqlandırılması üçün
 kimyəvi prosesləri həyata keçirmək üçün

488 31. Yanacaq-enerji balansları istehsalı əhatə etmələrinə görə hansı növlərə bölünürlər?

sahələrarası və sahədaxili balanslar
 perspektiv və cari enerji balansları
 elektrik enerji balansları, istilik enerji balansları, duru və bərk yanacaq balansları

- ümumzavod, sex, istehsal sahələri və ayrı-ayrı iş yerləri üzrə olan balanslara
 xammal, məhsul və enerji balansları

489 30. Yanacaq-enerji balansları fəaliyyət müddətinə görə hansı növlərə bölünürlər?

sahələrarası və sahədaxili balanslar
 ümumzavod, sex, istehsal sahələri və ayrı-ayrı iş yerləri üzrə olan balanslara
 elektrik enerji balansları, istilik enerji balansları, duru və bərk yanacaq balansları

- perspektiv və cari enerji balansları
 xammal, məhsul və enerji balansları

490 29. Yanacaq-enerji balansları istifadə edilən enerjinin növlərinə görə hansı növlərə bölünürlər?

sahələrarası və sahədaxili balanslar
 ümumzavod, sex, istehsal sahələri və ayrı-ayrı iş yerləri üzrə olan balanslara
 perspektiv və cari enerji balansları

- elektrik enerji balansları, istilik enerji balansları, duru və bərk yanacaq balansları
 xammal, məhsul və enerji balansları

491 28. Binanın qızdırılması üçün par sərfinin hesablanması zamanı hansı amil nəzərə alınır?

binada avadanlıqların sayı
 ventilyasiya qurğularının gücü
 işıqlandırma norması

- qızdırma mövsümünün müddəti
 məhsul vahidinə mühərrik enerjisinin sex norması

492 27. Binanın qızdırılması üçün par sərfinin hesablanması zamanı hansı amid nəzərə alınır?

qızdırma mövsümünün müddəti
 xaricdə havanın orta temperatur
 binanın daxilində mövsüm üçün müəyyən olunan optimal temperatur

- binada avadanlıqların sayı
 binanın həcmi

493 26. Cari ildə müəssisədə 7000 ədəd məlumat hazırlanmış və onların istehsal edilməsi üçün 3500 kVt-saat elektrik enerjisi sərf edilmişdir. Bu şərtlər daxilində məhsulun elektrik enerji tutumu nəyə bərabərdir?

0.2
 3500.0
 2.0
 ● 0.5
 10500.0

494 24. Müəssisədə soba təsərrüfatının tərkibinə aşağıdakılardan hansı bölmə daxil edilir?

transformator təsərrüfatı
 qaz (buxar) şəbəkələri
 qazanxanalar

- bərk və maye yanacaqda işlədilən peçlər enerji-təmir sexi

495 23. Müəssisədə qaz təsərrüfatının tərkibinə aşağıdakılardan hansı bölmə daxil edilir?

- qaz (buxar) şəbəkələri
qazanxanalar
enerji-təmir sexi
transformator təsərrüfatı
elektrik şəbəkələri

496 22. Müəssisədə qaz təsərrüfatının tərkibinə aşağıdakılardan hansı bölmə daxil edilir?

- elektrik şəbəkələri
enerji-təmir sexi
qazanxanalar
- qaz (buxar) şəbəkələri
oksigen və asitilen stansiyaları

497 21. Müəssisədə istilik-güc təsərrüfatının tərkibinə aşağıdakılardan hansı bölmə daxil edilir?

- elektrik şəbəkələri
enerji-təmir sexi
qaz (buxar) şəbəkələri
- qazanxanalar
oksigen və asitilen stansiyaları

498 20. Müəssisədə istilik-güc təsərrüfatının tərkibinə aşağıdakılardan hansı bölmə daxil edilmir?

- hava və buxar şəbəkələri
kompresor stansiyaları
qazanxanalar
- oksigen və asitilen stansiyaları
nasos stansiyaları

499 19. Aşağıdakılardan hansı energetika təsərrüfatının vəzifələrinə aiddir?

- enerjiyə qənaət edən texnologiyalar yaratmaq;
enerji təsərrüfatı üçün ixtisaslı işçilərin hazırlanması;
bütün növ avadanlıqların əsaslı təmiri və avadanlıqlara xidmət;
- alınma mənbələrindən asılı olaraq enerjini ümumizavod şəbəkələri və qurğuları arasında bölüşdürmək;
daha məhsuldar energetika avadanlıqlarının istehsalını təşkil etmək;

500 18. Müəssisənin enerji təsərrüfatının təşkili qarşısında hansı tələb qoyulmur?

- enerji növlərindən səmərəli istifadə edilməsi;
mövcud enerji avadanlıqlarının keyfiyyətlə təmir olunması;
mövcud enerji avadanlıqlarından düzgün istifadə edilməsi;
- yanacaq növlərindən səmərəli istifadə edilməsi.
enerji təsərrüfatı üçün ixtisaslı işçilərin hazırlanması;

501 17. Müəssisənin enerjidən necə istifadə edildiyinin təhlili üçün aşağıdakı göstəricilərdən hansı istifadə edilir?

- enerji təsərrüfatı işçilərinin əmək haqqı;
istehsal edilən məhsulun fondtutumu;
istehsal edilən məhsulun əməktutumu;
- enerji qurğularının gücü.
müəssisənin idarə edilməsi xərclərinin həcmi;

502 16. Müəssisənin enerjidən necə istifadə edildiyinin təhlili üçün aşağıdakı göstəricilərdən hansı istifadə edilmir?

enerji qurğularının gücü.

fabrik-zavod şəbəkəsindən enerji itkisinin miqdarı;

müəssisə üzrə məhsul vahidinə düşən enerjinin xüsusi məsrəf norması;

- müəssisənin idarə edilməsi xərclərinin həcmi;
- məhsulun maya dəyərində enerjiyə çəkilən xərclərin xüsusi çəkisi;

503 15. Müəssisənin enerji təsərrüfatının iqtisadi göstəricilərinə aid deyil?

1 ton kömürün maya dəyəri;

1 mqkal istiliyin maya dəyəri;

1 kVt-saat elektrik enerjisinin maya dəyəri;

- 1 ton istehsal edilən məhsulun maya dəyəri.
- 1 kub m təbii qazın maya dəyəri;

504 14. Müəssisədə enerjiyə tələbatının həcminə hansı amil təsir göstərir?

energetika təsərrüfatı işçilərinin sayı.

kənarə satılacaq enerjinin həcmi;

energetika təsərrüfatı işçilərinin məhsul istehsalına cəlb edilməsi imkanları;

- ventilyasiya məqsədləri üçün enerjinin həcmi;
- istifadə edilən avadanlıqların dəyəri;

505 13. Müəssisədə enerjiyə tələbatının həcminə hansı amil təsir göstərmir?

isitmə məqsədləri üçün enerjinin həcmi;

ventilyasiya məqsədləri üçün enerjinin həcmi;

texnoloji və hərəkətverici (mühərrik) enerjinin həcmi;

- energetika təsərrüfatı işçilərinin sayı.
- ışığılandırma məqsədləri üçün enerjinin həcmi;

506 12. Müəssisələrin yanacaq-enerji balansları tərtib olunarkən aşağıdakılardan hansı nəzərə alınmır?

müəssisənin energetika təsərrüfatının səmərəliliyinin yüksəldilməsi;

enerji istehsalının və istehlakının səmərəli strukturu müəyyənləşdirilir;

enerji ehtiyatlarından istifadənin səmərəliliyini təhlil edilir;

- müəssisədə istehsal fəhlələrinin əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi.
- enerjiyə qənaət olunması;

507 11. Aşağıdakılardan hansı istifadə edilən enerjinin növlərinə görə yanacaq-enerji balanslarının bölündüyü qruplara aiddir?

ümumzavod üzrə olan balanslar.

istehsal sahələri üzrə olan balanslar;

iş yerləri üzrə olan balanslar;

- istilik enerji balansları;
- sex üzrə olan balanslar;

508 10. Aşağıdakılardan hansı istehsal əhatə etmələrinə görə yanacaq-enerji balanslarının bölündüyü qruplara aid deyil?

ümumzavod üzrə olan balansları.

istehsal sahələri üzrə olan balansları;

iş yerləri üzrə olan balansları;

- elektrik enerji balansları;
- sex üzrə olan balansları;

509 9. Aşağıdakılardan hansı istifadə edilən enerjinin növlərinə görə yanacaq-enerji balanslarının bölündüyü qruplara aid deyil?

- duru yanacaq balansları;
- istilik enerji balansları;
- elektrik enerji balansları;
- kəndən alınmış yanacaq balansları.
- bərk yanacaq balansları;

510 8. Müəssisənin binasının qızdırılması üçün para olan tələbatın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

- qızdırılan binanın xarici həcmi.
- binanın daxilində havanın orta temperaturu;
- qızdırma mövsümünün müddəti;
- binada istehsal edilən məhsulun həcmi;
- binanın xaricində olan havanın orta temperaturu;

511 7. Müəssisənin energetika təsərrüfatının fəaliyyətinin təhlili hansı istiqamətdə həyata keçirilmir?

- mövcud enerji növlərindən necə istifadə olunmasını müəyyənləşdirilir.
- müəssisənin və onun ayrı-ayrı bölmələrinin enerji resurslarının müxtəlif növləri ilə təchiz olunma səviyyəsinin təhlili;
- enerji növlərinin texniki-iqtisadi göstəricilərinin nə səviyyədə olması müəyyən edilir;
- energetika təsərrüfatı işçilərinin məhsul istehsalına cəlb edilməsi imkanları qiymətləndirilir;
- enerji resurslarından istifadənin təhlili;

512 6. Müəssisənin energetika təsərrüfatının fəaliyyətinin təhlili hansı istiqamətdə həyata keçirilir?

- istifadə edilən istehsal avadanlıqlarının məhsuldarlığı qiymətləndirilir.
- alınmış avadanlığın əməktutumu təyin edilir;
- müəssisənin energetika təsərrüfatının işlərinin yerinə yetirilməsinə müəssisə rəhbərliyinin sərf edəcəyi vaxt müəyyən edilir;
- müəssisənin və onun ayrı-ayrı bölmələrinin enerji resurslarının müxtəlif növləri ilə təchiz olunma səviyyəsinin təhlili;
- energetika təsərrüfatı işçilərinin məhsul istehsalına cəlb edilməsi imkanları qiymətləndirilir;

513 5. Müəssisənin enerji təsərrüfatının iqtisadi göstəricilərinə aşağıdakılar daxildir:

- elektrik enerjisinin istehsal xərcləri; 1 mqkal istiliyin məhsuldarlığı; 1 ton suyun istifadə səviyyəsi; 1 kub m təbii qazın maya dəyəri.
- elektrik enerjisinin istehsal xərcləri; 1 mqkal istiliyin maya dəyəri; 1 ton suyun maya dəyəri; 1 kub m təbii qazın maya dəyəri; məhsulun sex maya dəyəri; 100 kub m sıxılmış havanın maya dəyəri.
- 1 kVt-saat elektrik enerjisinin maya dəyəri; məhsul vahidinin maya dəyəri; 1 kub m suyun maya dəyəri; 1 kub m təbii qazın maya dəyəri; əmək məhsuldarlığı; 100 kub m sıxılmış havanın maya dəyəri.
- 1 kVt-saat elektrik enerjisinin maya dəyəri; 1 mqkal istiliyin maya dəyəri; 1 kub m suyun maya dəyəri; 1 kub m təbii qazın maya dəyəri; 1 ton kömürün maya dəyəri; 100 kub m sıxılmış havanın maya dəyəri.
- 1 kVt-saat elektrik enerjisinin maya dəyəri; 1 mqkal istiliyin maya dəyəri; 1 ton suyun maya dəyəri; 1 kub m təbii qazın maya dəyəri; fondverimi; dövriyyə vəsaitinin dövr sürəti.

514 4. Aşağıdakılardan hansı müəssisənin enerji xidmətinin funksiyalarına daxil deyil:

- elektrik avadanlıqlarına, şəbəkələrinə, rabitə xətlərinə xidmətin təşkili;
- bütün növ enerjilərə və enerji daşıyıcıları üzrə tələbatların hesablanması, müəssisənin enerji balansının tərtibi və müəssisənin enerjinin zəruri növləri ilə təmin olunmasının təşkili;
- enerji təsərrüfatına dair normativlərin hazırlanması;
- bütün növ avadanlıqların əsaslı təmiri və avadanlıqlara xidmət;
- elektrik avadanlıqlarının təmirinin planlaşdırılması;

515 3. Müəssisənin enerji təsərrüfatının tərkibinə hansı bölmələr daxil edilir:

əsas və köməkçi sexlər; təmir sexi; qaz təsərrüfatı; enerji-güc təsərrüfatı; soba təsərrüfatı

istilik-güc təsərrüfatı; enerji-təmir sexi; anbar təsərrüfatı; alət təsərrüfatı; soba təsərrüfatı
istilik-güc təsərrüfatı; enerji-təmir sexi; qaz təsərrüfatı; alət təsərrüfatı; soba təsərrüfatı

- istilik-güc təsərrüfatı; enerji-təmir sexi; qaz təsərrüfatı; enerji-güc təsərrüfatı; soba təsərrüfatı
kompresor sexi; istilik-güc təsərrüfatı; enerji-təmir sexi; yardımçı təsərrüfatlar; enerji-güc təsərrüfatı; soba təsərrüfatı

516 2. Enerjinin məsrəf norması işlənilib hazırlanarkən əsasən hansı üsullardan istifadə edilir?

diferensiallaşdırılmış və əsas üsullar.
diferensiallaşdırılmış və köməkçi üsullar;
diferensiallaşdırılmış və texniki üsullar;

- diferensiallaşdırılmış və iriləşdirilmiş üsullar;
diferensiallaşdırılmış və adi üsullar;

517 1. Aşağıdakılardan hansı energetika təsərrüfatının vəzifələrinə aid deyil?

enerji ehtiyatlarına qəanət edilməsinə nail olmaq və energetika təsərrüfatının saxlanılmasına çəkilən xərcləri minimuma endirmək üçün tədbirlər işləyib hazırlamaq və həyata keçirmək;
alınma mənbələrindən asılı olaraq enerjini ümumizavod şəbəkələri və qurğuları arasında bölüşdürmək;
kənardan alınan enerjini istehlak edilməsi mümkün olan parametrlərə çevirmək;

- bütün növ avadanlıqların əsaslı təmiri və avadanlıqlara xidmət;
maye və bərk yanacaq növlərini lazımı şəraitdə və keyfiyyətdə saxlanılmasını təmin etmək;

518 56. Aşağıdakılardan hansı anbar təsərrüfatının funksiyalarına aid deyildir?

düzgün cavab yoxdur
xammal və materialların istehsala buraxılışı;
hazır məhsulun alıcıyı yollanması üçün hazırlanması;
material ehtiyatlarının hərəkətinin uçotunun aparılması;

- müəssisəyə daxil olan xammal və materialların keyfiyyətinə nəzarət.

519 55. Anbarların texniki cəhətdən təhciz olunması hansı amildən asılıdır?

müəssisənin təşkilati strukturundan.
müəssisədə kadrların ixtisas səviyyəsindən;

- saxlanılan materialların növü, forma və miqdarından;
əsas fondların dəyərindən;
müəssisədə əməyin təşkili səviyyəsindən;

520 54. Anbarların texniki cəhətdən təhciz olunması hansı amildən asılı deyildir?

saxlanılan materialların növündən;

- müəssisənin təşkilati strukturundan.
anbarların yerləşməsindən;
materialların nəqli sistemindən;
saxlanılan materialların forma və miqdarından;

521 53. İxtisaslaşdırılma dərəcəsinə görə müəssisə anbarları hansı qruplara bölünür?

avadanlıq, alətlər, materiallar, ehtiyat hissələri, yarımfabrikatlar, hazır məhsullar, təsərrüfat inventarları və istehsal tullantıları saxlanılması üçün yaradılan anbarlar;

- ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq anbarlar.
bağlı anbarlar, açıq anbarlar, yarım-açıq anbarlar və xüsusi anbarlar;
təchizat, istehsal və satış anbarları;
ümumizavod və sex anbarları;

522 52. Anbarların faydalı sahəsi necə müəyyən olunur?

stasionar qaldırıcı-nəqliyyat avadanlıqlarının tutduğu sahə əsasında.

- döşəmənin 1 kv. metrinə yüklənmənin müəyyən olunması əsasında;

əsas fondların yüklənməsi əsasında;
istehsal meydançalarının 1 kv.m-nə düşən məhsulun həcmi ilə;
iş maşın və avadanlıqlarının tutduğu sahə əsasında;

523 51. Anbarın ümumi sahəsi hesablanarkən aşağıdakılardan hansı nəzərə alınmır?

- faydalı sahə;
- iş maşın və avadanlıqlarının tutduğu sahə;
- stasionar qaldırıcı-nəqliyyat avadanlıqlarının tutduğu sahə.
- xidməti sahə;
- qəbul etmə və buraxılış meydançalarının tutduğu sahə;

524 50. Aşağıdakılardan hansı materialların sexlərə, istehsal sahələrinə və iş yerlərinə çatdırılması üsullarına aiddir?

- perspektiv və cari üsullar;
- passiv və fəal üsullar;
- analitik və eksperimental üsullar;
- adəi və iriləşdirilmiş üsullar;
- texniki və texnoloji üsullar;

525 49. Aşağıdakılardan hansı təyinatına görə müəssisə anbarlarının növlərinə aiddir?

- təchizat anbarları;
- bağlı anbarlar;
- ixtisaslaşdırılmış.
- sex anbarları;
- universal anbarlar;

526 48. Təyinatına görə müəssisə anbarları hansı qruplara bölünür?

- ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq anbarlar.
- ümumizavod və sex anbarları;
- bağlı anbarlar, açıq anbarlar, yarım-açıq anbarlar və xüsusi anbarlar;
- təchizat, istehsal və satış anbarları;
- avadanlıq, alətlər, materiallar, ehtiyat hissələri, yarımfabrikatlar, hazır məhsullar, təsərrüfat inventarları və istehsal tullantıları saxlanması üçün yaradılan anbarlar;

527 47. Aşağıdakılardan hansı funksiyalarına görə müəssisə anbarlarının növlərinə aiddir?

- ixtisaslaşdırılmış.
- universal anbarlar;
- təchizat anbarları;
- bağlı anbarlar;
- sex anbarları;

528 46. Aşağıdakılardan hansı funksiyalarına görə müəssisə anbarlarının növlərinə aid deyildir?

- istehsal və satış anbarları;
- sex anbarları;
- təchizat anbarları;
- istehsal anbarları;
- satış anbardarı;

529 45. Aşağıdakılardan hansı konstruksiyasına görə müəssisə anbarlarının növlərinə aiddir?

- universal anbarlar.
- açıq anbarlar;
- təchizat anbarları;

sex anbarları;
ixtisaslaşdırılmış anbarlar;

530 44. Aşağıdakılardan hansı konstruksiyasına görə müəssisə anbarlarının növlərinə aid deyildir?

düzgün cavab yoxdur
xüsusi anbarlar;
● ixtisaslaşdırılmış.
yarım-açıq anbarlar;
açıq anbarlar;

531 43. Konstruksiyasına görə müəssisə anbarları hansı qruplara bölünür?

ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq anbarlar.
ümumizavod və sex anbarları;
təchizat, istehsal və satış anbarları;
● bağlı anbarlar, açıq anbarlar, yarım-açıq anbarlar və xüsusi anbarlar;
avadanlıq, alətlər, materiallar, ehtiyat hissələri, yarımfabrikatlar, hazır məhsullar, təsərrüfat inventarları və istehsal tullantıları saxlanması üçün yaradılan anbarlar;

532 42. Sənaye müəssisələrində material resurslarının ehtiyatları üzrə maksimum-minimum nəzarət üsulunun tətbiqində material ehtiyatlarının minimum qalığı necə hesablanır?

sığorta ehtiyatı ilə hazırlıq ehtiyatının cəmi kimi.
sığorta ehtiyatı və maksimum cari ehtiyat toplanır;
sığorta ehtiyatı ilə hazırlıq ehtiyatının cəmi və maksimum cari ehtiyat toplanır;
● sığorta ehtiyatı ilə hazırlıq ehtiyatının cəmi və minimum cari ehtiyat toplanır;
maksimum cari ehtiyatdan sığorta ehtiyatı çıxılır;

533 41 Sənaye müəssisələrində material resurslarının ehtiyatları üzrə maksimum-minimum nəzarət üsulunun tətbiqində material ehtiyatlarının maksimum qalığı necə hesablanır?

sığorta ehtiyatı ilə hazırlıq ehtiyatının cəmi kimi;
maksimum cari ehtiyatdan sığorta ehtiyatı çıxılır;
sığorta ehtiyatı və maksimum cari ehtiyat toplanır;
● sığorta ehtiyatı ilə hazırlıq ehtiyatının cəmi və maksimum cari ehtiyat toplanır;
sığorta ehtiyatı ilə hazırlıq ehtiyatının cəmi və minimum cari ehtiyat toplanır;

534 37. Sənaye müəssisələrində avtomobilə olan tələbatın həcminə hansı amil təsir göstərmir?

avtomobilin yükqaldırma qabiliyyətindən istifadə əmsalı.
bir avtomobilin yükqaldırma qabiliyyəti;
plan ilində daşınacaq yüklərin miqdarı;
● bir avtomobilin yanacaq sərfi;
avtomobili iş növbəsinin uzunluğu;

535 35. Sənaye müəssisələrində yükdaşıma sistemlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

cari və perspektiv.
daimi və mövsümü;
fəsiləsiz və fəsiləli;
● standart-qrafik və sifarişlər üzrə;
cari və opeativ;

536 34. Nəqliyyat vasitələri mexanikləşdirilməsi və avtomatlaşdırılması dərəcəsinə görə bölünür:

qrafiklər və operativ planlar əsasında fəaliyyət göstərənlər;
daimi və mövsümi fəaliyyət göstərənlər;
fəsiləsiz və fəsiləli fəaliyyət göstərənlər;

- mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış nəqliyyat vasitələri.
üfqi, şaquli və maili istiqamətlərdə daşıyan nəqliyyat vasitələri;

537 33. Nəqliyyat vasitələri hərəkət etmə istiqamətlərinə görə bölünür:

- üfqi, şaquli və maili istiqamətlərdə daşıyan nəqliyyat vasitələri;
qrafiklər və operativ planlar əsasında fəaliyyət göstərənlər;
daimi və mövsümi fəaliyyət göstərənlər;
fəsiləsiz və fəsiləli fəaliyyət göstərənlər;
mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış nəqliyyat vasitələri.

538 32. Nəqliyyat vasitələri fəaliyyət göstərmə müddətlərinə görə bölünür:

- mexanikləşdirilmiş və avtomatlaşdırılmış nəqliyyat vasitələri.
üfqi, şaquli və maili istiqamətlərdə daşıyan nəqliyyat vasitələri;
fəsiləsiz və fəsiləli fəaliyyət göstərənlər;
- daimi və mövsümi fəaliyyət göstərənlər;
qrafiklər və operativ planlar əsasında fəaliyyət göstərənlər;

539 31. Nəqliyyat vasitələri iş rejimlərinə görə bölünür:

- fəsiləsiz və çağırışçı rejimlə fəaliyyət göstərənlər.
çağırışçı və çağırışsız rejimlə fəaliyyət göstərənlər;
müəssisədaxili və müəssisədəxaric fəaliyyət göstərənlər;
- fəsiləsiz və fəsiləli fəaliyyət göstərənlər;
qrafiklər və operativ planlar əsasında fəaliyyət göstərənlər;

540 30. Zavoddaxili nəqliyyat vasitələri aşağıdakılar arasındakı hansı əlaqəni təmin etmir?

- müəssisənin xammal və material anbarı ilə sex.
müəssisə sexləri arasında;
müəssisə xammal və material anbarı ilə iş yerlərini;
- müəssisə ilə dəmiryolu stansiyaları;
müəssisənin sexləri ilə hazır məhsul anbarları;

541 29. Zavodxarici nəqliyyat vasitələri aşağıdakılar arasındakı hansı əlaqəni təmin edir?

- müəssisənin xammal və material anbarı ilə sex.
müəssisə sexləri arasında;
müəssisə xammal və material anbarı ilə iş yerlərini;
- müəssisə ilə dəmiryolu stansiyaları;
müəssisənin sexləri ilə hazır məhsul anbarları;

542 28. Zavoddaxili nəqliyyat vasitələri aşağıdakılar arasındakı hansı əlaqəni təmin edir?

- müəssisə ilə təchizat bazaları;
müəssisə ilə dəmiryolu stansiyaları;
müəssisə ilə dəniz limanları;
- müəssisənin xammal və material anbarı ilə sex.
müəssisə ilə aeroport;

543 27. Zavodxarici nəqliyyat vasitələri aşağıdakılar arasındakı hansı əlaqəni təmin etmir?

- müəssisə ilə təchizat bazaları;
müəssisə ilə dəmiryolu stansiyaları;
müəssisə ilə dəniz limanları;
- müəssisənin xammal və material anbarı ilə sex.
müəssisə ilə aeroport;

544 26. Müəssisədə nəqliyyat vasitələrinin növlərinin seçilməsində hansı amil nəzərə alınmır?

- nəqliyyat vasitələrinin hərəkətmə istiqamətləri;
- nəqliyyat vasitələrinin iş rejimləri;
- nəqliyyat vasitələrinin təyinatı;
- nəqliyyat vasitələrini idarəedənlərin yaşı.
- nəqliyyat vasitələrinin fəaliyyət göstərmə müddəti;

545 25. Aşağıdakılardan hansı sənaye müəssisələrində nəqliyyat təsərrüfatının işçiləri peşə tərkibinə daxil deyil?

- əsas fəhlələr.
- krançılar;
- sürücülər;
- nəqliyyat vasitələrinin təmiri ilə məşğul olan çilingərlər;
- yükləyici fəhlələr;

546 24. İri və orta seriyalı s istehsallarda nəqliyyat xidmətinin hansı növlərindən istifadə edilir?

- çağırışsız və günlük operativ plan tapşırıqları üzrə.
- çağırışçı və çağırışsız;
- çağırışçı və əvvəlcədən tərtib edilmiş qrafiklər üzrə;
- əvvəlcədən tərtib edilmiş qrafiklər və günlük operativ plan tapşırıqları üzrə;
- çağırışçı və günlük operativ plan tapşırıqları üzrə;

547 23. Fərdi və kiçik seriyalı istehsallarda nəqliyyat xidmətinin hansı növlərindən istifadə edilir?

- çağırışsız və günlük operativ plan tapşırıqları (sifarişləri) üzrə.
- əvvəlcədən tərtib edilmiş qrafiklər və günlük operativ plan tapşırıqları (sifarişləri) üzrə;
- çağırışçı və əvvəlcədən tərtib edilmiş qrafiklər üzrə;
- çağırışçı və çağırışsız;
- çağırışçı və günlük operativ plan tapşırıqları (sifarişləri) üzrə;

548 22. Zavoddaxili nəqliyyat təsərrüfatının tərkibi və quruluşuna aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərir?

- daşınacaq məhsulların qiymətləri;
- daşınacaq xammal və materialların qiymətləri;
- istifadə edilən avadanlıqların yaşları.
- daşınacaq xammal və materialların növləri;
- istehsalın səmərəliliyi;

549 21. Zavoddaxili nəqliyyat təsərrüfatının tərkibi və quruluşuna aşağıdakı amillərdən hansı təsir göstərmir?

- istehsalın təşkili forması;
- daşınacaq xammal və materialların növləri;
- daşınacaq məhsulların növləri;
- istehsalın təşkili tipi;
- istifadə edilən avadanlıqların yaşları.

550 20. Zavoddaxili nəqliyyat təsərrüfatının əsas vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- yeni və məhsuldar nəqliyyat vasitələri yaratmaqdan.
- nəqliyyat vasitələrinin amortizasiyasının hesablamadan;
- nəqliyyat vasitələrinə texniki xidmət göstərməkdən;
- nəqliyyat vasitələrinin satışının təşlini təmin etməkdən;
- nəqliyyat sahəsi üzrə mütəxəssis hazırlamaqdan;

551 19. Zavoddaxili nəqliyyat təsərrüfatının əsas vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyildir?

yüksək səviyyədə nəqliyyat xidməti göstərməkdən;
 ● yeni və məhsuldar nəqliyyat vasitələri yaratmaqdan.
 istehsal prosesini müntəzəm surətdə bütün zəruri maddi-enerji və əmək ehtiyatları ilə təmin etməkdən;
 nəqliyyat vasitələrinə texniki xidmət göstərməkdən;
 nəqliyyat təsərrüfatının saxlanılmasına çəkilən xərcləri minimuma endirməkdən;

552 18. Maddi-texniki təminatın hansı forması seçilərkən tranzit və sifariş normaları əsas götürülür?

- Kontrakt sistemi;
 ● Tranzit forma;
 Ənənəvi forma;
 Anbar forma;
 «Dəqiq vaxtında» sistemi;

553 17. Müəssisədə sexlərin materiallarla mərkəzləşdirilmiş üsulla təchiz edilməsində hansı sxəmdən istifadə edilmir?

- zona-dairəvi;
 ● zona;
 rəqqas;
 şüa;
 dairəvi;

554 16. Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
 ● materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta vurulur;
 istehsal proqraması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi;
 materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt istehsal proqramasına vurulur;
 materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt materialdan orta günlük məsrəf normasına nisbəti kimi;

555 15. Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramasına vurulur;
 iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi;
 orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi;
 ● orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur;
 orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramasının vurulur;

556 12. Funksiyalarına görə anbarlar hansı qruplara bölünür?

- ümumizavod və sex anbarları;
 avadanlıq, alətlər, materiallar, ehtiyat hissələri, yarımfabrikatlar, hazır məhsullar, təsərrüfat inventarları və istehsal tullantıları saxlanılması üçün yaradılan anbarlar;
 ixtisaslaşdırılmış, universal və qarışıq anbarlar;
 ● təchizat, istehsal və satış anbarları;
 bağlı anbarlar, açıq anbarlar, yarım-açıq anbarlar və xüsusi anbarlar;

557 11. Müəssisə nəqliyyat vasitələrindən istifadə dərəcəsi xarakterizə edən göstəriciyə aid deyil?

nəqliyyat vasitəsinin yük göturmə qabiliyyətindən istifadə əmsalı
 nəqliyyat vasitəsinin iş vaxtından istifadə əmsalı
 nəqliyyat vasitəsinin reyslərindən istifadə əmsalı

- nəqliyyat vasitəsinin ümumi yürüşdən istifadə əmsalı
nəqliyyat vasitəsinin materialtutumluğu əmsalı

558 10. Yükdəşimada istifadə edilən keyfiyyət göstəricisi hansıdır?

- ton kilometr
- orta daşınma məsafəsi
yükün daşınma məsafəsi
kub metr
kvadrat metr

559 9. Yük dövrüyyəsi necə göstəricidir?

- istehlak
- istehsal
- kəmiyyət
keyfiyyət
tələbat

560 8. Yükdəşimə prosesi hansı sistemlə həyata keçirilir?

- tarif sistemi.
- standart-qrafik sistemi;
plan-xəbərdarlıq sistemi;
akkord sistemi;
briqada sistemi;

561 7. Fasiləli fəaliyyət göstərən nəqliyyat vasitələrinə hansı aiddir?

- axın xətləri.
- lokomotivlər;
boru kəmərləri;
jalob sistemini;
konveyerlər;

562 6. Fasiləsiz fəaliyyət göstərən nəqliyyat vasitələrinə hansı aiddir?

- avtokarlar;
köprü kranları;
- axın xətləri;
elektrokarlar;
avtomobillər.

563 5. Fasiləli fəaliyyət göstərən nəqliyyat vasitələrinə hansı aid deyil?

- avtomobillər;
Lokomotivlər;
avtokarlar;
- axın xətləri.
elektrokarlar;

564 4. Fasiləsiz fəaliyyət göstərən nəqliyyat vasitələrinə hansı aid deyil?

- axın xətləri.
- avtokarlar;
boru kəmərləri;
jalob sistemini;
konveyerlər;

565 3. Nəqliyyat vasitələri seçilərkən hansı tələbə əməl olunmur?

seçilmiş nəqliyyat vasitəsi yaxşı manevrililik xüsusiyyətinə malik olmalıdır;
müəyyən edilmiş nəqliyyat vasitələri müasir dövrün tələblərinə cavab verməlidir;

- nəqliyyat vasitələrinin istehsalçılarının əmək məhsuldarlığı yüksək olmalıdır;
istifadə olunan nəqliyyat vasitələrinin texniki parametrlərindən maksimum istifadə olunmalıdır;
seçilmiş nəqliyyat növünün texniki parametrləri həmin nəqliyyat növünün xidmət etdiyi istehsal prosesinin texniki və təşkilati xüsusiyyətlərinə müvafiq gəlməlidir;

566 2. İl ərzində müəssisə daxilində 130 min ton yükün daşınması gözlənilir. Bir avtomobilin yükləmə qabiliyyəti 10 ton, onun yükləmə qabiliyyətindən istifadə əmsalı 0,9 və il ərzindəki reyslərinin sayı 700 olarsa, müəssisənin il ərzində belə avtomobilə olan tələbatı nə qədərdir?

- 19.0
- 21.0
- 25.0
- 24.0
- 20.0

567 1. Yük dövrüyyəsinin həcm göstəriciləri hansıdır?

- ton
- ton kilometr
- kvadrat metr
- kub metr
- orta daşınma məsafəsi

568 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin idarə edilməsi prosesinə aid deyil?

- işçilərə olan tələbatın müəyyən edilməsi
hazır məhsulun qablaşdırılması və qorunması
tətbiq olunacaq texnoloji istehsal üsulu, sınaqların aparılması
istehsalçı və istehlakçıların davranışları, istifadə ediləcək avadanlıq və materialların müəyyən edilməsi
məhsulun layihələndirilməsi və müqavilələrin bağlanması

569 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində nəzarətlə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- məhsulun yenidən emalı xərcləri
nəzarətçi-müfəttişlərin əmək haqqı xərcləri
nəzarət avadanlıq və cihazlarının alınması xərcləri
materialın analizi və sınaqdan keçirilməsi xərcləri
nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri

570 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsində «defektsiz məhsul istehsalına zəmanətin təmin edilməsi» ilə bağlı olan xərclərə aid deyil?

- keyfiyyətin planlaşdırılması və idarə edilməsi ilə əlaqədar xərclər
avadanlığa və alətə texniki xidmətin təşkili, heyətin öyrədilməsi ilə əlaqədar xərclər
zayın baş vermə səbəblərinin təhlili ilə əlaqədar xərclər
yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar xərclər
- məhsulun realizasiyası imkanlarının təhlili ilə əlaqədar xərclər

571 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aiddir?

- umumzavod xərcləri
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
məhsulun istehsalı ilə əlaqədar olan xərclər
məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
istehsal fəhlələrinin əmək haqqı

572 Aşağıdakılardan hansı keyfiyyətin təmin edilməsi ilə əlaqədar olan xərclərə aid deyil?

- məhsulun satışı ilə əlaqədar olan xərclər
- yoxlama və sınaqların keçirilməsi ilə əlaqədar olan xərclər
- reklamasiya hesabına məhsulun qiymətinin aşağı düşməsi
- zəy məhsulla əlaqədar olan xərclər
- keyfiyyətə nəzarəti həyata keçirən laboratoriya və digər xidmət sahələrinin saxlanması xərcləri

573 Məhsulun fiziki-kimyəvi və mexaniki xassələrinin xüsusi laboratoriya cihazlarının köməyi ilə dəqiq yoxlanılması hansı texniki nəzarət növünə aiddir?

- son
- ilkin
- keyfiyyət
- həndəsi
- seçmə

574 Məhsulun ölçülərinin xüsusi texniki vasitələr tətbiq etməklə yoxlanılması hansı texniki nəzarət növünə aiddir?

- son
- baxış
- həndəsi
- ilkin
- seçmə

575 İstehsal edilmiş məhsulun standartlara, texniki şərtlərə, fabrik-zavod normativlərinə uyğunluq dərəcəsinin yoxlanılması hansı texniki nəzarət növünə aiddir?

- son
- ilkin
- ucdantutma
- seçmə
- baxış

576 Müəyyən bir məhsulun hazırlanması prosesində onun ayrı-ayrı hissələrinin hazırlanmasına nəzarət hansı texniki nəzarət növünə aiddir?

- baxış
- ucdantutma
- ilkin
- aralıq
- seçmə

577 Kənardan alınan xammal və materialların keyfiyyətinin onların istehsala buraxılmamışdan əvvəl yoxlanılması hansı texniki nəzarət növünə aiddir?

- baxış
- seçmə
- ucdantutma
- ilkin
- aralıq

578 Aşağıdakılardan hansı texniki nəzarət şöbəsinin funksiyalarına aiddir?

- müəssisədə idarəetmənin keyfiyyətinə nəzarət etmək
- istifadə edilən avadanlıqların keyfiyyətli təmirinə nəzarət etmək
- texnikanın keyfiyyətinə nəzarət
- kənardan daxil olan xammal və materialların keyfiyyətinə nəzarət etmək

işçilərin ixtisas səviyyəsinin yüksəldilməsinə nəzarət etmək

579 Texniki şərtlər:

məhsulların satış bazarlarında satışına nəzarəti özündə əks etdirir
texnoloji proseslərin zəruri tələblərə uyğunluğunun yoxlanılması ilə əlaqədar olan əməliyyatları özündə əks etdirir
məhsulun hansı keyfiyyət kateqoriyasına aid edilməsini nəzərdə tutan təşilati-texniki və iqtisadi tədbirlər sistemidir

- məhsulun keyfiyyətinə, hazırlanması üsuluna, ona nəzarət edilməsi, qəbuluna, saxlanmasına və istismarlarına, təbii qinə olan əsas tələbləri özündə əks etdirir
məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir

580 Aşağıdakılardan hansı düzdür?

məhsulun keyfiyyətinə nəzarət məhsulların satış bazarlarında satışına nəzarəti özündə əks etdirir
standartlaşdırma - texnoloji proseslərin zəruri tələblərə uyğunluğunun yoxlanılması ilə əlaqədar olan əməliyyatları özündə əks etdirir
məmulatın etibarlılığı - məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir

- Məhsulun keyfiyyətinin attestasiyası - məhsulun hansı keyfiyyət kateqoriyasına aid edilməsini nəzərdə tutan təşilati-texniki və iqtisadi tədbirlər sistemidir
sertifikasiya - məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir

581 Aşağıdakılardan hansı səhvdir?

məhsulun keyfiyyətinə nəzarət - məhsulun müəyyən edilmiş standartlara, fabrik-zavod normativlərinə uyğunluğunun yoxlanılması ilə əlaqədar olan əməliyyatları özündə əks etdirir
sertifikasiya - məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksi-ni tapmış tələblərə cavab verməsinin sınaqdan keçirilməsidir

Məhsulun keyfiyyətinin attestasiyası - məhsulun hansı keyfiyyət kateqoriyasına aid edilməsini nəzərdə tutan təşilati-texniki və iqtisadi tədbirlər sistemidir

- məmulatın etibarlılığı - məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir
standartlaşdırma - normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir

582 Məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi:

məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada azalması deməkdir
məhsulların istehsalının faktiki həcmnin artması deməkdir
təklifin azalması deməkdir

- məhsulların sayının kəmiyyətə nisbi mənada artırılması deməkdir
işçilərin sayının ixtisar edilməsi deməkdir

583 Məmulatın estetik göstəriciləri:

məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir
məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərti ilə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsələrini özündə birləşdirir
məmulatın istismarının asanlığını ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsələrini özündə birləşdirir

- məmulatın oricinallığı, tamlığı, mühitə və üsluba uyğunluğu, özünün ifadəliyi, forma səlistliyi, görünüş kimi xassələri özündə birləşdirir
məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsələrini özündə birləşdirir

584 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi onun istifadəsi və ya istismarı prosesində ətraf mühitə ziyanlı təsirini xarakterizə edir?

etibarlılıq göstəriciləri.
məmulatın nəql olunma qabiliyyəti

- məmulatın estetik göstəriciləri
- ekoloji göstəricilər
- ergonomik göstəricilər

585 Məhsulun hansı keyfiyyət göstəricisi «insan-maşın-mühit» sistemini xarakterizə edir?

- ekoloji göstəricilər
- məmulatın estetik göstəriciləri
- texnolojilik göstəriciləri
- ergonomik göstəricilər
- patent-hüquq göstəriciləri

586 Aşağıdakılardan hansı məhsulun keyfiyyəti göstəricilərinə aid deyil?

- standartlaşdırma və eyniləşdirmə (unifikasiya) göstəriciləri
- məhsulun nəql olunma qabiliyyəti
- texnolojilik göstəriciləri
- məhsulun maya dəyəri
- məhsulun estetik göstəriciləri

587 Standartlaşdırma:

- normaların işlənilib hazırlanması (yaradılması) üzrə fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksi-ni tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir

588 Sertifikasiya:

- məmulatların konstruksiyasına daxil olan müvafiq hissələrin eyniləşdirilməsinə yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsulların istehsalı üçün məsrəf normalarının işlənilib hazırlanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir
- məhsullar üçün norma, qayda və xarakteristikaları müəyyənləşdirən fəaliyyətdir
- məhsul keyfiyyətinin standartlarda öz əksi-ni tapmış tələblərə cavab verməsini sınaqdan keçirilməsidir
- məhsulların istehsalı üçün müəyyən edilmiş normalar əsasında kadrlara tələbatın hesablanmasına yönəldilmiş fəaliyyətdir

589 Məmulatın etibarlılığı:

- məmulatın xidmət müddəti ərzində ətraf mühitə təsiri ifadə edən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar xərjlərinin aşağı olmasını şərtləndirən xassəsidir
- məmulatın istismarının asanlıqla ifadə edən və işçinin əmək məhsuldarlığını yüksəldən xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində istismar qabiliyyətini saxlamaq şərtlə onun üçün müəyyən edilmiş funksiyaları icra edə bilmək xassəsidir
- məmulatın xidmət müddəti ərzində aşınma sürətini ifadə edən xassəsidir

590 Texnolojilik göstəricilərinə nələr aiddir?

- maşının yığılmasının maya dəyəri, ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının istismarının mürəkkəbliyi, sürəti və məhsuldarlığı göstəriciləri aid edilir
- maşının ergonomik və estetik göstəriciləri aid edilir
- maşının yığılmasının mürəkkəbliyi, material-əmək, fondutumluğu göstəriciləri aid edilir
- maşının qabariti, işləmə prinsipləri, qiyməti əməktutumluğu göstəriciləri aid edilir

591 Məhsulun keyfiyyətinin attestasiyası:

- məhsulun keyfiyyətnə nəzarəti üsullarının işlənilib hazırlanmasıdır
- məhsulun keyfiyyətnə nəzarəti təmin edən təşilati-texniki və iqtisadi tədbirlər sistemidir
- məhsulun rəqabət qabiliyyətini müəyyən edən təşilati-texniki və iqtisadi tədbirlər sistemidir

- məhsulun hansı keyfiyyət kateqoriyasına aid edilməsini nəzərdə tutan təşilati-texniki və iqtisadi tədbirlər sistemidir
məhsulun təyinatına müvafiq olaraq müəyyən şəraitdə uzunmüddətli dövrdə qala bilmək qabiliyyətinin müəyyən edilməsidir

592 Texniki nəzarət işlərini həyata keçirmək üçün aşağıdakı üsullardan hansı tətbiq edilmir?

- öz-özünə texniki nəzarət üsulu
- xəbərdarlıq texniki nəzarət üsulu
- statistik təhlil üsulu
- analitik təhlil üsulu
- qəbul texniki nəzarət üsulu

593 Düzəldilmə mümkünlyünə görə qüsurlu məhsullar hansı qruplara bölünür?

- texniki cəhətdən qüsurlu məhsullar və texnoloji cəhətdən qüsurlu məhsullar
- müəssisə miqyasında düzəldilməsi mümkün olan qüsurlu məhsullar və texniki cəhətdən qüsurlu məhsullar
- iş yerində düzəldilməsi mümkün olan qüsurlu məhsullar və texniki cəhətdən qüsurlu məhsullar
- müəssisə miqyasında düzəldilməsi mümkün olan qüsurlu məhsullar və qəti qüsurlu məhsullar
- müəssisə miqyasında düzəldilməsi mümkün olan qüsurlu məhsullar və texnoloji cəhətdən qüsurlu məhsullar

594 Yaranma mənbələrinə görə qüsurlu məhsullar hansı qruplara bölünür?

- ucdantutma və seçmə
- texniki və texnoloji
- birölcülü və çoxölcülü
- zavoddaxili və zavodxarici
- səyyar və stasionar

595 Məhsulun keyfiyyəti:

- məhsulun dəyişən şəraitdə ucuz istehsal edilə bilməsidir
- məhsulun təyinatına müvafiq olaraq müəyyən dəyişən şəraitdə işləmək qabiliyyətini şərtləndirən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq olaraq müəyyən sabit şəraitdə işləmək qabiliyyətini şərtləndirən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq olaraq müəyyən şəxsi və istehsal tələbatını dəmək qabiliyyətini şərtləndirən xassələrin məcmusudur
- məhsulun təyinatına müvafiq olaraq müəyyən şəraitdə uzunmüddətli dövrdə qala bilmək qabiliyyətidir

596 Aşağıdakılardan hansı məhsulların nəzarətlə əhatə olunması əlamətinə görə texniki nəzarət işlərinə aiddir?

- son nəzarət
- stasionar texniki nəzarət
- texniki nəzarət baxış
- ucdantutma nəzarət
- aralıq nəzarət

597 Aşağıdakılardan hansı aparılması yerinə görə texniki nəzarət işlərinə aiddir?

- son nəzarət
- seçmə nəzarət
- texniki nəzarət baxış
- səyyar texniki nəzarət
- ilkin nəzarət

598 Aşağıdakılardan hansı nəzarət işlərinin xarakterinə görə texniki nəzarət işlərinə aiddir?

- son nəzarət

- seçmə nəzarət
- stasionar texniki nəzarət
- texniki nəzarət baxış
- ilkin nəzarət

599 Aşağıdakılardan hansı texniki nəzarətin növlərinə aid deyildir?

- qəbul nəzarəti
- planlı texniki nəzarət
- fəali texniki nəzarət
- perspektiv texniki nəzarət
- ötəri texniki nəzarət

600 Müəssisədə texniki nəzarət şöbəsinin funksiyasına aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəssisəni vaxtlı-vaxtında xammal və materiallarla təmin etmək;
- iş qrafikləri və istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında koordinasiyasının həyata keçirilməsi
- müəssisədə işçilərin mək haqqının vaxtlı-vaxtında verilməsinə nəzarət etmək
- məhsulun hazırlanması prosesində fabrik-zavod normativlərdən kənarlaşma halları müşahidə edərsə, onun istehsalını dayandırmaq.
- müəssisədə iş qrafikləri və istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün istehsal prosesinə operativ nəzarəti həyata keçirilmək

601 Müəssisədə texniki nəzarət şöbəsinin funksiyasına aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- məhsulun hazırlanması prosesində fabrik-zavod normativlərdən kənarlaşma halları müşahidə edərsə, onun istehsalını dayandırmaq
- tələblərə uyğun gəlməyən materialların istehsalda istifadəsini qadağan etmək
- tələblərə uyğun gəlməyən dəstləşdirici məmulatların istehsalda istifadəsini qadağan etmək
- müəssisədə işçilərin mək haqqının vaxtlı-vaxtında verilməsinə nəzarət etmək
- texnoloji intizama əməl etməyən işçiləri cəzalandırmaq

602 Məhsulun keyfiyyətinə nəzarət:

- məhsulların satış bazarlarında satışına nəzarəti özündə əks etdirir
- texnoloji proseslərin zəruri tələblərə uyğunluğunun yoxlanılması ilə əlaqədar olan əməliyyatları özündə əks etdirir
- istifadə edilən avadanlıqların vaxtlı-vaxtında təmir olunmasına nəzarəti özündə əks etdirir
- məhsulun müəyyən edilmiş standartlara, fabrik-zavod normativlərinə uyğunluğunun yoxlanılması ilə əlaqədar olan əməliyyatları özündə əks etdirir
- məhsul istehsalının vaxt normalarına uyğunluğunun yoxlanılması ilə əlaqədar olan əməliyyatları özündə əks etdirir

603 Aşağıdakılardan hansı texniki nəzarət şöbəsinin funksiyalarına aid deyil?

- məhsulların anbarlarda saxlanılmasına və istehlakçılara göndərilməsinə nəzarət
- texnoloji proseslərin gedişatına nəzarət etmək
- kənardan daxil olan xammal və materialların, yarımfabrikatların, kompleksləşdirici məmulatların keyfiyyətinə nəzarət etmək
- texnikanın keyfiyyətinə nəzarət
- hazır məhsulların qəbuluna nəzarət

604 Aşağıdakılardan hansı texniki nəzarətin növlərinə daxil deyil?

- qəbul nəzarəti
- planlı texniki nəzarət
- fəal texniki nəzarət
- normalaşdırılan texniki nəzarət
- ötəri texniki nəzarət

605 Texniki nəzarət işlərini həyata keçirmək üçün hansı üsullardan istifadə edilir?

- seçmə nəzarət və qarşılıqlı nəzarət üsullarından
- stasionar nəzarət və öz-özünə nəzarət üsullarından
- həndəsi nəzarət, öz-özünə nəzarət və qarşılıqlı nəzarət üsullarından
- statistik texniki nəzarət, öz-özünə nəzarət və qarşılıqlı nəzarət üsullarından
- səyyar və son nəzarət üsullarından

606 Nəzarət əməliyyatlarının aparılması yerinə görə texniki nəzarət işləri necə qruplaşdırılır?

- səyyar və son nəzarət
- ucdantutma və seçmə nəzarət
- texniki nəzarət baxış, həndəsi və keyfiyyəti nəzarət
- səyyar və stasionar texniki nəzarət
- ilkin, aralıq və son nəzarət

607 Nəzarət işlərinin xarakterinə görə texniki nəzarət işləri necə qruplaşdırılır?

- həndəsi və son nəzarət
- ucdantutma və seçmə nəzarət
- səyyar və stasionar texniki nəzarət
- texniki nəzarət baxış, həndəsi və keyfiyyəti nəzarət
- ilkin, aralıq və son nəzarət

608 Texniki nəzarət işləri hansı əlamətə görə qruplaşdırılır?

- nəzarət işlərinin xarakterinə görə
- məhsulların nəzarətlə əhatə olunması əlamətinə görə
- nəzarət əməliyyatlarının aparılması yerinə görə
- nəzarətədicilərin sayına görə
- istehsal mərhələsini əhatə etməsinə görə

609 Müəssisədə fasiləsiz işləyən nəqliyyat vasitələrinin və ya konveyerlərin sayı necə müəyyən olunur?

- yük daşımanın qeyri-ahəngdarlığını nəzərə alan əmsalın daşınan yüklərin həcminə vurmaqla
- nəqliyyat vasitəsinin yükləmə qabiliyyətinin nəqliyyat vasitələrinin sayına vurmaqla
- nəqliyyat vasitəsinin saatlıq məhsuldarlığının saatlıq daşınmalı yükün həcminə bölməklə
- bir saatlıq yükdaşımanın həcmi və nəqliyyat vasitəsinin saatlıq məhsuldarlığına bölməklə
- sutkalıq yükdaşımanın həcmi aydakı günlərin sayına vurmaqla

610 Müəssisədə nəqliyyat tsiklinə aşağıdakı amillərin hansından asılı deyildir?

- bir yüklənməyə və bir boşaltmaya sərf olunan vaxt
- nəqliyyat vasitəsinin yüklə hərəkət sürətidir
- yüklərin yükləndiyi və boşaldıldığı iki məntəqə arasındakı məsafə
- nəqliyyat vasitəsinin yükləmə qabiliyyəti
- nəqliyyat vasitəsinin yüksüz hərəkət sürətidir

611 Müəssisədə nəqliyyat vasitəsinin sutkalıq məhsuldarlığı aşağıdakı amillərin hansından asılı deyildir?

- nəqliyyat tsikli
- nəqliyyat vasitəsinin yükləmə qabiliyyəti
- nəqliyyat vasitəsinin yükləmə qabiliyyətindən istifadə əmsalı
- sutkalıq daşınmalı yükün həcmi
- nəqliyyatın sutkalıq vaxt fondu

612 Müəssisədə sexlərarası daşımalar üçün fasiləli fəaliyyət göstərən nəqliyyat vasitələrinin sayı necə müəyyən olunur?

yük daşımının qeyri-ahəngdarlığını nəzərə alan əmsalın daşınan yüklərin həcminə vurmaqla nəqliyyat vasitəsinin yükqötürmə qabiliyyətinin nəqliyyat vasitələrinin sayına vurmaqla nəqliyyat vasitəsinin sutkalıq məhsuldarlığının sutkalıq daşınmalı yükün həcminə bölməklə

- sutkalıq daşınmalı yükün həcmi nəqliyyat vasitəsinin sutkalıq məhsuldarlığına bölməklə sutkalıq yükdaşımının həcmi aydakı günlərin sayına vurmaqla

613 Müəssisədə nəqliyyat vasitələrini seçərkən hansı şərtləri nəzərə almaq zəruridir?

nəqliyyat vasitələrinin xidmət göstərdikləri sahədə əmək məhsuldarlığını yüksəltməsi imkanı nəqliyyat vasitələri xidmət etdikləri istehsal proseslərinin texniki və təşkilati xüsusiyyətləri yük axınlarının göstəriciləri

- yeni nəqliyyat vasitələri növlərinin yaradılması üzrə elmi-tədqiqat və təcrübə işlərinin dəyəri nəqliyyat vasitələri iqtisadi göstəricilərinə görə mövcud variantlar arasında ən səmərəli olması

614 Yük axınlarının göstəricilərinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

yüklərin qabarit ölçüləri
yüklərin hərəkət yolu
yüklərin hərəkət məsafəsi

- yüklərin saxlanma yeri
yüklərin fiziki-texniki xüsusiyyətləri

615 Dairəvi reyslər sxemində sexlərin xammal və materiallarla təminatı necə həyata keçirilir?

anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə sax-la-yır və onlar xammal və materiallarla müxtəlif reyslərlə təchiz edilir
anbar bir deyil, bir neçə sexlə fərdi şəkildə əlaqə sax-la-yır və onları ayrı-ayrılıqda xammal və materiallarla təchiz edilir
nəqliyyatın hər bir sexə doğru sə-fəri yüklə, anbara qayıdanda boş, yaxud tara ilə olur

- eyni zonada yerləşən bir neçə is-teh-lakçı sex xammal və materiallarla bir reyslə təchiz edilir müxtəlif zonalarda yerləşən is-teh-lakçı sexlər xammal və materiallarla ayrı-ayrı reyslərlə təchiz edilir

616 Dispetçer mərkəzinə aşağıdakılardan hansı aid deyildir?

- dispeçer avadanlıqlarının istehsalı sexi
köməkçi avadanlıq və aparatlar olan otaq
dispetçer lövhəsi
dispetçer pultu
dispetçerin iş yeri

617 Dispetçerləşdirməyə aşağıdakılardan nəyi əhatə etmir?

- texnoloji proseslərin layihələndirilməsini
texnoloji maşın və mexanizmlərin işinin uçotunu
nəqliyyat vasitələrinin operativ bölgüsünü
material ehtiyatlarının operativ bölgüsünü
texnoloji proseslərin idarə edilməsi

618 Müəssisədə istehsal prosesinin operativ tənzimlənməsinin əsas prinsiplərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

operativ tənzimləmə mütənəasib, proporsional və düzxətli olmalıdır
operativ tənzimləmə kompleks xarakter daşınmalı və uzunmüddətli olmalıdır
operativ tənzimləmə faydalı, səmərəli və planlı olmalıdır
operativ tənzimləmə davamlı, sabit və fasiləsiz olmalıdır

- operativ tənzimləmə planlı, kompleks xarakter daşınmalı və qənaətçil olmalıdır

619 Müəssisənin qeyri-ahəngdar işləməsi aşağıdakılardan hansına təsir göstərmir?

- işçilərin ixtisas səviyyələrinin azaldır

məhsulun keyfiyyətinə mənfi təsir göstərir
maddi-enerji ehtiyatlarından istifadəni pisləşdirir
əmək ehtiyatlarından istifadəni pisləşdirir
mövcud istehsal güclərindən istifadəni pisləşdirir

620 İstehsal prosesinə operativ nəzarət üçün aşağıdakılardan hansından istifadə edilmir?

hazır məhsulların qəbul olunması haqqındakı aktlardan
növbə-günlük tapşırıqların yerinə yetirilməsi haqqındakı hesabatlardan
iş vərəqələrindən
marşrut xəritələrindən

- müəssisənin baş planından

621 Texnoloji intizam dedikdə:

- istehsal prosesində məhsul hazırlanması texnologiyasının tələblərinə əməl olunması başa düşülür
istehsal prosesində məhsulun keyfiyyətinin yüksəldilməsi başa düşülür
müəssisədə yeni texnologiyaların yaradılmasını nəzərdə tutulur
müəssisədə kadrların vaxtlı-vaxtında attestasiya olunması başa düşülür
müəssisədə hesablanan vergilərin vaxtlı-vaxtında ödənilməsi başa düşülür

622 Müəssisədə istehsala operativ nəzarət zamanı aşağıdakılardan hansından istifadə edilmir?

- növbə-günlük tapşırıqların yerinə yetirilməsi haqqındakı hesabatlardan
işçilərin əmək kitabçalarından
marşrut xəritələrindən
hazır məhsulların qəbul olunması haqqındakı aktlardan
iş vərəqələrindən

623 Müəssisədə istehsalın ahəngdar gedişatının təmin olunmasının mühüm şərti hansıdır?

- uzunmüddətli planların düzgün əsaslandırılması
ortamüddətli planların düzgün əsaslandırılması
ucuz xammal və materiallardan istifadə edilməsi
- istehsalın operativ tənzimlənməsi
məhsuldar maşın və avadanlıqların tətbiq

624 Müəssisənin fəaliyyətinin aşağıdakılardan hansını təmin edə bilməz?

- boşdayanma hallarını aradan qaldırılmasını
işçilərin ixtisas səviyyəsinin yüksəldilməsini
maddi-enerji ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsini
maliyyə-əmək ehtiyatlarından səmərəli istifadə edilməsini
maşın və texnoloji avadanlıqlardan səmərəli istifadə edilməsini

625 Maşınqayırma zavodlarında operativ-istehsal planlaşdırılmasının hansı sistemi tətbiq edilmir?

- standart-plan
hissələr üzrə
maşın-mühit-insan
maşın-komplekt
komplekt-qovşaq

626 Aşağıdakılardan hansı müəssisənin və onun istehsal bölmələrinin ahəngdar işləməsinin əsas təşkilati-texniki şərtlərinə aid deyil?

- istehsalın vaxtlı-vaxtında maddi-enerji ehtiyatları ilə təchiz olunması
istehsal avadanlıqlarının amortizasiya normalarının artırılması
istehsalın və əməyin düzgün təşkili və onun təkmilləşdirilməsi

məhsul buraxılışı üzrə tapşırıqların elmi cəhətdən əsaslandırılması
məhsulun keyfiyyəti üzərində operativ nəzarətin səmərəli təşkili

627 Müəssisənin qeyri-ahəngdar işləməsi onun fəaliyyətinə necə təsir göstərir?

xammal və materiallardan daha səmərəli istifadə olunur

- istehsal heyətindən səmərəli istifadə olunmur
istehsal güclərindən səmərəli istifadə olunur
müəssisənin səmərəliliyi artır
məhsulun keyfiyyəti yüksəlir

628 İstehsalın ahəngdarlığı dedikdə,

əvvəlcədən tərtib edilmiş plan-qrafik əsasında eyni vaxt müddəti ərzində (məsələn, 10 günlükdə, ayda və s.) eyni sayda avadanlıqların işləməsi nəzərdə tutulur

əvvəlcədən tərtib edilmiş plan-qrafik əsasında eyni vaxt müddəti ərzində (məsələn, 10 günlükdə, ayda və s.) eyni miqdarda məhsul buraxılışı nəzərdə tutulur

- dövrlər (ay, 10 günlük, gün, saat) üzrə bərabər, yaxud artan ölçüdə (əgər bu planda nəzərdə tutulmuşdursa) məhsul buraxılışı nəzərdə tutulur
əvvəlcədən tərtib edilmiş plan-qrafik əsasında eyni vaxt müddəti ərzində (məsələn, 10 günlükdə, ayda və s.) eyni sayda işçilərin işləməsi nəzərdə tutulur
eyni müddət ərzində fərqli sayda fəhlələrin işləməsi nəzərdə tutulur

629 Birqərarlıq əmsalının hansı ədədə yaxın olması müsbət hal hesab edilir?

0,5

0

-1

- 1

10

630 Müəssisədə birqərarlılıq əmsalı necə hesablanır?

müəssisədə əmək haqqının vaxtlı-vaxtında verilməsinin müəyyən olunması əsasında

- müəyyən dövr ərzində plan üzrə müəssisənin istehsal edəcəyi məhsulun həcmi həmin dövrdə faktiki istehsal edilmiş məhsulun həminə bölməklə
müəyyən dövr ərzində plan üzrə müəssisədə işləyəcək işçilərin sayını həmin dövrdə faktiki işləyənlərin sayına bölməklə
müəyyən dövr ərzində plan üzrə müəssisədə işləyəcək avadanlıqların sayını həmin dövrdə faktiki işləyənlərin sayına bölməklə
müəyyən dövr ərzində plan üzrə müəssisədə işləyəcək əsas fəhlələrin sayını həmin dövrdə faktiki işləyənlərin sayına bölməklə

631 Müəssisənin (sexin, istehsal sahəsinin) birqərarda işləməsi dedikdə

eyni müddət ərzində fərqli sayda fəhlələrin işləməsi nəzərdə tutulur

əvvəlcədən tərtib edilmiş plan-qrafik əsasında eyni vaxt müddəti ərzində (məsələn, 10 günlükdə, ayda və s.) eyni sayda əsas fəhlələrin işləməsi nəzərdə tutulur

- əvvəlcədən tərtib edilmiş plan-qrafik əsasında eyni vaxt müddəti ərzində (məsələn, 10 günlükdə, ayda və s.) eyni miqdarda məhsul buraxılışı nəzərdə tutulur
əvvəlcədən tərtib edilmiş plan-qrafik əsasında eyni vaxt müddəti ərzində (məsələn, 10 günlükdə, ayda və s.) eyni sayda işçilərin işləməsi nəzərdə tutulur
əvvəlcədən tərtib edilmiş plan-qrafik əsasında eyni vaxt müddəti ərzində (məsələn, 10 günlükdə, ayda və s.) eyni sayda avadanlıqların işləməsi nəzərdə tutulur

632 Müəssisədə dispetçer xidmətinin tərkibinə nələr daxildir?

plan-dispetçer bürosu, sahənin dispetçeri və əsas sexlər

- istehsal-dispetçer şöbəsi, plan-dispetçer bürosu və sahənin dispetçeri
istehsal-dispetçer şöbəsi, əmək haqqı şöbəsi və operativ istehsal bölməsi
istehsal-dispetçer şöbəsi, plan-dispetçer bürosu və loqistika xidməti
bütün cavablar düzgündür

633 Dispetçerləşdirmə:

müəssisədə idarəetmə sisteminin formalaşdırılması və heyətin idarəedilməsi üzrə tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

müəssisədə istehsalın səmərəliliyinin yüksəldilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

istehsal proqramının tərtibinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini əhatə edir

- iş qrafikləri və istehsal proqramını yerinə yetirmək üçün müəssisənin ayrı-ayrı bölmələri arasında, yaxud bir neçə müəssisə arasında birgə işin təmin olunması məqsədilə istehsal proseslərinin idarə olunmasının koordinasiyası və onlara operativ nəzarətin mərkəzləşdirilməsidir
- müəssisədə investisiya qoyuluşlarının səmərəliliyinin yüksəldilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

634 İstehsal prosesində operativ tənzimlənmənin əsas şərti nədən ibarətdir?

avadanlıqları yerləşdirmək

- texnoloji intizama riayət etmək
- maddi stimullaşdırma
işin lahiyələşdirilməsi
işçiləri yerləşdirmək

635 Müəssisədə operativ-istehsal planlaşdırılması:

müəssisədə idarəetmə sisteminin təkmilləşdirilməsi üzrə tədbirləri əks etdirir

- müəssisənin inkişaf planının məkan və zaman baxımından konkretləşdirilməsinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

istehsal proqramının tərtibinə yönəldilmiş tədbirlər sistemini özündə əks etdirir

müəssisədə peşə və ixtisaslar üzrə işçilərə tələbatın hesabdanmasıdır

müəssisədə maliyyə vəsaitlərinə tələbatın hesablanması və maliyyə vəsaitlərdən səmərəli istifadə məsələlərini əks etdirir

636 Müəssisədə operativ-istehsal planlaşdırılmasının əsas vəzifələrinə aid deyil:

- müəssisədə peşə və ixtisaslar üzrə işçilərə tələbatın hesabdanması
- zaman və məkan baxımından material resurslarının hərəkət qrafiklərinin tərtibi və onun icraçılara təqdim edilməsi
mütərəqi təqvim-plan normativlərinin hazırlanması
yerinə yetirilməsi müddətləri göstərilməklə tapşırıqların konkretləşdirilməsi və sex, sahə, briqada və iş yerlərinə göndərilməsi
istehsal proqramının və müəssisənin inkişaf planının digər göstəricilərinin vaxta görə yerinə yetirilməsinin dəqiqləşdirilməsi

637 İstehsal prosesinin operativ tənzimlənməsinin məqsədi nədən ibarətdir?

müəssisədə istehsal gücündən istifadənin yaxşılaşdırılması üzrə tədbirlərin işlənilib hazırlanması

- texnoloji proseslərin müəyyən edilmiş normativlərdən və üsullardan kənarlaşma hallarının aradan qaldırılması üçün zəruri texniki-təşkilati tədbirlərin işlənilib hazırlanması
- müəssisənin istehsal proqramının yerinə yetirilməsi üçün zəruri işçi heyətinin formalaşdırılması
müəssisədə əmək kollektivinin sosial inkişafı üçün tədbirlərin işlənilib hazırlanması
müəssisədə yeni və mütərəqqi norma və normativlərinin işlənilib hazırlanması

638 Aşağıdakılardan hansı iş gününün fotoqrafiyası üsullarına aid deyil?

fərdi

- aralıq
- marşrut
briqada
kütləvi

639 İş gününün fotoqrafiyası:

müəssisədə kadrların vaxtı-vaxtında attestasiya olunmasına əsaslanır

- bütün iş günü (növbə) ərzində iş vaxtı sərfini öyrənməklə iş vaxtı itikisinin səbəblərinin və kəmiyyətini müəyyən edilməsinə əsaslanır
istehsal prosesinin özündə iş vaxtı sərfinin müşahidə edilməsinə və ölçülməsinə əsaslanır
istehsal edilən məhsulların standartlardan kənarlaşmalarının müəyyən edilməsinə əsaslanır
müəssisənin və onun istehsal bölmələrinin ahəngdar işləməsinə əsaslanır

640 Xronometraj:

- istehsal prosesinin özündə iş vaxtı sərfinin müşahidə edilməsinə və ölçülməsinə əsaslanır
müəssisənin və onun istehsal bölmələrinin ahəngdar işləməsinə əsaslanır
müəssisədə kadrların vaxtı-vaxtında attestasiya olunmasına əsaslanır
istehsal edilən məhsulların standartlardan kənarlaşmalarının müəyyən edilməsinə əsaslanır
bütün iş günü (növbə) ərzində iş vaxtı sərfini öyrənməklə iş vaxtı itikisinin səbəblərinin və kəmiyyətini müəyyən edilməsinə əsaslanır

641 Texniki vaxt normasının tərkib hissəsi olan operativ vaxta nələr daxildir?

- köməkçi və hazırlıq-tamamlama vaxtları
əsas və köməkçi vaxtlar
əsas və tənəfüs vaxtları
iş yerinə xidmət və tənəfüs vaxtları
əsas və hazırlıq-tamamlama vaxtları

642 Maşınqayırma zavodlarında emal olunan məmulatın dəzgahın üzərinə qoyulmasına, bərkidilməsinə və emaldan sonra götürülməsinə, nəzarət ölçmələrinə sərf olunan vaxt texniki vaxt normasının hansı ünsürünə aiddir?

- iş yerinə xidmət vaxtına
hazırlıq-tamamlama vaxtına
köməkçi vaxta
əsas vaxta
tənəfüs vaxtına

643 Texniki vaxt normasının tərkib hissəsi olan əsas vaxtın kəmiyyətinə hansı amil təsir göstərir?

- müəssisənin istehsal quruluşu
texnoloji prosesin xarakteri və mürəkkəblik dərəcəsi
hazırlanan məhsulun dəyəri və keyfiyyəti
müəssisənin istehsal gücü və avadanlıqlarının sayı
normalaşdırılan dövrüyyə vəsaitlərinin həcmi

644 Texniki vaxt normasının tərkib hissəsi olan hazırlıq-tamamlama vaxtının kəmiyyətinə hansı amil təsir göstərmir?

- hazırlanan məhsulun dəyəri
istehsalın təşkili tipi
normalaşdırılan əməliyyatın texnologiyası
əməyin təşkili səviyyəsi
avadanlığın konstruksiyası və xarakteri

645 Texniki vaxt normasının tərkib hissəsi olan hazırlıq-tamamlama vaxtına nə daxil deyildir?

- hazır məhsulu rəsmiləşdirib təhvil verməyə sərf olunan vaxt
alət və tərtibatları qurmağa və çıxarıb götürməyə
tapşırıq və çertyojla tanış olmağa
iş yerinə xidmət vaxtı
avadanlığı sazlamağa sərf olunan vaxt

646 Aşağıdakı hallardan hansında xidmət normasından istifadə edilmir?

yağlayıcı fəhlələrə tələbatın müəyyən edilməsində
nəzarətçilərə tələbatın müəyyən edilməsində
elektrik montyorlarına tələbatın müəyyən edilməsində

- müəyyən detalların emalı ilə məşğul olan əsas fəhlələrə tələbatın müəyyən edilməsində
süpürgəsilərə tələbatın müəyyən edilməsində

647 Müəyyən işin həcmi yerinə yetirmək üçün tələb olunan fəhlələrin sayı hansı normanı əks etdirir?

xidmət norması
məsrəf norması
vaxt norması

- say norması
hasilat norması

648 Növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud bir işçinin xidmət etməli olduğu mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarı hansı normanı əks etdirir?

hasilat norması
məsrəf norması
vaxt norması

- xidmət norması
say norması

649 Vaxt vahidində bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarı hansı normanı əks etdirir?

xidmət norması
məsrəf norması
vaxt norması

- hasilat norması
say norması

650 Məhsul (iş) vahidi istehsalına sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış həcmi hansı normanı əks etdirir?

say norması
vaxt norması
xidmət norması
hasilat norması
məsrəf norması

- vaxt norması
xidmət norması
hasilat norması
məsrəf norması

651 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı əməyin elmi təşkilinə daxildir?

müəssisədə istehsal hazırlığının təşkilinin təkmilləşdirilməsi
istehsalın ərazi üzrə səmərəli yerləşdirilməsi
müəssisələrdə əmək məhsuldarlığının hesablanması

- işçilərin səmərəli yerləşdirilməsi
əsas fondların strukturun təkmilləşdirilməsi

652 Sənaye müəssisələrində əməyin təşkilinin vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

iş vaxtının dəqiq uçota alınmasının səmərəli üsullarının və qaydalarının tətbiq olunması
istehsalatda texnoloji və əmək intizamına əməl olunmasını təmin edilməsi
əlverişli iş şəraitini yaradılması

- istehsalatda yeni texniki və texnologiyasının tətbiq edilməsi
əmək kollektivinin yaradıcılıq təşəbbüsünün stimullaşdırılması

653 Əməyin normalaşdırılmasında hansı norma növündən istifadə edilmir?

- xidmət norması
- say norması
- vaxt norması
- məsrəf norması
- hasilat norması

654 İş yerinə xidmət vaxtı norması nədir?

rəhbərə bilavasitə tabe olan işçilərin sayının plan ölçüsüdür

- fəhlənin avadanlıqların və iş yerinin işçi vəziyyətdə saxlanması ilə əlaqədar sərf etdiyi vaxtın plan ölçüsüdür müəyyən işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan müəyyən peşə-ixtisas tərkibdə işçilərin sayının plan ölçüsüdür məhsul vahidinin hazırlanması və ya müəyyən həjmdə işin yerinə yetirilməsi üçün zəruri olan iş vaxtının plan ölçüsüdür müəyyən müddət ərzində briqada tərəfindən yerinə yetirilməli olan zəruri çeşid və həcmdə işlərin plan ölçüsüdür

655 Müəssisədə əməyin normalaşdırılması nəyi təmin etmir?

əməyin nəticələrini qiymətləndirməyi

əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsi tapşırığını əsaslandırmağı
peşə və ixtisas üzrə işçilərin zəruri sayını hesablamağı

- istehsal olunan məhsulların satış imkanlarını müəyyən etməyi
istehsal olunan detal, qovşaq və məmulatın plan əməktutumunu müəyyən etməyi

656 Aşağıdakı əlamətlərdən hansı əməyin elmi təşkilinə daxil deyil?

yaradıcılıq fəaliyyətini stimullaşdıran şərait yaradılması

əmək üsulları və şəraitinin təkmilləşdirilməsi

işçilərin səmərəli yerləşdirilməsi

- müəssisələrdə əmək məhsuldarlığının hesablanması
hər bir işçinin və kollektivinin yüksək son nəticələrə görə maddi və mənəvi stimullaşdırılmasının daha səmərəli metod və formalarının işlənilib hazırlanması

657 Əməyin elmi təşkili nədir?

müasir elmin nailiyyətləri əsasında istehsalın təşkilidir

müasir texnologiya əsasında əməyi təşkil etməkdir

müasir texnika əsasında əməyi təşkil etməkdir

- elmin və qabaqcıl istehsalat təcrübəsinin nailiyyətləri əsasında əməyi təşkil etmək deməkdir müəssisədəidarə etmə aparatının işinin təkmilləşdirilməsidir

658 İş vaxtının ölçülməsində ən geniş yayılmış üsul hansıdır?

müşahidə üsulu

öz-özünü fotoqrafiya

fotoqrafiya

- xronometraj
marşrut fotoqrafiyası

659 Əməyin normalaşdırılmasında hansı üsul əsas hesab edilir?

təcrübəvi-statistik üsul

statistik üsul

təcrübəvi üsul

- texniki cəhətdən əsaslandırılmış üsul
analitik üsul

660 Əməyin təşkilinə aid olmayan nədir?

əməyin stimullaşdırılması

işçilərin arasında iş bölgüsünün aparılması

işçilərin işə qəbul olunması

- istehsalın texniki səviyyəsinin yüksəldilməsi
kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanması

661 Müəssisə ərazisinin yaşıllaşdırılması əmək şəraitini formalaşdıran hansı qrup amillərə aiddir?

- estetik
fizioloji
psixoloji
gigenik
sanitar

662 Müəssisədə əməyin estetik şəraiti formalaşdıran amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- səs-küyün səviyyəsi
xüsusi paltar dəsti ilə təminat
müəssisə ərazisinin yaşıllaşdırılması
binaların rəng tərtibatı
iş yerlərinin rəng tərtibatı

663 Müəssisədə əməyin estetik şəraiti formalaşdıran amillərə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- müəssisə ərazisinin yaşıllaşdırılması
əsəbi-emosional gərginlik
ultrabənəvşəyi şüalanmanın səviyyəsi
səs-küyün səviyyəsi
havanın tozlu olması

664 Müəssisədə əməyin psixofizioloji şəraiti formalaşdıran amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- iş yerlərinin rəng tərtibatı
əsəbi-emosional gərginlik
iş tempi
analizator funksiyalarının gərginliyi
işçinin fiziki yüklənmə səviyyəsi

665 Müəssisədə əməyin psixofizioloji şəraiti formalaşdıran amillərə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- işıqlandırma səviyyəsi
əsəbi-emosional gərginlik
havanın tozlu olması
səs-küyün səviyyəsi
ultrabənəvşəyi şüalanmanın səviyyəsi

666 Müəssisədə əməyin sanitar-gigenik şəraiti formalaşdıran amillərə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- işçinin fiziki yüklənmə səviyyəsi
əsəbi-emosional gərginlik.
- işıqlandırma səviyyəsi
iş yerlərinin rəng tərtibatı
analizator funksiyalarının gərginliyi

667 Müəssisədə əməyin sanitar-gigenik şəraiti formalaşdıran amillərə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- işıqlandırma səviyyəsi
səs-küyün səviyyəsi
havanın tozlu olması
- əsəbi-emosional gərginlik
ultrabənəvşəyi şüalanmanın səviyyəsi

668 Müəssisə miqyasında əmək kollektivinin sosial inkişafının planlaşdırılması obyektlərinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- iş maşınlarından intensiv istifadə
- müəssisənin quruluşunun təkmilləşdirilməsi
- rəhbər kadrların xidməti vəzifə üzrə hərəkətin idarə olunması
- əmək kollektivinin iş şəraiti
- istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək

669 Əmək haqqının səviyyəsinə təsir göstərməyən amil hansıdır?

- işin xarakteri
- əmək bazarının konyunkturası
- fərdi əmək müqaviləsinin şərtləri
- müəssisənin yaşayış yerinə yaxınlığı
- dövlətin sosial siyasəti

670 Əmək haqqı nədir?

- müəssisədə işçilərə yaxşı işlədiklərinə görə ödənilən mükafatlar
- işçinin ixtisas dərəcəsi əsasında ödənilən vəsait
- vaxtilə müəssisədə işləyib, lakin indi təqaüddə olan işçilərə müəssisələrin ödədiyi vəsait
- iş qüvvəsinin kəmiyyəti və keyfiyyətinə görə işçiyə müəssisə tərəfindən ödənilən pul vəsaitidir
- işəgötürənin işçi ilə bağladığı müqaviləyə görə onun işdən çıxdığı halda ödədiyi vəsait

671 Müəssisədə əmək şəraitinin təmin edilməsinə aşağıdakılardan hansı aid deyil?

- kollektivdə əlverişli sosial-psixoloji mühitin yaradılması
- iş yerində əmək şəraitinin sanitar normalarına müvafiq olması
- işçilərin icra etdikləri işin məzmunu və xarakteri baxımından razı olmalarının təmin olunması
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanmasını təmin etmək
- işçilərin təşkilati-texniki təminatının yüksək olması

672 Müəssisədə kollektivin sosial inkişafının əsas vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı aiddir?

- istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək
- kadrların hazırlanması və yenidən hazırlanmasını təmin etmək
- əmək kollektivində iş bölgüsünü optimallaşdırmaq
- istehsal şəraitini yaxşılaşdırmaq
- istehsala daha məhsuldar avadanlıqları tətbiq etmək

673 Müəssisədə kollektivin sosial inkişafının əsas vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı aid deyildir?

- istehsal şəraitini yaxşılaşdırmaq
- təhlükəsiz iş şəraitini yaratmaq
- əmək kollektivinin həyat şəraitini yüksəltmək
- istehsalın texniki səviyyəsini yüksəltmək
- sosial ədalət prinsipini həyata keçirmək

674 Müəssisənin əmək kollektivinə aşağıdakılardan hansı daxil deyildir?

- fəhlələr
- sexin əmək kollektivi
- istehsal sahəsinin əmək kollektivi
- müəssisənin təsisçiləri
- mühəndis-texniki işçilər

675 Aşağıdakı fikirlərdən hansı əmək kollektivlərinin sosial problemlərin həllində rolu baxımından düzgün deyil?

əmək kollektivlərində işçini həyat tərzi formalaşır
 əmək kollektivləri cəmiyyətin təşkilində xüsusi yerə malikdirlər
 hər bir müəssisədə əmək münasibətləri sosial proseslərin başlanğıcını, əsasını təşkil edir

- əmək kollektivləri müəssisənin təsis edilməsində əsas rol oynayır
 əmək kollektivi hər bir işçinin yaradıcı potensialını həyata keçirdiyi bir yerdir

676 Aşağıdakılardan hansı müəssisədə işçilərin iş qabiliyyətinin artmasına müsbət təsir göstərir?

növbədaxili boşdayanmaların artması
 istehsal edilən məhsulların qiymətinin artması
 bazarda tələbin artması

- növbədaxili reqlamentləşdirilmiş istirahətin tətbiqi
 müəssisənin qurluşunun dəyişdirilməsi

677 Müəssisədə iş şəraitini yaxşılaşdırmaq üçün hansı amil nəzərə alınmır?

səsin səviyyəsi
 normal temperatur
 düzgün işıqlandırma

- işçilərin ixtisas səviyyəsi
 istehsalat mühitinin orqanizmə təsiri

678 Müəssisədə sosial inkişaf üzrə qrupun funksiyalarına aşağıdakılardan hansı daxildir?

elmi cəhətdən əsaslandırılmış normativ və normaları işləyib hazırlamaq
 əmək məhsuldarlığının yüksəldilməsinə və fondveriminin artırılmasına nail olmaq
 buraxılacaq məhsulların keyfiyyətini mütəmadi olaraq yaxşılaşdırmaq

- əmək kollektivinin iş şəraitini yaxşılaşdırmaq üçün tədbirlər işləyib hazırlamaq
 istehlakçıların sifarişlərinin vaxtında və tələb olunan keyfiyyətdə yerinə yetirilməsini təmin etmək

679 Müəssisə miqyasında əmək kollektivinin sosial inkişafının planlaşdırılması obyektləri aşağıdakılardan hansı aid deyil?

işçilərin maddi təminatı
 işçilərin mədəni-texniki inkişaf səviyyəsi
 əmək kollektivinin sosial və peşə qurluşu

- iş maşınlarından intensiv istifadə
 əmək kollektivinin iş şəraiti

680 Əmək kollektivinin sosial inkişafını idarə edərkən hansı amil nəzərə alınır?

unifikasiya
 avadanlıqların amortizasiyası
 fondverimi

- psixoloji
 təmirəyararlılıq

681 Əmək kollektivinin sosial inkişafını idarə edərkən hansı amil nəzərə alınmır?

sosioloji
 estetik
 psixoloji

- unifikasiya
 sanitariya-gigienik

682 Müəssisədə sosial inkişaf üzrə qrupun vəzifələrinə aşağıdakılardan hansı daxil deyil?

kollektivinin sosial inkişafı üzrə planı işləyib hazırlamaq

əmək kollektivinin sosial inkişafı üzrə planın işlənilib hazırlanmasında iştirak edən bütün qrup və büroların fəaliyyətini əlaqələndirmək

sosial yönümlü məlumatların toplanmasında iştirak edən işçilərə-tədqiqatçılara metodik rəhbərlik və kömək etmək

- müəssisələrdə əmək məhsuldarlığının hesablamaq
- sosial məsələlərlə əlaqədar işlərə operativ nəzarət etmək

683 Aşağıdakı hansı müəssisədə sosial xidmətin qarşısında vəzifələrə aid deyil?

sosial yönümlü tədbirlərin yüksək səmərə verilməsinə nail olunmasını təmin etmək

sosial şəraitin təşkilinin təkmilləşdirilməsi

əmək kollektivinin sosial inkişafının təşkili üzrə sosial yönümlü tədbirlərin layihələndirilməsi

- müəssisədə əməyin fondla silahlılığının yüksəldilməsi üzrə tədbirlərin layihələndirilməsi
- yönümlü tədbirlərin işlənilib hazırlanmasında və həyata keçirilməsində əmək kollektivlərinin geniş iştirak etməsini təmin etmək

684 Hazırlıq ehtiyatının həcmi necə hesablanır?

materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt-a nisbəti kimi

- materialdan orta günlük məsrəf norması materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt-a vurulur
- istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmnin materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxta nisbəti kimi
- materialdan orta günlük məsrəf norması istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcminə vurulur
- materialın kəmiyyət və keyfiyyətə qəbuluna və istehsal istehlakı üçün hazırlanmasına sərf edilən vaxt-dövrüyyə vəsaitlərinin orta qalığına vurulur

685 Cari ehtiyatın maksimum həcmi necə hesablanır?

- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı istehsal proqramına vurulur
- orta günlük material məsrəfi norması istehsal proqramına vurulur
- iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalı orta günlük material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- orta günlük material məsrəfi norması iki məhsul göndərilməsi arasındakı vaxt intervalına nisbəti kimi

686 Müəssisədə mövsümi ehtiyat hansı hallarda yaranır?

müəssisənin xammal və materialla təminatında onun miqdarı, və ya vaxt-taşırılığında kənarlaşmalar baş verən zaman istehsalın fasilələsizliyini təmin etmək məqsədilə

istehsal prosesinin fasiləsizliyi ilə əlaqədar

iki məhsul-göndərmə (alma) arasındakı vaxt intervalında müəssisənin ahəngdar işləməsini təmin etmək məqsədilə

- xammal və materialın istehsalı və ya tədarükünün mövsümi olması ilə əlaqədar gələcəkdə xammal və materiala tələbin artması ehtimalı ilə

687 Material məsrəf normasının tərkibinə nələr daxildir?

- təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf, texnoloji tullantılar və itkilər
- xalis (faydalı) məsrəf, xammal, material və dəstləşdirici məmulatlar
- xammal, təşkilati-texniki tullantı və itkilər, xalis (faydalı) məsrəf
- xammal və yanacaq, material və dəstləşdirici məmulatlar, xalis (faydalı) məsrəf
- dəstləşdirici məmulatlar, texnoloji tullantılar və itkilər, təşkilati-texniki tullantı və itkilər

688 Məsrəf normasına daxil olmayan nədir?

- texniki-təşkilati itkilər
- təchizat itkiləri
- texnoloji tullantılar
- texnoloji itkilər
- xalis məsrəf

689 İstehsal vasitələrinə tələbatın hesablanması hansı göstəricilərdən daha çox istifadə olunur?

- əmək məhsuldarlığı və qəbul edilmiş sifarişlər portfelindən
- qəbul edilmiş sifarişlər portfeli və materialın məsrəfinə və materialın məsrəfinə dövrü və vəsaitlərinin yüklənmə əmsalı və materialın məsrəfinə dövrü işçilərin sayı və vaxt fondundan
- fondverimi və dövrü vəsaitlərinin dövretmə sürətindən

690 Tranzit norması nədir?

- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmi minimum miqdardır
- istehsalçı müəssisədən bir sifarişlə bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehlakçının istehsalçıya bir dəfəyə göndərmək üçün öhdəsinə götürdüyü material həcmi maksimum miqdardır
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun minimum həcmidir
- istehsalçı müəssisədən bir il ərzində bir istehlakçıya göndəriləcək məhsulun maksimum həcmidir

691 Nümunəvi təmsilçiyə görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi norması qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi vurulur
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi nümunəvi təmsilçinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- qrupa daxil olan məhsullar üzrə istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsalın həcmi yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur

692 Oxşarlığa görə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalının hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsala vurulur
- oxşar məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi onun material məsrəfi norması ilə yeni məhsulun oxşar məhsuldan fərqləndirici cəhətlərini nəzərə almaq üçün istifadə edilən düzəldici əmsalın hasilinə vurulur
- məsrəf norması hələlik olmayan məmulatın (hissənin) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş istehsal həcmi oxşar məmulatın (hissənin) material məsrəfi normasına nisbəti kimi

693 Hissə (detal) üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- hissənin (detalın) hər vahidi üzrə material məsrəfi norması hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi nisbəti kimi
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur
- hissənin (detalın) istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin hissə (detal) növünün vahidinin material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- hissənin (detalın) sayının həmin hissə (detal) növünün vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

694 Məmulat üzrə hesablama metodu ilə materiala tələbat necə hesablanır?

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə nisbəti kimi

- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına vurulur
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmnin həmin məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasına nisbəti kimi
- məmulat vahidi üzrə material məsrəfi normasının həmin məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcminə nisbəti kimi
- məmulatın istehsal proqramında nəzərdə tutulmuş həcmi həmin məmulat vahidinin material tutumluğu göstəricisinə vurulur

695 Müəssisədə materiala tələbatı hesabladıqda aşağıdakı hansı metoddan istifadə edilmir?

- məmulat üzrə hesablama metodu
- materialtutumluğa görə hesablama metodu
- oxşarlığa görə hesablama metodu (analoci metod)
- hissə (detal) üzrə hesablama metodu
- nümunəvi təmsilçiyə (tipik nümayəndəyə) görə hesablama metodu

696 Aşağıdakı ünsürlərdən hansı texniki vaxt normasına aid deyil?

- mənzuniyyət vaxtı
- əsas vaxt
- iş yerinə xidmət vaxtı
- köməkçi vaxt
- hazırlıq-tamamlama vaxtı

697 Aşağıdakılardan hansı vaxt normasına aid deyil?

- istirahət vaxtı
- növbələrarası vaxt
- hazırlıq –tamamlama vaxtı
- köməkçi vaxt
- əsas vaxt

698 Vaxt norması nədir?

- verilən işin həcmi yerinə yetirmək üçün işə çıxan fəhlələrin zəruri miqdarının müəyyən edilməsidir
- vaxt vahidində müvafiq ixtisaslı bir fəhlənin (icraçının), yaxud bir neçə icraçının müəyyən şəraitdə istehsal etməli olduğu məhsulun (işin) miqdarıdır
- məhsul (iş) vahidi istehsalın sərf olunan iş vaxtının elmi əsaslandırılmış, nizama salınmış həcmi
- növbə ərzində bir aqretata xidmət etmək üçün lazım olan fəhlələrin maksimum sayı və yaxud müəyyən təşkilati-texniki şəraitdə bir işçinin xidmət etdiyi mexanizmləri, cihazların və digər avadanlıqların miqdarıdır
- əsas işin yerinə yetirilməsində fəhlənin köməkçi xarakter daşıyan işlərə sərf etdiyi vaxta deyilir

699 Müəssisələrdə əməyin təşkili zamanı hansı norma növündən istifadə edilmir?

- vaxt norması
- məhsuldarlıq norması
- xidmət norması
- say normaları
- hasilat norması

700 Nizamnamə kapitalının (fondunun) həcmi:

- Ədliyyə Nazirliyi tərəfindən müəyyən edilir
- vergi orqanı tərəfindən müəyyən edilir
- dövlət qeydiyyatına alındıqdan sonra müəyyən edilir
- müəssisə yaradılarkən müəyyən edilir
- müəssisə fəaliyyət göstərərək onun rəhbərliyi tərəfindən müəyyən edilir